

**Roczne Skonsolidowane
Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Banku BPH SA**

**za rok
2012**

Bank BPH Spółka Akcyjna, Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków, wpisany do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000010260. NIP: 675-000-03-84.
Kapitał zakładowy i wpłacony: 383.339.555 zł.

Spis treści	
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH za 2012 rok	10
Podstawowe dane o emitencie	10
Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
Znaczące zasady rachunkowości	11
a) Oświadczenie o zgodności	11
b) Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
c) Wartości szacunkowe	12
d) Kontynuacja działalności	14
e) Aktywa i zobowiązania finansowe	14
f) Transakcje repo (sbb) i reverse repo (bsb)	16
g) Kompensowanie instrumentów finansowych	17
h) Rachunkowość zabezpieczeń	17
i) Utrata wartości aktywów finansowych	17
j) Leasing operacyjny	19
k) Należności z tytułu umów leasingu finansowego	20
l) Wartości niematerialne	20
m) Rzeczowe aktywa trwałe	20
n) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	21
o) Rezerwy	21
p) Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe	22
q) Kapitały własne	22
r) Przychody i koszty odsetkowe	23
s) Przychody i koszty prowizyjne	23
t) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	23
u) Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	23
v) Przeliczenie walut obcych	24
w) Podatki	24
x) Dane porównawcze	24
1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	25
2. Wynik z tytułu odsetek	28
3. Odpisy z tytułu utraty wartości	29
4. Wynik z tytułu prowizji	29
5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	30
6. Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	30
7. Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	30
8. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	31
9. Podatek dochodowy	31
10. Zysk i wartość księgowa na jedną akcję	32
11. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	32
12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	33
13. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	33
14. Należności od banków	35
15. Należności od klientów	36
16. Odpisy z tytułu utraty wartości należności	38
17. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39
18. Aktywa trwałe rzeczowe	39
19. Wartości niematerialne	41
20. Aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	45
21. Pozostałe aktywa	47
22. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	49

23.	Zobowiązania wobec banków	49
24.	Zobowiązania wobec klientów	50
25.	Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	52
26.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	52
27.	Rezerwy.....	53
28.	Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat 54	54
29.	Pozostałe pasywa.....	54
30.	Zobowiązania podporządkowane	55
31.	Kapitały razem	55
32.	Dywidendy	57
33.	Wartość godziwa	57
34.	Rachunkowość zabezpieczeń	61
35.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych	61
36.	Postępowania sądowe	61
37.	Zobowiązania i aktywa warunkowe	63
38.	Inne zobowiązania warunkowe	65
39.	Działalność powiernicza	65
40.	Leasing finansowy	66
41.	Płatności z tytułu umów najmu	66
42.	Podmioty powiązane	67
43.	Aktywa i pasywa w walutach obcych	72
44.	Ważne wydarzenia występujące po dacie bilansowej.....	73
45.	Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	73
45.1.	Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze	73
45.2.	Rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze	74
45.3.	Świadczenia po okresie zatrudnienia	74
45.4.	Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company (GE)	75
45.5.	Program zmiennych składników wynagrodzeń	76
46.	Zarządzanie ryzykiem w Banku BPH	77
46.1.	Zarządzanie ryzykiem	77
46.2.	Ryzyko rynkowe	78
46.2.1	Ryzyko walutowe	79
46.2.2	Ryzyko stopy procentowej	80
46.3.	Ryzyko płynności	82
46.4.	Ryzyko kredytowe	85
46.5.	Ryzyko operacyjne	98
46.6.	Pochodne instrumenty finansowe	100
46.7.	Zarządzanie kapitałem	103
Załącznik nr 1 do Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH SA za 2012 rok		107

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

tys. zł

	Noty	Za rok kończący się	
		31.12.2012	31.12.2011
Przychody z tytułu odsetek		1 930 684	2 130 267
Koszty z tytułu odsetek		-678 753	-781 895
Wynik z tytułu odsetek	2	1 251 931	1 348 372
Odpisy z tytułu utraty wartości	3	-119 948	-385 601
Wynik z tytułu odsetek uwzględniający odpisy z tytułu utraty wartości		1 131 983	962 771
Przychody z tytułu prowizji		709 450	809 593
Koszty z tytułu prowizji		-189 925	-200 308
Wynik z tytułu prowizji	4	519 525	609 285
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	5	29 632	20 634
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	6	949	3 897
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	7	-1 331 469	-1 316 442
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	8	-5 321	16 227
Zysk przed opodatkowaniem		345 299	296 372
Podatek dochodowy	9	-73 205	-62 593
Zysk za okres		272 094	233 779
1. przypadający na akcjonariuszy Banku		261 039	218 157
2. przypadający na udziały niekontrolujące		11 055	15 622
Zysk za okres oraz rozwodniony zysk za okres na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Banku (w zł)	10	3,40	2,85
Zysk za okres oraz rozwodniony zysk za okres na jedną akcję zwykłą (w zł)	10	3,55	3,05

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł

	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2012
Zysk za okres	272 094	233 779
Inne całkowite dochody:	3 600	-2 986
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	4 372	-1 063
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	-772	-1 923
Całkowite dochody ogółem	275 694	230 793
1. przypadające na akcjonariuszy Banku	264 496	216 032
2. przypadające na udziały niekontrolujące	11 198	14 761

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł

A k t y w a	Noty	Stan na dzień	
		31.12.2012	31.12.2011
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	11	5 376 836	4 081 299
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	13	733 245	2 384 471
Należności od banków	14	648 311	407 044
Należności od klientów	15	25 376 345	27 851 474
<i>w tym: odpisy z tytułu utraty wartości</i>	16	-2 446 633	-2 793 129
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17	353 378	387 558
Aktywa trwałe rzeczowe	18	297 116	314 381
Wartości niematerialne	19	1 071 442	1 103 722
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	20	131 067	1 065
Pozostałe aktywa	21	428 699	499 758
<i>w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>		264 771	278 511
A k t y w a r a z e m		34 416 439	37 030 772

w tys. zł

P a s y w a	Noty	Stan na dzień	
		31.12.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	22	1 042	1 053
Zobowiązania wobec banków	23	375 612	263 372
Zobowiązania wobec klientów	24	13 015 342	13 618 079
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	25	14 435 930	16 586 384
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	26	125 273	193 425
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	20	8 128	0
Rezerwy	27	102 376	110 899
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	28	218 277	317 087
Pozostałe pasywa	29	684 690	667 999
Zobowiązania podporządkowane	30	682 922	674 244
Kapitały razem:	31	4 766 847	4 598 230
<i>w tym: kapitał własny</i>		4 735 647	4 470 356
<i>w tym: kapitał niekontrolujący</i>		31 200	127 874
P a s y w a r a z e m		34 416 439	37 030 772
Wartość księgowa na jedną akcję zwykłą (w zł)	10	61,77	58,31

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tys. zł

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU							Kapitały niekontrolujące	KAPITAŁY RAZEM
	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	RAZEM		
Kapitały na początek okresu 01.01.2012	383 340	455 784	32 441	2 352 638	308 338	937 815	4 470 356	127 874	4 598 230
Zysk za okres	0	261 039	0	0	0	0	261 039	11 055	272 094
Inne całkowite dochody									
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	4 229	0	0	0	4 229	143	4 372
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-772	0	0	0	-772	0	-772
Inne całkowite dochody ogółem	0	0	3 457	0	0	0	3 457	143	3 600
Transakcje z akcjonariuszami odniesione bezpośrednio na kapitał									
podział zysku/pokrycie straty - odpis z kapitału zapasowego	0	-206 873	0	206 873	0	0	0	-107 872	-107 872
transakcje z tytułu płatności w formie akcji	0	0	0	0	0	795	795	0	795
Kapitały na koniec okresu 31.12.2012	383 340	509 950	35 898	2 559 511	308 338	938 610	4 735 647	31 200	4 766 847

w tys. zł

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU							Kapitały niekontrolujące	KAPITAŁY RAZEM
	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	RAZEM		
Kapitały na początek okresu 01.01.2011	383 340	91 316	34 566	2 498 937	308 338	936 290	4 252 787	113 113	4 365 900
Zysk za okres	0	218 157	0	0	0	0	218 157	15 622	233 779
Inne całkowite dochody									
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-202	0	0	0	-202	-861	-1 063
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-1 923	0	0	0	-1 923	0	-1 923
Inne całkowite dochody ogółem	0	0	-2 125	0	0	0	-2 125	-861	-2 986
Transakcje z akcjonariuszami odniesione bezpośrednio na kapitał									
podział zysku/pokrycie straty - odpis z kapitału zapasowego	0	146 311	0	-146 311	0	0	0	0	0
transakcje z tytułu płatności w formie akcji	0	0	0	0	0	1 525	1 525	0	1 525
inne	0	0	0	12	0	0	12	0	12
Kapitały na koniec okresu 31.12.2011	383 340	455 784	32 441	2 352 638	308 338	937 815	4 470 356	127 874	4 598 230

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł

	Noty	Za rok kończący się	
		31.12.2012	31.12.2011
Zysk za okres		261 039	218 157
Zysk za okres przypadający na udziały niekontrolujące		11 055	15 622
Korekty razem		3 566 025	154 037
Amortyzacja		85 380	94 949
Przychody z tytułu odsetek		-1 930 684	-2 130 267
Koszty z tytułu odsetek		678 753	781 895
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		73 205	62 593
Przychody odsetkowe otrzymane		1 982 573	2 076 639
Koszty odsetkowe zapłacone		-619 559	-738 641
Podatek zapłacony		-43 527	-7 039
Zyski /straty ze sprzedaży inwestycji		-1 951	-6 242
Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości		-346 496	80 110
Zmiana stanu aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 525 980	-139 353
Zmiana stanu należności od banków		-31 482	30 001
Zmiana stanu należności od klientów		2 727 567	194 032
Zmiana stanu pozostałych aktywów		44 576	39 094
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		4 921	95 787
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		112 187	-221 183
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów i pozostałych instytucji		-615 842	47 146
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		0	587
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-98 810	-84 667
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		19 234	-21 404
Przepływy netto z działalności operacyjnej		3 838 119	387 816
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		-94 233	-80 007
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		1 964	4 788
Nabycie udziałów niekontrolujących w jednostkach zależnych		0	-98
Zbycie udziałów w jednostkach zależnych		0	85
Przepływy netto z działalności inwestycyjnej		-92 269	-75 232
Dywidendy wypłacone		-107 872	0
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek		12 192 480	173 337
Spłata długoterminowych kredytów i pożyczek		-14 386 022	-132 026
Emisja papierów wartościowych		128 096	19 923
Wykup papierów wartościowych własnej emisji		-196 989	-331 521
Przepływy netto z działalności finansowej		-2 370 307	-270 287
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM		1 375 543	42 297
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	12	4 484 501	4 442 204
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	12	5 860 044	4 484 501
ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH		1 375 543	42 297

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH za 2012 rok

Podstawowe dane o emitencie

Bank BPH Spółka Akcyjna jest bankiem mającym siedzibę w Polsce, Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków. Bank jest wpisany do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000010260. Numer identyfikacji podatkowej (NIP) – 675-000-03-84.

Bank należy do grupy kapitałowej General Electric Capital Corporation z siedzibą w Stanach Zjednoczonych.

Głównym akcjonariuszem Banku BPH jest GE Investments Poland Sp. z o.o., która posiada 83,74% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Łącznie poprzez swoje spółki zależne grupa General Electric posiada 89,16% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Jednak może wykonywać prawa z głosów do 75%.

Do podstawowej działalności Banku BPH SA należy przyjmowanie wkładów pieniężnych, prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów, prowadzenie bankowych rozliczeń pieniężnych oraz wykonywanie czynności bankowych na podstawie ustawy Prawo Bankowe. Przedmiot działalności został szczegółowo przedstawiony w Statucie Banku.

Bank BPH SA jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej Banku BPH SA (zwanej dalej Grupą Kapitałową Banku BPH, Grupą Banku BPH, Grupą Kapitałową lub Grupą).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Banku BPH obejmuje spółkę zależną BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o., w której Bank posiada 100% udziałów i głosów na Zgromadzeniu Wspólników, wraz ze spółką BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA., w której Bank posiada pośrednio 50,14% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Działalność podmiotów objętych konsolidacją została omówiona w Sprawozdaniu z działalności.

Struktura organizacyjna wraz z informacją dotyczącą rodzaju powiązań w grupie wg stanu na 31 grudnia 2012 roku.

Podmiot	Siedziba	Udział % Banku w głosach na WZA/ZW spółki
Jednostka dominująca		
Bank BPH Spółka Akcyjna	Kraków	
Jednostki zależne objęte konsolidacją		
BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%
Jednostka pośrednio zależna – zależna od BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.		
BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	50,14%

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku BPH SA dnia 13 marca 2013 roku.

Znaczące zasady rachunkowości

a) Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku, nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

b) Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Banku sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały sporządzone na ten sam dzień bilansowy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto zasadę wyceny według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych, pozostałych aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa Banku nie dokonała istotnych zmian zasad rachunkowości w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie.

Polityka rachunkowości Grupy uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji za wyjątkiem standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie po dniu bilansowym (Załącznik nr 1 do Roczno Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH S.A. za 2012 rok).

W ocenie Grupy wdrożenie standardów i interpretacji zatwierdzonych i opublikowanych przez UE, które weszły lub wejdą w życie po dniu bilansowym oraz standardów i interpretacji oczekujących na zatwierdzenia przez UE nie będzie mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, za wyjątkiem standardu MSSF 9, „Instrumenty finansowe”,

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSSF 13 „Wycena według wartości godziwej”. Wpływ wdrożenia tych standardów na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy nie został jeszcze oceniony. Grupa planuje wdrożenie standardów i interpretacji wymienionych w Załączniku nr 1 w terminach określonych w tych standardach i interpretacjach bez wcześniejszego zastosowania.

Zasady rachunkowości przedstawione poniżej, zostały zastosowane do obu zaprezentowanych okresów sprawozdawczych.

Zasady te zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

c) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa Banku podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie sprawozdawczym, podczas którego dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub również w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Grupa dokonuje oszacowań.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Ocena dotyczy zarówno przesłanek ujawnionych jak i przesłanek, których nie ujawniono na dzień bilansowy (tzw. Incurred but not reported losses - IBNR). W zakresie identyfikacji przesłanek dla portfela IBNR, Grupa wykorzystuje statystyczne metody pomiaru uwzględniające założenia dotyczące okresu ujawniania straty (tzw. Loss Identification Period).

Dla wszystkich ekspozycji, dla których zakłada się występowanie utraty wartości, Grupa dokonuje pomiaru straty opartego na oczekiwaniach przyszłych odzysków. Oczekiwania dla indywidualnie istotnych ekspozycji dokonywane są w oparciu o wiedzę ekspercką, podczas gdy dla ekspozycji ocenianych kolektywnie, oczekiwania wyznaczane są w oparciu o statystyczne metody bazujące na obserwacjach historycznych (korygowanych w tych aspektach, które mogą nie być reprezentatywne dla przyszłości).

Zasady dokonywania wyceny, z uwzględnieniem kwestii szacunków oraz kompetencji w zakresie podejmowania decyzji, są w Grupie szczegółowo uregulowane.

Metody pomiaru wraz z założeniami podlegają regularnemu procesowi walidacji. Wszelkie obserwacje procesów walidacji znajdują swoje odzwierciedlenie w zasadach wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując modele wyceny. Wyceny instrumentów pochodnych o charakterze nieopcyjnym oraz

papierów dłużnych nienotowanych na aktywnych rynkach dokonuje się w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcyjnym stosowane są modele wyceny opcji. Tam gdzie to możliwe w modelach wykorzystywane są dane pochodzące z aktywnego rynku. W przypadku, gdy dane wejściowe do modelu pochodzące z aktywnego rynku nie są dostępne, Grupa wykorzystuje parametry i wielkości szacunkowe. Główne parametry szacunkowe stosowane do wyceny instrumentów finansowych wynikają z analizy ryzyka kredytowego kontrahenta.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

Wycena niezapadłych transakcji pochodnych w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta została przeprowadzona w podejściu analogicznym do wyceny portfela kredytowego Grupy Banku.

Oszacowania korekty wartości godziwej o ryzyko kredytowe kontrahenta dokonano w ujęciu indywidualnym: w przypadku klientów gdzie analiza indywidualna wskazała na podwyższone ryzyko kredytowe kontrahenta oraz w ujęciu portfelowym: w odniesieniu do transakcji z kontrahentami gdzie indywidualna ocena standingu kredytowego nie wykazała przesłanek podwyższonego ryzyka.

W przypadku transakcji ocenianych indywidualnie, korektę oszacowano przy zastosowaniu techniki zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w podejściu wieloscenariuszowym.

W zakresie wyceny portfelowej, w celu oszacowania korekty wyceny wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wykorzystano podejście oparte na koncepcji strat poniesionych lecz niezidentyfikowanych.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą wartość spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Grupę szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania lub zbycia składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji.

Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty wypływu środków pieniężnych w przypadku, gdy prawdopodobne jest, że w wyniku niepomyślnego zakończenia sprawy, taki wypływ nastąpi.

Zgodnie z MSR 37 Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwę restrukturyzacyjną obejmującą nakłady bezpośrednio powstałe w wyniku restrukturyzacji i nieodzownie wynikające z tej restrukturyzacji. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji.

d) Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Grupy Kapitałowej Banku BPH w dającej się przewidzieć przyszłości.

e) Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja:

Instrumenty finansowe są klasyfikowane przez Grupę zgodnie z zasadami MSR 39 jako:

- wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
Do tej kategorii Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (tzw. *fair value option*). Grupa przy początkowym ujęciu desygnuje instrumenty finansowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w przypadku, gdy prowadzi to do eliminacji lub znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. „niedopasowanie księgowe”) oraz/lub grupa aktywów finansowych jest zarządzana na bazie wartości godziwej. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje również aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
- pożyczki lub należności
Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Do kategorii pożyczek i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie są kwotowane na aktywnym rynku, oraz należności z tytułu transakcji reverse repo;
- aktywa dostępne do sprzedaży
Są to aktywa finansowe nie zakwalifikowane do pozostałych grup bądź desygnowane do tej kategorii;
- pozostałe zobowiązania finansowe
Kategoria ta obejmuje zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji repo, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe.

Ujmowanie i wycena instrumentów finansowych

Wszystkie instrumenty finansowe są ewidencjonowane w księgach rachunkowych w dacie zawarcia transakcji. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych ujmuje się w bilansie na dzień rozliczenia.

Instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej, skorygowanej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. W terminie późniejszym aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywa dostępne do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem takich kapitałowych aktywów dostępnych do sprzedaży, które nie są notowane na aktywnym rynku i których wartość godziwa nie może być ustalona w sposób wiarygodny (aktywa te są wyceniane wg kosztu). Różnice z wyceny w przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny, a pozostałych aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej – do rachunku zysków i strat.

Pozostałe aktywa oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są metodą zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej. Dyskonto, premia, wszelkie opłaty i prowizje wchodzące w skład wewnętrznej stopy zwrotu instrumentu wraz z inkrementalnymi kosztami transakcji są rozpoznawane w wartości początkowej instrumentu finansowego i amortyzowane przez ekonomiczny okres życia instrumentu.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest oparta na kwotowanych cenach rynkowych bez pomniejszenia z tytułu kosztów transakcji. Jeżeli cena rynkowa nie jest dostępna wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przepływów pieniężnych.

Grupa stosuje następujące techniki wyceny do wartości godziwej dla poszczególnych typów instrumentów finansowych:

- dłużne lub kapitałowe papiery wartościowe kwotowane na aktywnym rynku: wartość godziwa oparta jest na kwotowanych cenach rynkowych bez pomniejszenia o koszty transakcyjne,
- dłużne papiery wartościowe niekwotowane na aktywnym rynku: wartość godziwa ustalana jest za pomocą metod wyceny polegających na dyskontowaniu przepływów pieniężnych krzywą rynkową skorygowaną o odpowiedni dla danego instrumentu spread kredytowy. Spread kredytowy szacowany jest na podstawie cen emisyjnych na rynku pierwotnym oraz aktualizowany w oparciu o okresową analizę wiarygodności kredytowej emitenta,
- kapitałowe papiery wartościowe niekwotowane na aktywnym rynku: przybliżony szacunek wartości jest wyliczany jako iloczyn procentowego udziału Grupy w aktywach netto jednostki i jej aktywów netto zgodnie z informacją zawartą w ostatnim sprawozdaniu finansowym lub zgodnie z wartością z ostatniego umorzenia akcji dokonanego przez Spółkę,
- instrumenty pochodne: wartość godziwa szacowana jest z wykorzystaniem technik wyceny opartych na dyskontowaniu przepływów pieniężnych bądź modelach opcyjnych.

Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu wtedy, gdy:

- a) wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo
- b) przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu.

Grupa przenosi składnik aktywów finansowych, gdy:

- a) zatrzymuje umowne prawo do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale bierze na siebie umowny obowiązek przekazania tych przepływów pieniężnych do jednego lub więcej odbiorców i spełnione są wszystkie trzy następujące warunki:
 - Grupa nie ma obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów finansowych,
 - na mocy umowy przeniesienia Grupa nie może sprzedać lub zastawić pierwotnego składnika aktywów finansowych w inny sposób, niż uczynić zastaw na rzecz ostatecznego odbiorcy jako zabezpieczenie zobowiązania do dokonywania płatności pieniężnych,
 - Grupa, działając w imieniu ostatecznych odbiorców, jest obowiązana do przekazania wszystkich otrzymanych przepływów pieniężnych bez istotnej zwłoki,

lub

b) przenosi umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Jeśli Grupa przeniosła składnik aktywów finansowych, to ocenia, czy przeniosła zasadniczo wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z posiadania przeniesionego składnika aktywów. Jeśli Grupa zatrzymuje zasadniczo wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści, to kontynuuje ujmowanie przeniesionego składnika aktywów. Jeśli przekazała zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści, to wyłącza przeniesiony składnik aktywów.

Jeśli Grupa ani nie przeniosła ani nie zatrzymała zasadniczo wszystkich rodzajów ryzyka i korzyści wynikających z posiadania przeniesionego składnika aktywów, to ocenia, czy zatrzymała kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów.

Jeśli Grupa zatrzymała kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów, to kontynuuje ujmowanie przekazanego składnika aktywów w zakresie utrzymywanego w nim zaangażowania. Jeśli Grupa nie zatrzymała kontroli, to wyłącza przeniesiony składnik aktywów.

W oparciu o powyższe zasady Grupa wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Grupa spisuje należności w ciężar rezerw, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności, a także, gdy Grupa nie oczekuje przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygaśnie. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaśnie termin jego dochodzenia.

Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako instrumenty pochodne, jeśli:

- cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wydzielany wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument złożony nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat. Instrumenty zasadnicze wyemitowane przez Grupę wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Wbudowany instrument pochodny oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako instrument pochodny w momencie, gdy jednostka staje się po raz pierwszy stroną umowy. Grupa nie dokonuje późniejszych ponownych ocen, chyba, że do warunków umowy wprowadzana jest zmiana w znaczący sposób modyfikująca przepływy środków pieniężnych, które w przeciwnym razie byłyby wymagane zgodnie z umową.

f) Transakcje repo (sbb) i reverse repo (bsb)

Papiery wartościowe sprzedane lub kupione z przyrzeczeniem ich odkupu lub odsprzedaży (repo, sbb, reverse repo, bsb) są wykazywane odpowiednio jako kredyty i pożyczki otrzymane od innych banków lub klientów oraz udzielone innym bankom lub klientom. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupienia stanowi przychód lub koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu przy zastosowaniu zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

g) Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są dwa warunki:

- a) istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot;
- b) rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

h) Rachunkowość zabezpieczeń

Wskutek zaprzestania stosowania w 2009 roku rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa kontynuowała w 2012 roku rozliczanie kwoty wyceny transakcji zabezpieczających IRS z dnia rozwiązania powiązania zabezpieczającego z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników. Amortyzowanie ujętej w kapitałach kwoty wyceny zamkniętych przedterminowo transakcji zabezpieczających oraz transakcji przekwalifikowanych do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat będzie kontynuowane przez okres do pierwotnej daty zapadalności transakcji zabezpieczających.

i) Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Identyfikacja pojedynczego zdarzenia wskazującego utratę wartości może nie być możliwa. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w Grupie w oparciu o obiektywne przesłanki ilościowe i jakościowe z uwzględnieniem oceny sytuacji finansowej klienta, jakości współpracy z Grupą oraz jego otoczenia biznesowo-prawnego. Identyfikacja występowania przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o ocenę ryzyka nie wywiązania się kredytobiorcy z zobowiązań wobec Grupy, obejmujące między innymi następujące zdarzenia:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- c) przyznanie pożyczkobiorcy przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa by nie udzieliła;
- d) wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy.

W przypadku niedotrzymania warunków umowy poprzez niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub należności głównej, przesłanką utraty wartości, w ocenie Grupy, jest 90-dniowe opóźnienie spłaty znaczącej kwoty należności na istotnym rachunku kredytobiorcy. Warunek ten jest stosowany przez Grupę dla wszystkich segmentów kredytobiorców.

W przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości na jakimkolwiek rachunku kredytobiorcy, łączne zaangażowanie kredytobiorcy podlega wycenie pod kątem utraty wartości.

Jeśli obiektywne przesłanki utraty wartości występują, wówczas dokonywane jest wyliczenie odpisu, który równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową ekspozycji a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansową ekspozycji kredytowej obniża się poprzez dokonanie odpisu. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rachunku rezerw. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Poziom odpisów utrzymywanych przez Grupę składa się z odpisów wynikających z indywidualnej oceny pojedynczych aktywów, a także z odpisów powstałych na skutek oceny ryzyka homogenicznych grup ekspozycji.

Dla celów określenia przyszłych przepływów pieniężnych aktywa finansowe ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości podlegają podziałowi na aktywa indywidualnie istotne oraz indywidualnie nieistotne. Podział dokonywany jest na podstawie łącznego zaangażowania kredytobiorcy, gdzie poziomy istotności zostały przez Grupę ustalone odrębnie dla segmentu klientów indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych.

Określenie przyszłych przepływów pieniężnych dla aktywów indywidualnie istotnych, dokonywane jest w oparciu o eksperckie szacunki spodziewanych spłat kredytobiorcy, wpływów z tytułu realizacji zabezpieczeń, sprzedaży wierzytelności oraz wszystkich innych przepływów, wobec których istnieje możliwość wiarygodnego udokumentowania oczekiwań. Szacunki, uwzględniające ocenę kondycji finansowej kredytobiorcy oraz oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają strategię Grupy wobec kredytobiorcy i wynikają między innymi z doświadczenia współpracy z kredytobiorcą lub innymi kredytobiorcami o zbliżonym profilu ryzyka oraz znajomości danych historycznych dla podobnych przypadków.

Określenie przyszłych przepływów pieniężnych dla aktywów indywidualnie nieistotnych, oparte jest na ocenie portfelowej (kolektywnej) i wynika z historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność kredytobiorcy do spłaty zobowiązania. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych (w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków, które nie miały wpływu w ocenianym okresie) jak też, korygowane poprzez wyeliminowanie czynników mających wpływ na dane historyczne, a nie występujących obecnie.

Przyszłe przepływy pieniężne, ustalone zarówno dla aktywów indywidualnie istotnych jak i indywidualnie nieistotnych dyskontowane są przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku, gdy pożyczka, należność lub instrument finansowy utrzymywany do terminu wymagalności jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu.

W zakresie portfela aktywów, dla których nie stwierdzono utraty wartości, Grupa tworzy odpis na straty poniesione, lecz niezidentyfikowane (IBNR). Odpis z tytułu IBNR odzwierciedla poziom straty kredytowej, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Grupę do dnia bilansowego, ustalonej na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia IBNR. Odpis z tytułu IBNR liczony jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o podobnych charakterystykach ryzyka

kredytowego, wypracowane na bazie danych historycznych. Kalkulacja IBNR uwzględnia koncepcję okresu ujawniania straty kredytowej.

W szacunkach odpisów, Grupa nie ujmuje strat oczekiwanych na skutek zdarzeń przyszłych, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet, jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu utraty wartości zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się w oparciu o ustalony limit w terminie odpowiadającym końcowej dacie tego zobowiązania i uzależnione od prawdopodobieństwa wypływu środków z Grupy.

j) Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie Grupy, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy leasingowej.

k) Należności z tytułu umów leasingu finansowego

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W bilansie ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Należności z tytułu umów leasingu finansowego prezentowane są w bilansie w pozycji kredyty i pożyczki udzielone klientom.

l) Wartości niematerialne

Wartość firmy będąca nadwyżką kosztu nabycia nad wartością godziwą przejętych w wyniku połączenia jednostek gospodarczych aktywów netto jest wyceniana w wysokości kosztu nabycia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Od 1 stycznia 2005 roku w Grupie nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych, lecz odpisów z tytułu utraty wartości, ustalanych na bazie okresowych testów opartych na szacunkach wartości użytkowej.

Pozostałe wartości niematerialne w tym wytworzone przez Grupę posiadające ekonomiczny okres użyteczności są amortyzowane do rachunku zysków i strat metodą liniową i prezentowane według kosztu nabycia/wytworzenia pomniejszonego o umorzenie. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych. Grupa stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup wartości niematerialnych:

- oprogramowanie komputerów i prawa autorskie	20%
- licencje	20%
- prawa autorskie	20%
- koszty prac rozwojowych	20%

m) Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja jest odnoszona do rachunku zysków i strat metodą liniową. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego. Gruntów się nie amortyzuje. Grupa stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych:

- budynki i budowle	2,5% - 10%
- urządzenia techniczne i maszyny	6% - 33%
- środki transportu	15% - 20%
- ulepszenia w obcych środkach trwałych	2,5% - 80%
- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu użytkowego/niemieszkalnego	2,5% -
- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego	2,5%

Rzeczowe aktywa trwałe pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych

ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisu z tytułu utraty wartości.

n) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli oczekuje się, iż ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Działalność zaniechana to element działalności Grupy Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Grupy Banku lub jej geograficzny obszar działalności lub też jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Kwalifikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie, w którym spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży lub gdy została zbyta.

o) Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w bilansie w przypadku, gdy Grupa ma prawne lub zwyczajowo oczekiwane zobowiązania w wyniku przeszłych zdarzeń, jak również, jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Rezerwa na restrukturyzację – jako szczególna forma rezerwy – jest tworzona po spełnieniu ogólnych warunków ujmowania rezerwy, o których mowa powyżej oraz dodatkowo:

- (i) Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji;
 - (ii) Zostały wywołane oczekiwania stron objętych restrukturyzacją poprzez wdrożenie planu restrukturyzacji lub publiczne ogłoszenie podstawowych zasad tego planu.
- Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze są ujmowane jako koszty w okresie, którego dotyczą niezależnie od momentu ich faktycznej zapłaty.

Grupa tworzy rezerwę na premie i nagrody dotyczące wyników osiągniętych w okresie sprawozdawczym, których wypłata ma miejsce po dniu bilansowym oraz rezerwę na zobowiązanie z tytułu niewykorzystanego do dnia bilansowego urlopu wypoczynkowego.

Do kategorii świadczeń krótkoterminowych Grupa zalicza również odprawy należne pracownikom w związku z rozwiązaniem stosunku pracy.

Płatności w formie akcji

W ramach systemu wynagrodzeń wybrani pracownicy Grupy zostali włączeni do Długoterminowego Programu Motywacyjnego General Electric Company (GE) dla kadry menedżerskiej najwyższego szczebla. Uczestnikom programu oferowane są nagrody w formie opcji na zakup akcji GE, a także nagrody w formie „akcji zastrzeżonych do dnia nabycia uprawnień” tzw. Restricted Stock Units (RSU).

W świetle IFRS 2 nagrody te traktowane są jako programy rozliczane w instrumentach kapitałowych. Zgodnie z wymogami standardu wartość godziwa nagrody jest ustalana na dzień przyznania nagrody i odnoszona do rachunku zysków i strat oraz na zwiększenie kapitału przez okres nabywania uprawnień.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Grupa dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wpływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stóp procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych. Grupa przyjęła zasadę pełnego rozpoznawania zysków i strat aktuarialnych w rachunku zysków i strat.

Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Inne długoterminowe świadczenia pracownicze, które nie podlegają w całości rozliczeniu przed upływem dwunastu miesięcy od zakończenia rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownik wykonywał związaną z nimi pracę to, między innymi:

- wypłaty z zysku, premie,
- odroczone wynagrodzenia.

Wycena powyższych zobowiązań została ustalona zgodnie z zasadami wynagradzania wynikającymi z wdrożenia dyrektywy CRD III.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe wypłaty w ramach długoterminowych programów motywacyjnych. Rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do upływu czasu w ciągu okresu, za który oceniane są wyniki, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa realizacji celów uprawniających do wypłaty.

p) Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Aktywa Grupy z wyjątkiem aktywów podatkowych są przedmiotem analiz dotyczących utraty wartości w celu określenia, czy zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości. Jeżeli stwierdzona zostaje obecność takich przesłanek, Grupa dokonuje pomiaru utraty wartości okresowo, co najmniej raz w roku. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat. Bez względu na to, czy istnieją przesłanki utraty wartości, Grupa dokonuje corocznie testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, poprzez porównanie jego wartości bilansowej z wartością odzyskiwalną.

q) Kapitały własne

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. właściwymi ustawami oraz statutami. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych. Kapitały wykazywane są według wartości nominalnej.

r) Przychody i koszty odsetkowe

Przychody i koszty odsetkowe ujmowane są na zasadzie memoriałowej według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem zapisów MSR 39 w zakresie należności zagrożonych utratą wartości.

Przychody odsetkowe są naliczane tak długo, jak ich uzyskanie jest prawdopodobne. Naliczone odsetki do otrzymania i do zapłacenia są prezentowane w pozycjach bilansu, których odpowiednio dotyczą.

Pozycja „Przychody i koszty odsetkowe” zawiera rozliczone z kapitałów z aktualizacji wyceny do rachunku wyników kwoty wyceny transakcji zabezpieczających (IRS) z dnia rozwiązania powiązań zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń (Cash flow hedge).

s) Przychody i koszty prowizyjne

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są ujmowane w rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej lub rozliczane liniowo przez okres zapadalności / wymagalności aktywów i zobowiązań. Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej, usługi zarządzania aktywami oraz usługi pośrednictwa w sprzedaży produktów bankowych i inwestycyjnych, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

t) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

Na wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych składają się następujące pozycje:

- *wynik na papierach wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu:*
 - wynik na dłużnych papierach wartościowych (wynik odsetkowy, zmiana wyceny, wynik na sprzedaży),
- *wynik z tytułu pochodnych instrumentów finansowych i różnic kursowych:*
 - wynik na instrumentach pochodnych opartych o indeksy giełdowe oraz towary,
 - wynik zrealizowany i niezrealizowany (zmiana wyceny oraz odsetki) na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową takich jak: IRS, FRA, z wyłączeniem transakcji desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń,
 - wynik z tytułu kursowych różnic transakcyjnych, rewaluacji walutowych pozycji bilansowych oraz zrealizowany i niezrealizowany wynik (wynik odsetkowy, zmiana wyceny) na pochodnych instrumentach walutowych takich jak Fx forward lub CIRS.

u) Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży zawiera zrealizowane zyski i straty z inwestycji finansowych na papierach wartościowych i inwestycjach kapitałowych.

v) Przeliczenie walut obcych

Transakcje w walucie obcej są przeliczane na złote według kursu walutowego obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje monetarne w walutach obcych są przeliczane na złote według średnich kursów Narodowego Banku Polskiego dla daty sprawozdawczej. Wyniki z tytułu rewaluacji pozycji walutowej zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane są ujmowane w rachunku zysków i strat.

w) Podatki

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy związany z nim zysk lub strata ujmowane są bezpośrednio w kapitale, wtedy podatek ujmowany jest również w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe Grupy odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Rezerwa na podatek odroczony obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic czasowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic czasowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

x) Dane porównawcze

W wyniku wzajemnej eliminacji rozliczeń z tytułu kart kredytowych Grupa dokonała następujących zmian w zakresie prezentacji danych na dzień 31 grudnia 2011 roku w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za bieżący rok obrotowy:

w tys. zł			
A k t y w a	stan na 31.12.2011 przed przekształceniem	Zmiana prezentacji	stan na 31.12.2011 po przekształceniu
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	4 081 299	0	4 081 299
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 384 471	0	2 384 471
Należności od banków	407 044	0	407 044
Należności od klientów	27 851 474	0	27 851 474
<i>w tym: odpisy z tytułu utraty wartości</i>	-2 793 129	0	-2 793 129
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	387 558	0	387 558
Aktywa trwałe rzeczowe	314 381	0	314 381
Wartości niematerialne	1 103 722	0	1 103 722
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	1 065	0	1 065
Pozostałe aktywa	556 462	-56 704	499 758
<i>w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>	278 511	0	278 511
A k t y w a r a z e m	37 087 476	-56 704	37 030 772

w tys. zł			
P a s y w a	stan na 31.12.2011 przed przekształceniem	Zmiana prezentacji	stan na 31.12.2011 po przekształceniu
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	1 053	0	1 053
Zobowiązania wobec banków	263 372	0	263 372

Zobowiązania wobec klientów	13 618 079	0	13 618 079
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	16 586 384	0	16 586 384
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	193 425	0	193 425
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	0	0	0
Rezerwy	110 899	0	110 899
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	317 087	0	317 087
Pozostałe pasywa	724 703	-56 704	667 999
Zobowiązania podporządkowane	674 244	0	674 244
Kapitały razem:	4 598 230	0	4 598 230
w tym: kapitał własny	4 470 356	0	4 470 356
w tym: kapitał niekontrolujący	127 874	0	127 874
Pasywa razem	37 087 476	-56 704	37 030 772

1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podział na segmenty działalności

Segment operacyjny jest komponentem Grupy, który w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej osiąga przychody i ponosi koszty, w tym przychody i koszty wynikające z transakcji z innymi komponentami Grupy. Wyniki segmentów operacyjnych są przedmiotem regularnych przeglądów i oceny ze strony ścisłego kierownictwa Grupy w celu podejmowania decyzji co do alokacji zasobów do poszczególnych segmentów.

Wyniki segmentów, ich aktywa i zobowiązania obejmują elementy bezpośrednio przypisane do danego segmentu oraz takie, które można zaalokować do danego segmentu na podstawie racjonalnych zasad.

Segmentacja działalności Grupy Banku BPH SA wiąże się z przyjętymi zasadami zarządzania. Zarządzanie Grupą Banku BPH prowadzone jest w ramach strategicznych segmentów klientów, do których zaliczone zostały:

- Bankowość Detaliczna,
- Bankowość Komercyjna,
- Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe.

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje Klientów Indywidualnych. Do najważniejszych usług oferowanych Klientom tego segmentu należą:

- udzielanie kredytów konsumpcyjnych, kredytów w rachunku bieżącym i limicie karty kredytowej, kredytów hipotecznych,
- oferta depozytowa, w tym rachunki oszczędnościowe oraz sprzedaż produktów inwestycyjnych (fundusze inwestycyjne, produkty strukturyzowane, usługi maklerskie),
- oferta kont osobistych z pakietem różnorodnych usług bankowych dla Klientów Indywidualnych (np. Konto Kapitałne).

W ramach tego segmentu działa spółka zależna BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. oraz pośrednio zależna BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.

Usługi dla klientów indywidualnych Grupa Banku BPH SA oferuje poprzez sieć własnych oddziałów, w ramach współpracy z placówkami partnerskimi i przedstawicielami finansowymi

działającymi pod logo „Partner BPH”, a także przy zastosowaniu kanałów dystrybucji, takich jak internet (Seza@m) czy call center.

Segment Bankowości Komercyjnej obejmuje małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, w szczególności:

- spółki kapitałowe, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, przedsiębiorstwa zagraniczne,
- przedsiębiorców indywidualnych, spółki osobowe oraz spółki cywilne,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje społeczne, zawodowe, wyznaniowe, placówki niepubliczne,
- osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, osoby wykonujące wolny zawód, rolników.

W ramach segmentu Bankowości Komercyjnej uwzględniany jest również wynik z tytułu operacji z instytucjami finansowymi.

Segment Bankowości Komercyjnej oferuje szeroką paletę produktów, dostosowaną do różnych potrzeb oraz profili klientów. Oferta obejmuje uniwersalny zestaw produktów, składający się z produktów kredytowych, depozytowych oraz usług transakcyjnych. W ramach oferty kredytowej klient może wybierać między kredytami inwestycyjnymi a kredytami obrotowymi, uzupełnieniem oferty jest finansowanie krótkoterminowych zobowiązań handlowych. Produkty depozytowe pozwalają klientom na zarządzanie płynnością, dodatkowo usługi transakcyjne wspomagają ich działalność operacyjną.

Segment Zarządzania Aktywami i Pasywami / Pozostałe obejmuje wynik z tytułu zarządzania aktywami i pasywami Banku oraz pozycje rachunku zysków i strat, które nie dają się przypisać do dwóch pozostałych segmentów.

Segmenty rozliczają się wzajemnie w oparciu o kursy i stopy rynkowe odpowiednio do zrealizowanych transakcji.

Segmentacja geograficzna

Działalność operacyjna Grupy Banku BPH SA skoncentrowana jest na rynku polskim, Grupa nie wykonuje prezentacji segmentowej działalności w podziale na regiony geograficzne kraju.

Grupa Kapitałowa Banku BPH										tys. zł
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Segmenty branżowe				Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe		Wyłączenia		Razem	
	Bankowość Detaliczna		Bankowość Komercyjna							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Za rok kończący się	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Przychody z tytułu odsetek	1 811 543	1 983 093	619 822	658 891	1 174 230	1 235 892	-1 674 911	-1 747 609	1 930 684	2 130 267
przychody zewnętrzne	1 301 935	1 470 427	371 648	386 941	257 101	272 899	0	0	1 930 684	2 130 267
przychody wewnętrzne	509 608	512 666	248 174	271 950	917 129	962 993	-1 674 911	-1 747 609	0	0
Koszty z tytułu odsetek	-949 926	-1 059 362	-354 916	-367 926	-1 048 822	-1 102 216	1 674 911	1 747 609	-678 753	-781 895
koszty zewnętrzne	-273 450	-317 544	-114 262	-146 751	-291 041	-317 600	0	0	-678 753	-781 895
koszty wewnętrzne	-676 476	-741 818	-240 654	-221 175	-757 781	-784 616	1 674 911	1 747 609	0	0
Wynik z tytułu odsetek	861 617	923 731	264 906	290 965	125 408	133 676	0	0	1 251 931	1 348 372
Odpisy z tytułu utraty wartości	-7 743	-205 217	-112 205	-180 384	0	0	0	0	-119 948	-385 601
Przychody z tytułu prowizji	420 961	517 687	288 489	291 906	0	0	0	0	709 450	809 593
Koszty z tytułu prowizji	-113 210	-141 863	-72 227	-52 193	-4 488	-6 252	0	0	-189 925	-200 308
Wynik z tytułu prowizji	307 751	375 824	216 262	239 713	-4 488	-6 252	0	0	519 525	609 285
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	-925	2 977	8 799	11 807	21 758	5 850	0	0	29 632	20 634
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu, w tym:	-907 980	-919 457	-404 202	-382 787	-19 287	-14 198	0	0	-1 331 469	-1 316 442
amortyzacja	-71 810	-77 556	-13 319	-16 725	-251	-668	0	0	-85 380	-94 949
Pozostałe*	526	3 329	0	0	-4 898	16 795	0	0	-4 372	20 124
Zysk przed opodatkowaniem	253 246	181 187	-26 440	-20 686	118 493	135 871	0	0	345 299	296 372
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-73 205	-62 593	0	0	-73 205	-62 593
Zysk za okres	253 246	181 187	-26 440	-20 686	45 288	73 278	0	0	272 094	233 779

*Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży + Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

										tys. zł
	Bankowość Detaliczna		Bankowość Komercyjna		Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe		R a z e m			
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
A k t y w a	22 191 127	25 124 630	5 342 332	4 964 767	6 882 980	6 941 375	34 416 439	37 030 772		
P a s y w a	26 065 243	28 735 492	6 219 495	5 492 696	2 131 701	2 802 584	34 416 439	37 030 772		

2. Wynik z tytułu odsetek

według źródła generowania przychodu i kosztu

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Przychody z tytułu:	1 930 684	2 130 267
środków pieniężnych i lokat międzybankowych	26 678	33 970
kredytów i pożyczek	1 656 687	1 839 098
papierów wartościowych	240 882	231 343
transakcji z przyrzeczeniem odkupu	5 032	23 369
instrumentów pochodnych zabezpieczających wyłączonych z rachunkowości zabezpieczeń	1 405	2 487
Koszty z tytułu:	-678 753	-781 895
kredytów oraz pożyczek otrzymanych	-255 241	-266 146
depozytów i rachunków terminowych	-217 674	-306 144
rachunków bieżących	-178 464	-163 567
papierów wartościowych własnej emisji	-13 228	-13 028
transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	-13 006	-31 722
instrumentów pochodnych zabezpieczających wyłączonych z rachunkowości zabezpieczeń	-1 140	-1 288
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	1 251 931	1 348 372

według rodzaju podmiotu

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Przychody z tytułu odsetek od:	1 930 684	2 130 267
Banku Centralnego	210 760	133 597
banków	9 311	17 916
pozostałych podmiotów finansowych	6 348	23 988
podmiotów niefinansowych	1 651 964	1 834 192
podmiotów budżetowych	52 301	120 574
Koszty z tytułu odsetek od:	-678 753	-781 895
Banku Centralnego	-52	-51
banków	-8 745	-14 411
pozostałych podmiotów finansowych	-305 385	-323 354
podmiotów niefinansowych	-342 784	-421 520
podmiotów budżetowych	-21 787	-22 559
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	1 251 931	1 348 372

Przychody z tytułu odsetek zawierają odsetki od papierów wartościowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do

rachunku zysków i strat (Fair Value Option) w wysokości 225 403 tys. zł za 2012 rok (rok 2011: 217 380 tys. zł). Przychody z tytułu odsetek od papierów wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu prezentowane są w Wyniku na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych.

Przychody z tytułu odsetek zawierają również kwotę 25 163 tys. zł za 2012 rok (za rok 2011: 36 229 tys. zł) rozliczenia opłat i prowizji bezpośrednio związanych z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych (zarówno przychodów jak i bezpośrednich inkrementalnych kosztów), które rozliczane są według zamortyzowanego kosztu z użyciem efektywnej stopy procentowej.

Wynik odsetkowy z tytułu aktywów finansowych, które uległy utracie wartości (tj. kredytów ze zidentyfikowaną utratą wartości) wynosi 110 553 tys. zł (rok 2011: 135 893 tys. zł).

3. Odpisy z tytułu utraty wartości

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-309 383	-501 339
Wynik z tytułu odpisów na poniesione ale nieujawnione straty dotyczące kredytów i pożyczek (IBNR)	74 974	46 552
Odzyski z należności spisanych	100 483	57 651
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów na zobowiązania pozabilansowe	13 978	11 535
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI	-119 948	-385 601

4. Wynik z tytułu prowizji

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Przychody z tytułu:	709 450	809 593
papierów wartościowych i działalności powierniczej	14 335	21 342
kredytów i pożyczek	49 794	65 237
kart kredytowych	206 223	196 289
płatności krajowych	131 144	138 077
płatności zagranicznych	12 993	15 265
wynik z tytułu transakcyjnych różnic kursowych	89 065	107 526
zarządzania funduszami inwestycyjnymi i portfelami klientów	88 992	103 691
pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	114 364	158 203
pozostałych	2 540	3 963
Koszty z tytułu:	-189 925	-200 308
papierów wartościowych i działalności powierniczej	-1 712	-1 663
kredytów i pożyczek oraz opłat za utrzymanie rachunków	-15 408	-18 330
kart kredytowych	-136 532	-124 055

płatności krajowych	-9 511	-13 569
płatności zagranicznych	-1 342	-1 128
zarządzania funduszami inwestycyjnymi i portfelami klientów	-6 618	-7 313
pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	-11 357	-23 501
pozostałych	-7 445	-10 749
WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI	519 525	609 285

Wynik z tytułu prowizji zawiera kwotę 5 367 tys. zł z tytułu działalności powierniczej za rok 2012 (rok 2011: 7 882 tys. zł).

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, w kwocie 256 017 tys. zł za rok 2012 (rok 2011: 261 526 tys. zł) oraz koszty prowizyjne w kwocie 151 940 tys. zł za rok 2012 (rok 2011: 142 385 tys. zł).

5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	15 590	-11 916
Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	1 656	1 804
Pochodne instrumenty finansowe i różnice kursowe	12 386	30 746
WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZES RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	29 632	20 634

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych zawiera przychody odsetkowe z papierów wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu w wysokości 1 107 tys. zł (rok 2011: 1 839 tys. zł).

6. Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe	964	3 942
Instrumenty kapitałowe	-15	-45
WYNIK NA AKTYWACH FINANSOWYCH DOSTĘPNYCH DO SPRZEDAŻY	949	3 897

7. Koszty działania i koszty ogólnego zarządu

	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Koszty pracownicze	-690 579	-674 495
Wynagrodzenia	-606 520	-605 644
Świadczenia emerytalne i inne	-916	7 070

Obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne	-83 143	-75 921
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	-162 635	-149 557
Koszty usług zewnętrznych i konsultingu	-132 469	-134 583
Koszty utrzymania sprzętu IT i sprzętów biurowych	-77 488	-66 108
Koszty marketingu i promocji sprzedaży	-53 816	-62 231
Pozostałe koszty	-129 102	-134 519
Amortyzacja	-85 380	-94 949
Aktywów trwałych rzeczowych	-59 826	-66 892
Wartości niematerialnych	-25 554	-28 057
KOSZTY DZIAŁANIA I KOSZTY OGÓLNEGO ZARZĄDU	-1 331 469	-1 316 442

Pozycja „Koszty pracownicze” za 2012 rok zawiera koszty restrukturyzacji zatrudnienia w kwocie 64 596 tys. zł.

Pozycja „Pozostałe koszty” za 2012 rok zawiera koszty szkoleń pracowników objętych restrukturyzacją zatrudnienia w wysokości 372 tys. zł.

Pozycja „Koszty utrzymania i wynajmu budynków” za 2012 rok zawiera łącznie kwotę 9 836 tys. zł z tytułu kosztów restrukturyzacji związanych z optymalizacją sieci dystrybucji oraz powierzchni centrali Banku.

8. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Sprzedaż, likwidacja oraz odpisy aktualizujące składniki majątku trwałego i aktywa do zbycia	-4 114	-4 038
Saldo rezerw i odpisów aktualizujących inne należności	-70	9 106
Opłaty sądowe oraz inne opłaty windykacyjne	-10 430	-9 631
Opłaty franczyzowe	1 179	120
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-3 072	2 045
Przychód z tytułu zwrotu podatku VAT	11 186	18 625
WYNIK Z TYTUŁU POZOSTAŁYCH PRZYCHODÓW I KOSZTÓW OPERACYJNYCH	-5 321	16 227

9. Podatek dochodowy

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Bieżący podatek	-59 250	-7 610
Bieżący rok	-59 250	-7 610
Podatek odroczony (Nota 21)	-13 955	-54 983
PODATEK DOCHODOWY	-73 205	-62 593

Uzgodnienie rzeczywistego obciążenia podatkowego

w tys. zł

	Za rok kończący się	
	31.12.2012	31.12.2011
Zysk przed opodatkowaniem	345 299	296 372
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku 19%	-65 607	-56 309
Dochody wolne od podatków (Dochód Kasy Mieszkaniowej)	2 223	2 145
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	-6 679	-6 526
Przychody nie stanowiące przychodów do opodatkowania	752	2 513
Przychody podatkowe nie uwzględnione w wyniku księgowym	-8	-42
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	-3 886	-4 374
odpisane aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego dotyczące odpisów aktualizujących	-3 990	-2 574
pozostałe	104	-1 800
PODATEK DOCHODOWY	-73 205	-62 593

10. Zysk i wartość księgowa na jedną akcję

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Liczba akcji na dzień bilansowy	76 667 911	76 667 911
Średnia ważona oraz rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	76 667 911	76 667 911
Zysk za okres przypadający na akcjonariuszy Banku (zł)	261 039 000	218 157 000
Zysk za okres oraz rozwodniony zysk za okres przypadający na akcjonariuszy Banku na jedną akcję zwykłą (zł)	3,40	2,85
Zysk za okres (zł)	272 094 000	233 779 000
Zysk za okres oraz rozwodniony zysk za okres na jedną akcję zwykłą (zł)	3,55	3,05
Wartość księgowa (zł)	4 735 647 000	4 470 356 000
Wartość księgowa oraz rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (zł)	61,77	58,31

11. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kasa	632 942	584 380
Operacje z Bankiem Centralnym	740 579	544 067
Dłużne papiery wartościowe i weksle emitowane przez Skarb Państwa i innych emitentów publicznych uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym	4 003 315	2 952 852
papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 3 miesięcy	3 998 184	2 948 435
weksle uprawnione do redyskontowania	5 131	4 417
KASA I OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	5 376 836	4 081 299

Termin zapadalności pozycji zakwalifikowanych do kategorii Kasa i operacje z Bankiem Centralnym jest nie dłuższy niż dwanaście miesięcy.

„Operacje z Bankiem Centralnym” na dzień 31 grudnia 2012 roku obejmowały środki na rachunku w Narodowym Banku Polskim, stanowiące rezerwę obowiązkową z tytułu depozytów klientów. Rezerwa obowiązkowa jest określana za pomocą procentowego wskaźnika sumy środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach klientów i utrzymywana jako saldo rachunku bieżącego w NBP na podstawie średniej arytmetycznej naliczonych stanów dziennych za dany miesiąc.

12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności do 3 miesięcy (licząc od dnia nabycia) oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym (Nota 11)	5 376 836	4 081 299
Należności od banków (Nota 14)	483 208	273 575
lokaty na rynku pieniężnym	177 854	177 009
rachunki bieżące	305 334	96 252
odsetki	20	314
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane dla celów zarządzania płynnością	0	129 627
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	5 860 044	4 484 501

13. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	541 958	2 099 317
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	156	52 608
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	191 131	232 546
AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	733 245	2 384 471

1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta):	528 991	2 083 997
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego:	528 991	2 083 997

bony skarbowe	0	384 758
obligacje	528 991	1 699 239
Certyfikaty inwestycyjne	12 967	15 320
PAPIERY WARTOŚCIOWE WYZNACZONE PRZY POCZĄTKOWYM UJĘCIU JAKO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	541 958	2 099 317

Polityka wyznaczania instrumentów finansowych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat umożliwia wyeliminowanie bądź znaczące redukowanie niespójności („accounting mismatch”) w wycenie i ujęciu rachunkowym, pomiędzy określonymi aktywami i instrumentami pochodnymi, ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko rynkowe tych aktywów, które w przeciwnym razie powstałyby w rachunku zysków i strat.

Grupa desygnuje certyfikaty inwestycyjne do kategorii Fair Value Option w związku z tym, iż te aktywa finansowe są zarządzane, a osiągnięte wyniki oceniane, na bazie wartości godziwej. Informacje dotyczące tych aktywów finansowych są raportowane na bazie wartości godziwej do osób zarządzających.

2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta)	156	52 608
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	156	52 608
- obligacje	156	52 500
- euroobligacje	0	108
PAPIERY WARTOŚCIOWE KLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO OBROTU	156	52 608

według terminów zapadalności

w tys. zł

Stan na 31.12.2012	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	bez określonej zapadalności	Razem
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19 952	0	39 585	272 676	196 778	12 967	541 958
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	0	0	156	0	0	0	156
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	5 520	10 622	28 818	104 689	41 482	0	191 131
AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	25 472	10 622	68 559	377 365	238 260	12 967	733 245

w tys. zł

Stan na 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	bez określonej zapadalności	Razem
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	389 512	384 758	283 946	455 010	570 771	15 320	2 099 317
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	176	0	2 691	14 203	35 538	0	52 608
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	19 103	20 686	36 884	114 264	41 609	0	232 546
AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	408 791	405 444	323 521	583 477	647 918	15 320	2 384 471

14. Należności od banków

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Lokaty na rynku pieniężnym	218 295	177 009
Inne w tym:	429 748	229 625
rachunki bieżące	305 334	96 252
należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	124 414	133 373
RAZEM BRUTTO	648 043	406 634
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-2	0
Odsetki	270	410
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	648 311	407 044

według terminów zapadalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	607 602	326 634
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	20 441	0
od 3 miesięcy do 1 roku	20 000	80 000
RAZEM BRUTTO	648 043	406 634
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy	-2	0

procentowej		
Odsetki	270	410
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	648 311	407 044

według kraju pochodzenia podmiotu

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Należności od krajowych monetarnych instytucji finansowych	225 832	112 801
Należności od zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	422 211	293 833
RAZEM BRUTTO	648 043	406 634
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-2	0
Odsetki od krajowych monetarnych instytucji finansowych	265	98
Odsetki od zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	5	312
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	648 311	407 044

15. Należności od klientów

według struktury rodzajowej

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki:	27 638 285	30 360 624
od podmiotów finansowych	39 824	46 292
od podmiotów niefinansowych	27 317 415	30 305 621
od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	281 046	8 711
Inne:	111 905	114 249
należności z tytułu papierów wartościowych kupionych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu	3 082	40 858
należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	28 376	42 428
należności od klientów w drodze	64 266	16 033
pozostałe	16 181	14 930
Należności z tytułu leasingu finansowego	3 632	4 010
RAZEM BRUTTO	27 753 822	30 478 883
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	9 931	86 354
Odpisy z tytułu utraty wartości	-2 446 633	-2 793 129
Odsetki	59 225	79 366
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW	25 376 345	27 851 474

według terminów zapadalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	3 918 590	4 186 561
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	731 502	645 076
od 3 miesięcy do 1 roku	2 232 428	2 669 363
od 1 roku do 5 lat	3 748 970	6 556 624
powyżej 5 lat	17 122 332	16 421 259
RAZEM BRUTTO	27 753 822	30 478 883
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	9 931	86 354
Odpisy z tytułu utraty wartości	-2 446 633	-2 793 129
Odsetki	59 225	79 366
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW	25 376 345	27 851 474

Kredyty i pożyczki według segmentu Klienta i rodzaju produktu

w tys. zł

PODMIOTY FINANSOWE	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Korporacje	36 563	39 505
kredyt operacyjny/obrotowy	36 563	39 505
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 261	6 787
karta kredytowa	38	42
kredyt inwestycyjny	1 228	1 273
kredyt operacyjny/obrotowy	1 771	5 123
kredyt samochodowy	224	349
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone podmiotom finansowym	39 824	46 292

w tys. zł

PODMIOTY NIEFINANSOWE	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Korporacje	2 784 521	2 204 096
karta kredytowa	431	422
kredyt inwestycyjny	649 997	482 393
kredyt samochodowy	433	0
kredyt operacyjny/obrotowy	1 785 613	1 349 328
pozostałe kredyty	348 047	371 953
Małe i średnie przedsiębiorstwa	2 381 437	2 943 578
karta kredytowa	84 636	113 308
kredyt inwestycyjny	432 956	485 888
kredyt operacyjny/obrotowy	1 505 122	1 838 296

kredyt samochodowy	310 626	485 346
pozostałe kredyty	48 097	20 740
Osoby prywatne	22 151 457	25 157 947
karta kredytowa	1 317 921	1 770 619
kredyt na nieruchomości	15 236 293	17 248 578
kredyt konsumpcyjny	5 458 528	5 909 110
kredyt samochodowy	117 942	208 833
pozostałe kredyty	20 773	20 807
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone podmiotom niefinansowym	27 317 415	30 305 621

w tys. zł

SEKTOR BUDŻETOWY	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Korporacje	277 206	3 393
karta kredytowa	1	3
kredyt operacyjny/obrotowy	277 205	3 390
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 840	5 318
kredyt inwestycyjny	3 840	5 289
kredyt operacyjny/obrotowy	0	29
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone dla sektora budżetowego	281 046	8 711

W 2012 i 2011 roku, Grupa Banku miała możliwość zastawu lub zbycia całości papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu (bsb/reverse repo).

Czynne transakcje z przyrzeczeniem odkupu (bsb/reverse repo)

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kwota należności z tytułu transakcji bsb/reverse repo podlegających zabezpieczeniu (z uwzględnieniem odsetek) - portfel papierów wartościowych FVO	3 083	40 866
Wartość godziwa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach bsb/reverse repo	3 082	40 871

16. Odpisy z tytułu utraty wartości należności

w tys. zł

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od Klientów	Utrata wartości	IBNR	Łącznie
Stan na początek okresu 01.01.2012	2 419 558	373 571	2 793 129
odpisy z tytułu utraty wartości	309 383	-74 974	234 409
należności spisane w ciężar odpisów z tytułu utraty wartości	-559 885	0	-559 885
aktualizacja z tytułu wyceny kredytów w walutach obcych	-13 639	-7 383	-21 022
inne	2	0	2
STAN NA KONIEC OKRESU 31.12.2012	2 155 419	291 214	2 446 633

			w tys. zł
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od Klientów	Utrata wartości	IBNR	Łącznie
Stan na początek okresu 01.01.2011	2 310 320	402 700	2 713 020
odpisy z tytułu utraty wartości	501 339	-46 552	454 787
należności spisane w ciężar odpisów z tytułu utraty wartości	-416 992	0	-416 992
aktualizacja z tytułu wyceny kredytów w walutach obcych	25 470	17 423	42 893
inne	-579	0	-579
STAN NA KONIEC OKRESU 31.12.2011	2 419 558	373 571	2 793 129

17. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na dzień		tys. zł
	31.12.2012	31.12.2011	
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta):	352 998	387 411	
Emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego:	352 998	387 411	
obligacje	352 998	344 880	
bony skarbowe	0	42 531	
Instrumenty kapitałowe (wg rodzaju):	380	147	
Akcje i udziały	380	147	
AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	353 378	387 558	

według terminów zapadalności

	Stan na dzień		w tys. zł
	31.12.2012	31.12.2011	
do 1 miesiąca	13 468	199 928	
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	21 414	
od 3 miesięcy do 1 roku	75 691	81 586	
od 1 roku do 5 lat	263 839	84 483	
bez określonej zapadalności	380	147	
AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	353 378	387 558	

18. Aktywa trwałe rzeczowe

według struktury rodzajowej

	Stan na dzień		w tys. zł
	31.12.2012	31.12.2011	
Grunty	6 459	6 459	
Budynki, lokale	155 998	197 090	
Urządzenia techniczne i maszyny	47 591	52 383	

Środki transportu	25 089	19 822
Inne środki trwałe	12 307	14 439
Środki trwałe w budowie	49 672	24 188
AKTYWA TRWAŁE RZECZOWE	297 116	314 381

Ruchy w pozycjach aktywów trwałych rzeczowych

	w tys. zł						
	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa trwałe rzeczowe, razem
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012) WARTOŚĆ BRUTTO	6 459	389 794	521 915	54 409	41 430	24 188	1 038 195
ZWIĘKSZENIA	0	10 324	20 590	13 498	769	45 842	91 023
- przeniesienie z inwestycji	0	9 417	10 603	0	513	0	20 533
- zakupy	0	899	9 743	13 498	248	45 842	70 230
- inne	0	8	244	0	0	0	252
- przekwalifikowanie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	8	0	8
ZMNIJSZENIA	0	40 758	11 541	11 303	1 819	20 338	85 759
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	6 778	3 403	9 831	720	0	20 732
- przeniesienie na środki trwałe	0	0	0	0	0	20 528	20 528
- inne	0	0	647	0	0	80	727
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	33 980	7 491	1 472	1 099	0	44 042
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	6 459	359 360	530 964	56 604	40 380	49 692	1 043 459
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012)	0	187 405	450 000	33 677	26 384	0	697 466
- amortyzacja bieżącego okresu	0	26 771	24 059	6 808	2 188	0	59 826
- zmniejszenie z tytułu przekwalifikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	12 441	6 965	1 028	572	0	21 006
- inne zmniejszenia	0	6 329	3 181	8 852	534	0	18 896
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	195 406	463 913	30 605	27 466	0	717 390
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012)	0	5 299	19 532	910	607	0	26 348
- zwiększenia	0	0	787	0	0	28	815
- zwiększenia z tytułu przekwalifikowania aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	2 657	0	0	0	0	2 657
- zmniejszenia	0	0	859	0	0	8	867
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	7 956	19 460	910	607	20	28 953
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	6 459	155 998	47 591	25 089	12 307	49 672	297 116

w tys. zł							
	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa trwałe rzeczowe, razem
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO	21 698	403 537	585 030	52 447	52 531	8 278	1 123 521
ZWIĘKSZENIA	0	4 064	6 685	6 185	347	20 412	37 693
- przeniesienie z inwestycji	0	720	1 601	0	11	0	2 332
- zakupy	0	1 189	4 462	6 185	303	20 412	32 551
- inne	0	2 155	622	0	33	0	2 810
ZMNIJSZENIA	15 239	17 807	69 800	4 223	11 448	4 502	123 019
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	17 807	69 715	4 155	11 448	0	103 125
- przeniesienie na środki trwałe	0	0	0	0	0	2 332	2 332
- inne	15 239	0	85	68	0	2 170	17 562
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	6 459	389 794	521 915	54 409	41 430	24 188	1 038 195
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	167 719	485 176	29 958	34 146	0	716 999
- amortyzacja bieżącego okresu	0	28 598	28 754	7 132	2 408	0	66 892
- inne zwiększenia	0	0	4	0	45	0	49
- inne zmniejszenia	0	8 912	63 934	3 413	10 215	0	86 474
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	187 405	450 000	33 677	26 384	0	697 466
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	10 417	23 476	1 122	1 281	0	36 296
- zwiększenia	0	1 737	270	0	68	0	2 075
- zmniejszenia	0	6 855	4 214	212	742	0	12 023
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	5 299	19 532	910	607	0	26 348
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	6 459	197 090	52 383	19 822	14 439	24 188	314 381

19. Wartości niematerialne

według struktury rodzajowej

w tys. zł		
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Wartość firmy	898 086	915 609
Znak towarowy	80 000	80 000
Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	45 431	29 182
Pozostałe	19 013	36 891
Nakłady	28 912	42 040
WARTOŚCI NIEMATERIALNE	1 071 442	1 103 722

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość firmy obejmuje następujące pozycje:

- 850 981 tys. zł - jest to wartość firmy powstała w wyniku zakupu akcji Banku BPH S.A. przez GE Money Bank w dniu 17 czerwca 2008 roku, pomniejszona o alokację jej części w wysokości 17 523 tys. zł do aktywów BPH TFI przeznaczonych do sprzedaży,
- 47 105 tys. zł - jest to wartość firmy z tytułu nabycia w przez GE Money Bank Przedsiębiorstwa Kapitałowo Inwestycyjnego „Chrobry” Modro Sp. Jawna.

Wartość firmy została obliczona jako nadwyżka kosztów nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów i pasywów.

Test na utratę wartości dla wartości firmy powstałej w wyniku zakupu akcji Banku BPH S.A. i wartości firmy powstałej z tytułu nabycia przez Grupę Przedsiębiorstwa Kapitałowo Inwestycyjnego „Chrobry” Modro Sp. Jawna.

W 2012 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości dla wartości firmy powstałej w wyniku zakupu akcji Banku BPH przez GE Money Bank w dniu 17 czerwca 2008 roku oraz wartości firmy powstałe z tytułu nabycia przedsiębiorstwa „Chrobry” Modro Sp. Jawna, których wartość bilansowa na 31 grudnia 2012 roku wyniosła odpowiednio 849 597 tys. zł. i 47 105 tys. zł.

Zgodnie z wymogami MSR 36 „Utrata wartości aktywów” Grupa przeprowadziła ocenę segmentów działalności operacyjnej. W wyniku tej analizy wartość firmy została przyporządkowana do segmentu działalności detalicznej Banku BPH, stanowiącej na potrzeby testu ośrodek generujący przepływy pieniężne.

Wartość odzyskiwalna ośrodka została określona na podstawie wartości użytkowej segmentu detalicznego. Wartość odzyskiwalna ośrodka na dzień 31 grudnia 2012 roku została ustalona na podstawie wartości użytkowej oszacowanej jako wartość bieżąca przyszłych wolnych przepływów pieniężnych, których wystąpienia oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania danego składnika aktywów w zakładanych przez kierownictwo planach finansowych obejmujących pięcioletni okres prognozy (2013-2017). Plan finansowy opiera się na aktualnych założeniach odzwierciedlających, zdaniem kierownictwa Grupy, przyszłe warunki gospodarcze oraz oczekiwane wyniki działalności ośrodka. Oszacowanie wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o model zdyskontowanych dywidend (ang: Dividend Discount Model), który jest adekwatny dla banków i instytucji finansowych.

Do prognoz wolnych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskontową na poziomie 9,62% (w 2011 roku: 10,77%) (nominalnie, po opodatkowaniu). Stopa dyskontowa odpowiadająca wymaganej stopie zwrotu została oszacowana na bazie modelu wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model) przy zastosowaniu wartości stopy wolnej od ryzyka, wskaźnika beta dla sektora bankowego oraz premii za ryzyko kapitałowe.

Wartość wolnych przepływów pieniężnych po pięcioletnim okresie prognozy (tzw. wartość rezydualna) została oszacowana z zastosowaniem 3,0% stopy wzrostu (w 2011 roku: 3,5%), tj. na poziomie prognozowanego długoterminowego wzrostu PKB.

W wyniku porównania wartości użytkowej ośrodka do wartości bilansowej nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia zastosowane do oszacowania wartości użytkowej

Oszacowanie wartości użytkowej ośrodka jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopa dyskontowa;
- Stopa wzrostu zastosowana do oszacowania przepływów pieniężnych poza okresem prognozy (tj. po 2017 roku);

- Prognozowany poziom zysku za okres w kolejnych latach;
- Prognozowany poziom aktywów ważonych ryzykiem w kolejnych latach;
- Minimalny poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez odpowiednie przepisy prawa (ang: Capital Adequacy Ratio – Tier 1).

Kluczowe założenia zależą od rozwoju światowej i krajowej gospodarki. Stopa dyskonta oraz minimalne wymogi kapitałowe zależą w dużej mierze od globalnych rynków finansowych, jak również otoczenia regulacyjnego i pozostają wrażliwe na zmienność rynkową. Prognozy zysków i aktywów ważonych ryzykiem, jak również długoterminowa stopa wzrostu zależą w istotny sposób od rozwoju rynku finansowego i wzrostu gospodarczego w Polsce. Wzrost zmienności rynków lub zaostrzenie wymogów regulacyjnych (np.: zmiana wymogów kapitałowych) mogą spowodować niekorzystne zmiany kluczowych założeń skutkujące w efekcie spadkiem wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne poniżej jego wartości księgowej.

Test na utratę wartości znaku towarowego

Na dzień bilansowy Grupa przeprowadziła test na utratę wartości znaku towarowego, aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania, którego wartość bilansowa na 31 grudnia 2012 roku wyniosła 80 000 tys. zł.

Wartość odzyskiwalna znaku towarowego została określona na podstawie wartości użytkowej. Wartość użytkowa znaku towarowego na dzień 31 grudnia 2012 roku została ustalona z zastosowaniem metody zwolnienia z opłat licencyjnych (ang. relief from royalty), która jest jedną z najczęściej stosowanych metodą wyceny znaków towarowych.

U podstaw tej metody leży założenie, że spółki i organizacje mają wybór i mogą albo posiadać markę na własność, albo zawrzeć porozumienie licencyjne z właścicielem marki, a wartość znaku towarowego jest obliczana jako bieżąca wartość hipotetycznych opłat licencyjnych, z których spółka jest zwolniona w przypadku, gdy posiada markę na własność, a nie uiszcza opłaty licencyjnej na rzecz zewnętrznego właściciela marki.

Strumień opłat licencyjnych został oszacowany w oparciu o stawkę opłat licencyjnych, która zdaniem kierownictwa Grupy jest adekwatna dla podmiotów działających w sektorze bankowym, oraz na podstawie projekcji przychodów ze sprzedaży Banku BPH zakładanych w planach finansowych obejmujących pięcioletni okres prognozy (2013-2017). Plan finansowy został oparty na założeniach odzwierciedlających, zdaniem kierownictwa Grupy, przyszłe warunki gospodarcze oraz oczekiwane wyniki działalności Banku BPH.

Do prognozowanych opłat licencyjnych z tytułu użytkowania znaku towarowego zastosowano stopę dyskontową na poziomie 9,62% (w 2011 roku: 10,77%) (nominalnie, po opodatkowaniu).

Opłaty licencyjne wykraczające poza pięcioletni okres prognoz (do obliczenia tzw. wartości rezydualnej) zostały oszacowane z zastosowaniem 3,0% (w 2011 roku: 3,5%) stopy wzrostu, tj. na poziomie prognozowanego długoterminowego wzrostu PKB.

W wyniku porównania wartości użytkowej znaku towarowego do wartości bilansowej nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia zastosowane do oszacowania wartości znaku towarowego

Oszacowanie wartości znaku towarowego jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopa dyskontowa;
- Stopa wzrostu zastosowana do szacowania przepływów pieniężnych poza okresem prognozy (tj. po 2017 roku);

- Przyjęty poziom stawek licencyjnych;
- Prognozowany poziom przychodów Grupy Banku BPH w kolejnych latach.

Ruchy w pozycjach wartości niematerialnych

w tys. zł

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady	Razem wartości niematerialne
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012) WARTOŚĆ BRUTTO	0	915 609	80 000	693 649	112 175	42 040	1 843 473
ZWIĘKSZENIA	0	0	0	32 033	492	22 071	54 596
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	30 633	42	0	30 675
- zakupy	0	0	0	1 400	450	22 071	23 921
ZMNIĘJSZENIA	0	17 523	0	2 195	34 623	34 324	88 665
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	0	0	1 667	0	0	1 667
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	0	31 629	31 629
- przekwalifikowanie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	17 523	0	0	34 579	15	52 117
- inne	0	0	0	528	44	2 680	3 252
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	898 086	80 000	723 487	78 044	29 787	1 809 404
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012)	0	0	0	662 142	75 284	0	737 426
- amortyzacja bieżącego okresu	0	0	0	15 141	10 413	0	25 554
- zmniejszenie z tytułu przekwalifikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	26 624	0	26 624
- inne zmniejszenia	0	0	0	1 552	42	0	1 594
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	0	0	675 731	59 031	0	734 762
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2012)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
- inne zwiększenia	0	0	0	0	0	875	875
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	0	0	2 325	0	875	3 200
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2012)	0	898 086	80 000	45 431	19 013	28 912	1 071 442

w tys. zł

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady	Razem wartości niematerialne
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO	0	915 609	80 000	691 134	111 740	16 624	1 815 107
ZWIĘKSZENIA	0	0	0	2 515	443	28 009	30 967
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	2 380	174	0	2 554
- zakupy	0	0	0	135	228	27 789	28 152
- inne	0	0	0	0	41	220	261
ZMNIĘJSZENIA	0	0	0	0	8	2 593	2 601
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	0	0	0	8	0	8
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	0	2 554	2 554

- inne	0	0	0	0	0	39	39
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	915 609	80 000	693 649	112 175	42 040	1 843 473
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	0	0	647 028	62 310	0	709 338
- amortyzacja bieżącego okresu	0	0	0	15 114	12 943	0	28 057
- inne zwiększenia	0	0	0	0	39	0	39
- inne zmniejszenia	0	0	0	0	8	0	8
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	0	0	662 142	75 284	0	737 426
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	915 609	80 000	29 182	36 891	42 040	1 103 722

20. Aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży

według rodzaju

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Aktywa spółki BPH TFI S.A. przeznaczone do zbycia	64 082	0
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	43 099	0
Budynki, lokale	23 479	915
Instrumenty kapitałowe	0	13
Pozostałe	407	137
AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY	131 067	1 065

Grupa przeznaczyła do sprzedaży spółkę pośrednio zależną od Banku - BPH TFI S.A. Przedmiotem działalności BPH TFI S.A. jest zarządzanie kilkunastoma funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Wartość aktywów spółki BPH TFI S.A. przeznaczonej do sprzedaży wynosi 64 082 tys. zł i zaprezentowana jest w tabeli powyżej, w pozycji „Pozostałe”.

Głównymi grupami aktywów BPH TFI S.A. przeznaczonych do sprzedaży są:

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (bony skarbowe) – 21 422 tys. zł,
- Wartość firmy i wartości niematerialne – 24 158 tys. zł,
- Rzeczowe aktywa trwałe – 1 091 tys. zł,
- Pozostałe aktywa – 17 411 tys. zł.

Zobowiązania związane z aktywami BPH TFI S.A. przeznaczonymi do sprzedaży wynoszą 8 128 tys. zł.

Wybrane pozycje prezentujące udział wyniku BPH TFI S.A. w zysku netto Grupy Banku po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych.

	tys. zł
	Za rok kończący się
	31.12.2012
Wynik z tytułu odsetek	8 939
Wynik z tytułu prowizji	46 460
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-26 575
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	706
Zysk przed opodatkowaniem	29 530
Podatek dochodowy	-5 661
Zysk za okres	23 869
1. przypadający na akcjonariuszy Banku	12 814
2. przypadający na udziały niekontrolujące	11 055

Grupa Banku nie rozpoznała zysku, ani nie poniosła straty, z tytułu przeszacowania wartości aktywów BPH TFI S.A. do wartości godziwej na datę bilansową.

W dniu 6 grudnia 2012 roku, BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o., spółka w pełni zależna od Banku, podpisała przedwstępną warunkową umowę sprzedaży akcji spółki BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.. Pozostałe strony Umowy to General Electric Capital Corporation (sprzedający), Investors Holding S.A. (nabywca) oraz Bank (solidarnie zobowiązany z ZF w odniesieniu do niektórych jej zobowiązań). Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła sprzedaż akcji spółki uchwałą z dnia 6 grudnia 2012 roku.

Umowa dotyczy akcji BPH TFI S.A. stanowiących cały kapitał zakładowy spółki za cenę 170,3 milionów złotych, powiększoną o nadwyżkę kapitałów własnych spółki ponad minimalny kapitał własny wymagany zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych na dzień zakończenia transakcji. Cena będzie podlegać korektom w dniu oraz po dniu zakończenia transakcji, na zasadach przewidzianych w umowie. Cena sprzedaży zostanie podzielona pomiędzy sprzedających w proporcji do liczby sprzedawanych akcji, tj.: 50,14% otrzyma BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o., a 49,86% otrzyma General Electric Capital Corporation.

Zakończenie transakcji jest uzależnione od spełnienia następujących warunków zawieszających:

- otrzymania przez Abris CEE Mid-Market Fund II LLP oraz Abris CEE Mid-Market Fund II-A LLP od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgody, na dokonanie koncentracji i na przejęcie kontroli nad Nabywcą i pośredniej kontroli nad BPH TFI S.A.,
- braku sprzeciwu Komisji Nadzoru Finansowego wobec przeprowadzenia transakcji przez Abris oraz wobec nabycia akcji BPH TFI S.A. przez nabywcę,
- podjęcia przez zwyczajne walne zgromadzenie BPH TFI S.A. uchwały o podziale zysku i wypłacie dywidendy w maksymalnej wysokości dozwolonej przez przepisy prawa i stanowisko KNF, przy czym nabywca może się zrzec tego warunku, o ile oba warunki określone w punktach wyżej wymienionych zostaną już spełnione. Umowa przewiduje termin na ziszczenie się powyższych warunków zawieszających, po którego bezskutecznym upływie sprzedawcom będzie przysługiwać między innymi prawo do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym.

Bank spodziewa się realizacji planu sprzedaży w ciągu najbliższego roku.

Bank przeznaczył do sprzedaży nieruchomości położone w Warszawie i w Krakowie. Wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi odpowiednio 46 253 tys. zł i 19 824 tys. zł. Bank spodziewa się realizacji planu sprzedaży nieruchomości w ciągu najbliższego roku.

21. Pozostałe aktywa

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	264 771	278 511
Pozostałe	163 928	221 247
rozrachunki publiczno-prawne	405	6 361
dłużnicy różni	74 017	73 349
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	43 050	52 612
koszty i przychody do rozliczenia w czasie	6 918	7 763
prawo wieczystego użytkowania gruntów	25 042	70 938
rozliczenia z tytułu przejęcia aktywów do zbycia	8 951	5 047
pozostałe	5 545	5 177
POZOSTAŁE AKTYWA	428 699	499 758

Kwota w pozycji „dłużnicy różni” i „rozliczenia kart płatniczych” uwzględnia odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Kwota odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wyniosła na dzień 31 grudnia 2012 roku 20 429 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 20 942 tys. zł).

Aktywa i Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. zł

	Stan na 31.12.2012			Stan na 31.12.2011		
	Aktywa	Rezerwa	Netto	Aktywa	Rezerwa	Netto
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	39 570	58 272	-18 702	29 253	70 142	-40 889
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	1 619	1 298	321	187	5 990	-5 803
Odsetki, premia, odpisy i ujemne różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	41 183	34 247	6 936	61 116	40 336	20 780
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	1 336	856	480	1 580	0	1 580
Koszty do zapłacenia i rezerwy na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe	59 703	0	59 703	50 053	0	50 053
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	248 456	0	248 456	262 190	0	262 190
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	9 288	51 875	-42 587	2 274	55 635	-53 361
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	13 277	9 559	3 718	15 135	5 163	9 972
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	25 269	24 968	301	37 560	41 898	-4 338

Strata podatkowa	8 214	0	8 214	40 363	0	40 363
Pozostałe	2 409	4 478	-2 069	2 396	4 432	-2 036
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	2 331	2 653	-322	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	452 655	188 206	264 449	502 107	223 596	278 511

Zmiany różnic przejściowych

	w tys. zł					
	stan na 31 grudnia 2012		zmiany odnoszone		stan na 31 grudnia 2011	
	w wyniku finansowym	w kapitałach	na wynik finansowy	na kapitały	w wyniku finansowym	w kapitałach
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	-18 702	0	22 187	0	-40 889	0
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	321	0	6 030	94	- 5 709	-94
Odsetki, premia, odpisy i ujemne różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	6 813	123	-13 831	-13	20 644	136
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	648	-168	-932	-168	1 580	0
Koszty do zapłacenia i rezerwy na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe	59 699	0	9 646	0	50 053	0
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	248 456	0	-13 734	0	262 190	0
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-42 587	0	10 774	0	-53 361	0
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	3 718	0	-6 254	0	9 972	0
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	301	0	4 639	0	-4 338	0
Strata podatkowa	6 998	1 217	-32 289	141	39 287	1 076
Pozostałe	-2 070	5	-30	1	-2 040	4
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-161	-161	-161	-161	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	263 434	1 015	-13 955	-107	277 389	1 122

	w tys. zł					
	stan na 31 grudnia 2011		zmiany odnoszone		stan na 31 grudnia 2010	
	w wyniku finansowym	w kapitałach	na wynik finansowy	na kapitały	w wyniku finansowym	w kapitałach
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	-40 889	0	5 771	0	-46 660	0
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	- 5 709	-94	-2 047	-94	-3 662	0
Odsetki, premia, odpisy i ujemne	20 644	136	-404	129	21 048	7

różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych						
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	1 580	0	2 212	-422	-632	422
Koszty do zapłacenia i rezerwy na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe	50 053	0	-19 120	0	69 173	0
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	262 190	0	-23 232	0	285 422	0
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-53 361	0	9 648	0	-63 009	0
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	9 972	0	-1 907	0	11 879	0
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	-4 338	0	2 097	0	-6 435	0
Strata podatkowa	39 287	1 076	-24 621	290	63 908	786
Pozostałe	-2 040	4	-3 380	4	1 340	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	277 389	1 122	-54 983	-93	332 372	1 215

Wartość ujemnych różnic przejściowych prezentowana w powyższych tabelach została przeliczona obowiązującą stopą podatkową.

Bazując na zapisach MSR 12, Grupa dokonała kompensaty aktywów z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

22. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	1 042	1 053
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	1 042	1 053

Pozycja „Zobowiązania wobec Banku Centralnego” zawiera depozyt złożony przez NBP z terminem wymagalności w dniu 5 stycznia 2013 roku.

23. Zobowiązania wobec banków

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Środki na rachunkach	42 583	11 495
Depozyty na rynku pieniężnym	274 090	181 385

Inne:	58 583	70 227
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	55 796	69 320
rachunki środków specjalnego przeznaczenia	2 518	347
pozostałe	269	560
RAZEM BRUTTO	375 256	263 107
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-2	0
Odsetki	358	265
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	375 612	263 372

według terminów wymagalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	354 431	263 107
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	825	0
od 3 miesięcy do 1 roku	20 000	0
RAZEM BRUTTO	375 256	263 107
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-2	0
Odsetki	358	265
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	375 612	263 372

według kraju pochodzenia podmiotu

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec krajowych monetarnych instytucji finansowych	330 000	243 320
Zobowiązania wobec zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	45 256	19 787
RAZEM BRUTTO	375 256	263 107
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-2	0
Odsetki wobec krajowych monetarnych instytucji finansowych	355	257
Odsetki wobec zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	3	8
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	375 612	263 372

24. Zobowiązania wobec klientów

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Środki na rachunkach	7 668 577	6 982 447
Depozyty	4 902 542	6 157 717

Kredyty i pożyczki otrzymane	553	1 070
Inne:	398 199	428 570
zobowiązania z tytułu papierów wartościowych sprzedanych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu	173 947	201 027
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	75 908	79 474
pozostałe	148 344	148 069
RAZEM BRUTTO	12 969 871	13 569 804
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	549	345
Odsetki	44 922	47 930
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	13 015 342	13 618 079

według terminów wymagalności

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	9 866 182	9 793 336
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	992 312	1 067 117
od 3 miesięcy do 1 roku	1 961 253	2 450 706
od 1 roku do 5 lat	146 620	253 936
powyżej 5 lat	3 504	4 709
RAZEM BRUTTO	12 969 871	13 569 804
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	549	345
Odsetki	44 922	47 930
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	13 015 342	13 618 079

Środki na rachunkach i depozyty według podziału segmentowego Klienta

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Korporacje	2 912 257	2 569 796
rachunki bieżące	1 361 719	894 031
depozyty	1 550 538	1 675 765
Małe i średnie przedsiębiorstwa	2 146 007	2 456 734
rachunki bieżące	1 569 516	1 706 698
depozyty	576 491	750 036
Osoby prywatne	7 512 855	8 113 634
rachunki bieżące	4 737 342	4 381 718
depozyty	2 775 513	3 731 916
Ogółem środki na rachunkach i depozyty Klientów	12 571 119	13 140 164

25. Zobowiązania wobec pozostałych instytucji

według rodzaju

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki otrzymane	14 273 154	16 483 125
RAZEM BRUTTO	14 273 154	16 483 125
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	131	425
Odsetki	162 645	102 834
ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI	14 435 930	16 586 384

Na dzień 31 grudnia 2012 roku na zobowiązania wobec pozostałych instytucji składają się wykorzystane linie kredytowe otrzymane od podmiotów funkcjonujących w ramach Grupy General Electric: GE Capital International Holdings Corporation, GECS Polish Funding IV Spółka Komandytowa, GE Capital Swiss Funding AG, GECS Polish Funding Co I AB oraz GECS Polish Funding Co III AB.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku na zobowiązania wobec pozostałych instytucji składają się wykorzystane linie kredytowe otrzymane od podmiotów funkcjonujących w ramach Grupy General Electric: GE Capital International Holdings Corporation, GECS Polish Funding IV Spółka Komandytowa, GE Capital Swiss Funding AG, GECS Polish Funding Co I AB.

według terminów wymagalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	3 633 300
od 3 miesięcy do 1 roku	552 934	9 546 580
od 1 roku do 5 lat	13 648 804	3 210 657
powyżej 5 lat	71 416	92 588
RAZEM BRUTTO	14 273 154	16 483 125
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	131	425
Odsetki	162 645	102 834
ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI	14 435 930	16 586 384

26. Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych

według rodzaju

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Certyfikaty	128 096	196 989
RAZEM BRUTTO	128 096	196 989

Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-22	-119
Dyskonto	-2 801	-3 445
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	125 273	193 425

według terminów wymagalności

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	0	15 304
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	71 051
od 3 miesięcy do 1 roku	128 096	110 634
RAZEM BRUTTO	128 096	196 989
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-22	-119
Dyskonto	-2 801	-3 445
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	125 273	193 425

27. Rezerwy

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	20 504	20 115
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	14 995	16 013
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	3 674	570
Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	17 011	15 665
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	29 485	43 480
Inne	16 707	15 056
REZERWY	102 376	110 899

Ruchy w pozycji rezerw

	w tys. zł						
	Na dzień 01.01.2012	utworzenie rezerwy	efekt dyskonta	rozwiązanie rezerwy	wykorzystanie	inne	Na dzień 31.12.2012
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	20 115	2 249	1 141	-2 656	-345	0	20 504
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	16 013	14 691	0	0	-15 345	-364	14 995
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	570	68 407	0	-3 439	-61 864	0	3 674
Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	15 665	8 961	1 308	-433	-8 490	0	17 011
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	43 480	63 438	0	-77 417	0	-16	29 485

Inne	15 056	10 797	0	-2 764	-6 382	0	16 707
REZERWY	110 899	168 543	2 449	-86 709	-92 426	-380	102 376

Wartość rezerwy na koszty restrukturyzacji placówek według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku uwzględnia 12 740 tys. zł z tytułu oczekiwanych przychodów z podnajmu.

	w tys. zł						
	Na dzień 01.01.2011	utworzenie rezerwy	efekt dyskonta	rozwiązanie rezerwy	wykorzystanie	inne	Na dzień 31.12.2011
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	27 082	3 792	1 579	-11 814	-524	0	20 115
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	19 696	15 146	0	0	-18 829	0	16 013
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	72 822	9 617	0	-8 665	-73 204	0	570
Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	26 735	3 611	1 788	-6 540	-9 929	0	15 665
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	55 002	2 735	0	-14 270	0	13	43 480
Inne	19 076	5 302	0	-7 569	-1 633	-120	15 056
REZERWY	220 413	40 203	3 367	-48 858	-104 119	-107	110 899

28. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	218 277	317 087
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	218 277	317 087

29. Pozostałe pasywa

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Rozliczenia międzybankowe	210 204	253 115
Rozliczenia publiczno-prawne	51 463	41 492
Wierzyciele różni	88 000	87 252
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	24 858	17 258
Przychody do rozliczenia w czasie	62 062	81 015
Rezerwy na zobowiązania	241 204	185 926
Pozostałe	6 899	1 941
POZOSTAŁE PASYWA	684 690	667 999

30. Zobowiązania podporządkowane

24 października 2012 roku, Bank wyemitował 675 sztuk niezabezpieczonych obligacji podporządkowanych serii P („Obligacje”). Wartość nominalna każdej Obligacji jest równa jej cenie emisyjnej i wynosi 1 mln zł. Obligacje wyemitowane zostały na okres 8 lat z dniem wykupu 24 października 2020 roku. Są one oprocentowane stawką WIBOR 3M + 145 punktów bazowych, które będzie naliczane i wypłacane w okresach 3-miesięcznych. Nabywcą Obligacji, będącym jednocześnie jedynym Obligatariuszem, jest spółka GECS Polish Funding Co IV AB spółka komandytowa należąca do Grupy kapitałowej, do której należy również Bank. W tym samym dniu Bank spłacił pożyczkę podporządkowaną otrzymaną od GE Capital International Financing Corporation wykorzystując środki pozyskane z emisji Obligacji. W związku z tym umowa zawarta 25 marca 2008 roku pomiędzy Bankiem, a GE Capital International Financing Corporation, na mocy porozumienia stron, została rozwiązana. Wartość zobowiązania podporządkowanego zawiera wartość nominalną obligacji podporządkowanych w wysokości 675 000 tys. zł oraz odsetki do zapłacenia i korektę z tytułu efektywnej stopy procentowej w wysokości 7 922 tys. zł.

31. Kapitały razem

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Kapitał podstawowy	383 340	383 340
Pozostałe kapitały	4 055 370	3 836 418
Kapitał z aktualizacji wyceny	35 898	32 441
Zysk za okres przypadający na akcjonariuszy Banku	261 039	218 157
Kapitał niekontrolujący	31 200	127 874
KAPITAŁY RAZEM	4 766 847	4 598 230

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY z tytułu:	31.12.2012	31.12.2011
wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	6 639	2 411
nierozliczonej kwoty wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	29 259	30 030
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	35 898	32 441

Kapitał podstawowy wykazany jest w wartości nominalnej, zgodnie ze Statutem Banku oraz zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał podstawowy Banku na dzień 31 grudnia 2012 wynosił 383 340 tys. zł i składał się z 76 667 911 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 5 zł za akcję.

Struktura kapitału podstawowego								w tys. zł
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
Seria A, B, C, D	na okaziciela	zwykłe	brak	9 791 714	48 959	gotówka/aport /wkład niepieniężny	A: 31.10.1991; B: 14.10.1998; C: 20.09.1999; D: 31.12.2001	A: 31.10.1991; B: 01.01.1997; C: 01.01.1999; D: 01.01.2001

Seria E	na okaziciela	zwykłe	brak	66 876 197	334 381	wkład niepieniężny – Przeniesienie całego majątku GE Money Bank SA w zamian za akcje	31.12.2009	31.12.2009
Razem				76 667 911	383 340			

Wszystkie akcje Banku BPH SA są akcjami na okaziciela o równej wartości nominalnej, dającymi równe prawa głosu oraz uczestnictwo w zysku na tych samych zasadach. Nie występują uprzywilejowania związane z jakąkolwiek grupą akcji.

Na pozycje pozostałe kapitały składają się:

Kapitał zapasowy tworzony z corocznych odpisów z zysku za okres z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Grupy Banku, kapitał rezerwowy, zasadniczo tworzony z corocznych odpisów z zysku za okres uchwalonych przez Walne Zgromadzenie, wynik z lat ubiegłych oraz pozycje dodatkowe funduszy podstawowych i fundusze uzupełniające.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2012 roku. Informacja na temat struktury akcjonariatu Banku zawarta w poniższej tabeli podana została w oparciu o informacje zawarte w zawiadomieniach skierowanych do Banku przez akcjonariuszy, na podstawie art. 69 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych, lub na podstawie informacji przekazanych przez akcjonariuszy w ramach dokonywania rejestracji na WZA Banku.

Struktura akcjonariatu Banku BPH na 31 grudnia 2012 roku

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Akcje		Głosy na WZ	
		Liczba	%	Liczba	%
1	GE Investments Poland (General Electric Company)	64 201 140	83,74	64 201 140	83,74
2.	Selective American Financial Enterprise (General Electric Company)	2 457 643	3,21	2 457 643	3,21
3.	DRB Holdings B.V. (General Electric Company)	1 691 005	2,21	1 691 005	2,21
4.	Pozostali akcjonariusze	8 318 123	10,84	8 318 123	10,84
RAZEM		76 667 911	100,00	76 667 911	100,00

Z istoty akcji Banku nie wynikają ograniczenia przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje ten sam zakres uprawnień.

Od daty zarejestrowania kapitału emisyjnego w roku 1991 do 1996 Grupa Banku funkcjonowała w warunkach hiperinflacji. MSR 29 (Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji) wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólny indeks cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy Grupy Banku oraz spadkiem niepodzielonego zysku Grupy Banku w tych okresach.

32. Dywidendy

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku 30 maja 2012 roku podjęło uchwałę w sprawie przekazania całego zysku za 2011 rok na kapitał zapasowy Banku.

33. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla tych grup aktywów i pasywów, które w bilansie nie są prezentowane w wartości godziwej.

w tys. zł				
	Stan na 31.12.2012		Stan na 31.12.2011	
	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa
Aktywa				
Należności od banków	648 311	648 311	407 044	407 044
Należności od Klientów	25 376 345	23 829 044	27 851 474	25 976 864
Pasywa				
Zobowiązania wobec banków	375 612	375 612	263 372	263 372
Zobowiązania wobec Klientów	13 015 342	13 030 002	13 618 079	13 612 379
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	14 435 930	14 730 044	16 586 384	16 600 101
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	125 273	124 921	193 425	194 404

Należności od klientów:

Wartość godziwa należności o zmiennym oprocentowaniu jest wyznaczana poprzez porównanie marży generowanej na całym portfelu kredytów oraz marży dla nowo zawieranych umów. Wyrażona kwotowo różnica pomiędzy tymi dwiema wielkościami jest następnie dyskontowana do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i pozostającym terminie do wykupu.

Wartość godziwa należności o stałej stopie procentowej jest wyznaczana w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne przy zastosowaniu bieżących stawek oprocentowania.

Zobowiązania wobec klientów:

Wartość godziwa zobowiązań wobec klientów została wyznaczona dla pozycji o stałej stopie procentowej – poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych za pomocą bieżącej krzywej stóp procentowych rynku pieniężnego skorygowanej o marżę.

Zobowiązania wobec pozostałych instytucji:

Wartość godziwa zobowiązań denominowanych w EUR oraz CHF wyznaczana jest poprzez dyskontowanie – dla każdej waluty odrębnie – przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej marży. Bieżąca marża została oszacowana jako teoretyczna marża płacona ponad stawkę rynkową w takiej wysokości, aby była równoważna płatnościom opartym o stałą stopę – określoną z kolei poprzez ekstrapolację *yield to maturity* dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez podmioty o wyższym ratingu finansowym na kategorię ratingową odpowiadającą Bankowi.

Ze względu na niemożność wiarygodnego oszacowania wartości godziwej zobowiązania denominowanego w PLN, jako wartość godziwa tego zobowiązania została przyjęta wartość bilansowa. Wartość zobowiązania denominowanego w PLN na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 293 786 tys. zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2011 wynosi 393 978 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych:

Wartość godziwa emisji własnych papierów wartościowych BPH SA została wyznaczona poprzez zdyskontowanie wszystkich przepływów pieniężnych wynikających z harmonogramu płatności przez Bank BPH SA rat kapitałowych oraz odsetkowych.

W przypadku niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na stabilne ryzyko kredytowe i/lub krótkie terminy zapadalności/ wymagalności, przyjęto, że wartość godziwa jest równa wartości księgowej. Dotyczy to należności od banków oraz zobowiązań wobec banków.

Grupa Banku dokonuje wyliczenia wartości godziwej dla instrumentów finansowych przy zastosowaniu jednej z trzech głównych metod i na tej podstawie dokonuje klasyfikacji do jednej z poniższych kategorii:

1) kategoria I – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie bezpośrednich kwotowań dostępnych na rynku. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje dłużne papiery wartościowe, które wyceniane są bezpośrednio w oparciu o nieskorygowane ceny kwotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii Grupa zaklasyfikowała również certyfikaty inwestycyjne FIZ „Nieruchomości”, które od grudnia 2011 roku są wyceniane według cen notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych.

2) kategoria II – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie takich modeli wyceny, w przypadku których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowane bezpośrednio na rynku. Do tej kategorii Grupa Banku zaklasyfikowała dłużne papiery wartościowe emitowane przez Ministerstwo Finansów - wyceniane za pomocą modeli opartych o technikę DCF (*discounted cash-flows*), a także te transakcje na instrumentach pochodnych, które nie zostały zaklasyfikowane do kategorii III. Dodatkowo, Grupa zaklasyfikowała do tej kategorii dłużne papiery wartościowe, które wycenione zostały w oparciu o uśrednione ceny kwotowane na rynku lub przez brokerów (ceny skorygowane).

3) kategoria III - instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie takich modeli wyceny, w przypadku których pewne dane wejściowe nie są obserwowane bezpośrednio na rynku. Do tej kategorii Grupa zaklasyfikowała wszystkie opcje towarowe i kapitałowe, te transakcje na instrumentach pochodnych, dla których Grupa Banku dokonała oszacowania korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kontrahenta.

Poniższa tabela prezentuje podział aktywów i zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej w podziale na trzy powyższe kategorie:

w tys. zł

	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry obserwowane na rynku	Techniki wyceny oparte o istotne parametry nie pochodzące z aktywnego rynku	RAZEM
Stan na 31.12.2012				
AKTYWA	12 967	5 012 207	59 253	5 084 427
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym, w tym:	0	3 998 184	0	3 998 184
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat</i>	0	3 998 184	0	3 998 184

(FVO)				
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	12 967	661 025	59 253	733 245
<i>Certyfikaty inwestycyjne</i>	12 967	0	0	12 967
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	528 991	0	528 991
<i>Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu</i>	0	156	0	156
<i>Dodatnia wartość instrumentów pochodnych</i>	0	131 878	59 253	191 131
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	352 998	0	352 998
PASYWA	0	211 303	6 974	218 277
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	211 303	6 974	218 277
Stan na 31.12.2011				
AKTYWA	15 237	5 593 118	91 962	5 720 317
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym, w tym:	0	2 948 435	0	2 948 435
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	2 948 435	0	2 948 435
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	15 237	2 277 272	91 962	2 384 471
<i>Certyfikaty inwestycyjne</i>	15 237	0	83	15 320
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	2 083 997	0	2 083 997
<i>Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu</i>	0	52 608	0	52 608
<i>Dodatnia wartość instrumentów pochodnych</i>	0	140 667	91 879	232 546
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	387 411	0	387 411
PASYWA	0	295 614	21 473	317 087
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	295 614	21 473	317 087

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa Banku stosuje wycenę do wartości godziwej w oparciu o techniki wyceny oparte o istotne parametry nie pochodzące z aktywnego rynku:

				w tys. zł
	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:		Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	
	Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	Certyfikaty inwestycyjne		
Stan na 01.01.2012	91 879	83	21 474	
Zwiększenia, w tym:	29 058	0	19 861	
Nabycia (w tym premia zapłacona/otrzymana)	4 939	0	4 939	
Wzrost wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	24 119	0	14 922	
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu</i>	24 119	0	14 922	

<i>różnic kursowych</i>			
Zmniejszenia, w tym:	-61 684	-83	-34 360
Rozliczenie	-48 822	-80	-32 823
Spadek wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	-12 411	-3	-1 537
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	-12 411	0	-1 537
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</i>	0	-3	0
Przeniesienie do kategorii kwotowań aktywnego rynku	-451	0	0
Stan na 31.12.2012	59 253	0	6 975

Wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na dzień bilansowy, odniesiony do:	21 418	0	-6 974
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	21 418	0	-6 974

w tys. zł

	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:		Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
	Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	Certyfikaty inwestycyjne	
Stan na 01.01.2011	68 319	23 642	31 375
Zwiększenia, w tym:	58 338	0	21 602
Nabycia (w tym premia zapłacona/otrzymana)	2 066	0	1 820
Wzrost wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	56 272	0	19 782
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	56 272	0	19 782
Zmniejszenia, w tym:	-34 778	-23 559	-31 504
Rozliczenie	-28 342	0	-25 544
Spadek wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	-6 437	-99	-5 961
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	-6 437	0	-6 437
<i>Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży</i>	0	-99	-99
Przeniesienie do kategorii kwotowań aktywnego rynku	0	-23 460	0
Stan na 31.12.2011	91 879	83	21 473

Wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na dzień bilansowy, odniesiony do:	44 086	-37	-161
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	44 086	0	-161
<i>Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży</i>	0	-37	0

34. Rachunkowość zabezpieczeń

W roku 2009, na mocy decyzji Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupa Banku zaprzestała stosować rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do zabezpieczenia ekonomicznej wartości środków na rachunkach bieżących w pasywach Grupy Banku oraz ekonomicznej wartości kapitału. Instrumenty zabezpieczające (transakcje IRS) zostały bądź rozwiązane, bądź przekwalifikowane do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W skutek rozwiązania powiązania zabezpieczającego Grupa Banku dokonuje rozliczenia kwoty ich wyceny z dnia, w którym zaprzestano stosować rachunkowość zabezpieczeń, z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2012 Grupa Banku nie posiadała transakcji objętych rachunkowością zabezpieczeń.

35. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych

	tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Zabezpieczenia pieniężne w transakcjach instrumentami pochodnymi	124 414	151 827
Zabezpieczenia pieniężne pod transakcje giełdowe	28 376	23 974
Wartość bilansowa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach sbb/repo	173 775	201 038

Wszystkie papiery wartościowe stanowiące zabezpieczenie w transakcjach sbb/ repo mogą być przedmiotem dalszej odsprzedaży lub zastawu przez kontrahenta transakcji.

36. Postępowania sądowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank jest pozwany wynosi 139 462 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011: 109 136 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których prawdopodobny jest wypływ środków z powodu przegrania sporu wynosi 53 723 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011: 43 922 tys. zł).

Bank ocenia, iż skutki finansowe tych postępowań nie powinny przekroczyć kwoty 9 832 tys. zł, która jest wartością utworzonej na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwy z tego tytułu (na dzień 31 grudnia 2011: 10 673 tys. zł). Największe postępowania według wartości utworzonej rezerwy, dla których według oceny Banku istnieje prawdopodobieństwo przegrania sporu są opisane poniżej.

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status	Wartość utworzonej rezerwy (w tys. zł)
Organ administracji państwowej	14 667	Bank wraz z innymi bankami złożył odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK w sprawie nałożenia kary za wprowadzenie w Polsce opłaty interchange. Kwota utworzonej rezerwy w wysokości 3 725 tys. zł stanowi część kary w wysokości 14 667 tys. zł, przynależącej do Banku BPH po jego podziale w 2007 roku.	Na skutek uznania apelacji, sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez Sąd pierwszej instancji - SOKiK. Po rozpatrzeniu zażalenia przez Sąd Apelacyjny – stwierdzono, iż zawieszenie postępowania na podstawie przesłanek związanych z prejudycjalnością europejskiego postępowania nie było słuszne, a obie sprawy są niezależne. Brak terminu kolejnej rozprawy.	3 725
Osoba prawna	9 571	Powód domaga się zasądzenia kwoty tytułem prowizji związanej z finansowaniem zakupu towarów i usług kredytem bankowym oraz umów o kartę kredytową.	Sprawa rozstrzygnięta wyrokiem SAKIG. Bank oczekuje na zdanie odrębne arbitra w celu podjęcia decyzji o zaskarżeniu wyroku.	3 100
Osoba fizyczna	16 619	Powód dochodzi roszczeń związanych z nieautoryzowanymi transakcjami na rachunkach bankowych oraz utraconymi korzyściami, które z tego powodu mogły powstać.	Sporządzono uzupełniającą opinię biegłego sądowego. Sprawa nadal na etapie postępowania wyjaśniającego. Przeprowadzono dowód z przesłuchania stron. Opinie biegłych są korzystne dla Banku.	990
Osoba prawna	10 700	Powód dochodzi ustalenia nieskuteczności wypowiedzenia umowy najmu, której Bank jest stroną.	Sprawa rozstrzygnięta niekorzystnie dla Banku przez sąd I instancji. Oczekujemy na uzasadnienie wyroku.	Z uwagi na charakter roszczenia rezerwy nie utworzono.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których wpływ środków jest możliwy, wynosi 46 019 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011: 46 035 tys. zł). Jednocześnie, w ocenie Banku szansa wygrania sporu jest wysoka, w związku z tym Bank nie tworzy rezerw na powyższe postępowania. Największe według wartości przedmiotu sporu sprawy należące do tej grupy to:

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status
Osoba fizyczna	36 841	Powód jako podstawę pozwu wskazał niewywiązanie się Banku z umowy sprzedaży wierzytelności zabezpieczonych hipotekami w postaci braku ujawnienia powoda jako wierzyciela hipotecznego w księgach wieczystych.	Sprawa na etapie postępowania przed sądem I instancji. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na 9 kwietnia 2013 roku.
Osoba prawna	5 287	Powód kwestionuje ważność umowy kredytowej, która została udzielona w celu sfinansowania zamknięcia transakcji opcyjnych zawartych między Bankiem a powodem. Podstawą roszczenia jest twierdzenie, iż Bank wprowadził powoda w błąd oraz przeznaczenie kredytu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.	Sprawa rozstrzygnięta na korzyść Banku przez sąd I instancji. Została wniesiona apelacja przez powoda. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na 22 lutego 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2012 wartość przedmiotu sporu dla spraw sądowych, dla których prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome wynosi 39 720 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011: 19 179 tys. zł). Największe sprawy w tej grupie zostały opisane poniżej.

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status
Osoba prawna	18 199	Powód dochodzi odszkodowania od Banku w wysokości stanowiącej sumę nałożonej na powoda kary umownej za niewywiązanie się z umowy z podmiotem trzecim oraz utraconego dochodu z transakcji, do której nie doszło. Jako podstawę pozwu wskazano, iż z powodu bezprawnego pojawienia się ogłoszenia o sprzedaży wierzytelności banku inny podmiot odmówił udzielenia gwarancji bankowej na płatności wynikające z zawartej przez pozwanego umowy handlowej.	Postępowanie jest zawieszone do momentu rozstrzygnięcia postępowania karnego prowadzonego w związku z oskarżeniem przedstawicieli powoda o fałszowanie umowy, która jest podstawą roszczenia w stosunku do Banku.
Osoba fizyczna	19 450	Powód dochodzi odszkodowania w związku z rzekomym naruszeniem osobistych i majątkowych praw autorskich oraz bezprawnym wykorzystaniu dzieła w jednej z kampanii reklamowych Banku.	Sprawa na początkowym etapie. Została złożona odpowiedź na pozew.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa Banku wynosi 14 307 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011: 29 195 tys. zł). Większość spraw sądowych z powództwa Banku związana była z postępowaniami egzekucyjnymi wynikającymi z umów kredytowych opartych o bankowe tytuły egzekucyjne i nakazy zapłaty, a w wyjątkowych przypadkach o ogólne roszczenia z powództwa cywilnego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie występują postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Grupy Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Grupa Banku nie posiada żadnych istotnych rozliczeń z tytułu postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

37. Zobowiązania i aktywa warunkowe

Pozycje pozabilansowe

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
I. Pozabilansowe zobowiązania otrzymane:	11 300 195	11 492 923
a) finansowe	8 819 622	9 472 975
b) gwarancyjne	2 480 573	2 019 948
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji sprzedaży walut	1 818 227	3 580 481
III. Pozostałe - sprzedaż:	10 351 136	13 816 770
papiery wartościowe otrzymane stanowiące gwarancje oraz inne zabezpieczenia pomniejszające aktywa ryzykowne	1 107 505	558 813
zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	9 243 631	13 257 957
PASYWNE POZYCJE POZABILANSOWE	23 469 558	28 890 174

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku na otrzymane pozabilansowe zobowiązania finansowe składa się m.in. linia kredytowa otrzymana od GE Capital International Holdings Corporation.

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
I. Pozabilansowe zobowiązania udzielone:	4 605 956	5 110 727
a) finansowe	4 334 789	4 822 379
b) gwarancyjne	271 167	288 348
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna walut	1 825 748	3 555 248
III. Pozostałe - kupno:	9 276 748	11 942 073
operacje papierami wartościowymi	0	29 504
zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	9 276 412	11 912 569
AKTYWNE POZYCJE POZABILANSOWE	15 708 116	20 608 048

Na zobowiązania finansowe udzielone składają się niewykorzystane limity kredytowe w rachunku bieżącym oraz w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, limity z tytułu kart kredytowych, niewykorzystane limity z tytułu kredytów operacyjnych i pozostałych.

Na zobowiązania gwarancyjne udzielone składają się gwarancje, które mają na celu zagwarantowanie wykonania kontraktu, wykonania zobowiązań z tytułu rękojmi, zapłaty należności, gwarancji przetargu i zwrotu przedpłaty.

Wartość pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych według rodzaju produktu oraz podziału segmentowego klienta została zaprezentowana w poniższej tabeli.

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
1. Zobowiązania udzielone:	4 605 956	5 110 727
a) finansowe	4 334 789	4 822 379
Linie kredytowe dla Korporacji	1 312 095	1 095 609
karty kredytowe	4 934	3 729
kredyty inwestycyjne	34 610	88 807
kredyty operacyjne/ obrotowe	1 272 551	1 003 073
Linie kredytowe dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw	865 487	789 450
karty kredytowe	198 255	211 873
kredyty inwestycyjne	26 055	4 914
kredyty operacyjne/ obrotowe	472 519	572 643
pozostałe kredyty	168 658	20
Linie kredytowe dla osób prywatnych	2 076 689	2 794 969
karty kredytowe	1 803 981	2 501 324
na nieruchomości	18 296	62 080
kredyty konsumpcyjne	254 412	231 565
Otwarte akredytywy importowe	22 034	26 351
Zobowiązania z tytułu promes kredytowych	58 484	116 000

b) gwarancyjne	271 167	288 348
Limity gwarancyjne	89 715	60 038
Gwarancje kredytowe	88 527	106 880
Gwarancje dobrego wykonania	90 286	105 457
Potwierdzone akredytywy eksportowe	2 639	15 973

W ramach gwarancji kredytowych największą wartość na dzień 31 grudnia 2012 roku stanowią gwarancje zapłaty należności i gwarancje spłaty kredytu.

Najczęściej udzielane gwarancje dobrego wykonania to gwarancje wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz gwarancje zwrotu przedpłaty.

Gwarancje i poręczenia emisji udzielonych emitentom

Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie było podpisanych umów subemisyjnych, dlatego też stan zobowiązań gwarancyjnych Grupy Banku BPH wynikających z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 0.

38. Inne zobowiązania warunkowe

Zgodnie z Ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z dnia 14 grudnia 1994 roku, polskie banki są zobowiązane do uczestniczenia w systemie gwarantowania środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach bankowych, które powinny zostać wypłacone ich deponentom po ogłoszeniu upadłości banku. Udział poszczególnych banków w kosztach związanych z funkcjonowaniem systemu określany jest przez Zarząd BFG. Dnia 1 stycznia 2012 roku Bank, zgodnie z prawem zabezpieczył w celu zagwarantowania potencjalnych przyszłych wypłat w ramach Funduszu Ochrony Gwarantowanych Depozytów kwotę równą 0,55% sumy środków pieniężnych zgromadzonych w Banku, stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej w miesiącu październiku 2011 roku.

39. Działalność powiernicza

W ramach świadczonych przez Bank usług powierniczych Bank wykonuje między innymi następujące czynności:

- Przechowywanie aktywów klienta; Bank prowadzi dla Klientów na podstawie umów i stosownego regulaminu rachunki papierów wartościowych, na których ewidencjonowane są papiery wartościowe przechowywane w Banku BPH SA i w instytucjach, z którymi Bank zawarła stosowne umowy. W szczególności Bank BPH SA ewidencjonuje papiery wartościowe będące przedmiotem oferty publicznej, papiery nie będące przedmiotem oferty publicznej zarówno w formie zdematerializowanej jak i w formie fizycznej, krajowe i zagraniczne. Wszystkie papiery wartościowe przechowywane i rejestrowane na rzecz Klientów są oddzielone od aktywów własnych Banku jak również od aktywów innych Klientów Banku.
- Rozliczanie transakcji; Bank rozlicza transakcje Klientów na papierach wartościowych zawarte w kraju na rynku regulowanym jak i poza rynkiem regulowanym oraz na rynkach zagranicznych. Rozliczenia operacji Klientów dokonywane są na podstawie dokumentów własnych, dokumentów przekazanych przez Klienta oraz przez inne instytucje obsługujące Klienta (np. biura maklerskie, przez które dokonywane są transakcje). Dokumenty księgowe pochodzące z zewnątrz są weryfikowane w zakresie informacji posiadanych przez Bank. Bank pełni również funkcję reprezentanta dla zdalnych

członków Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Na koniec grudnia 2012 roku Bank obsługiwał czterech zdalnych uczestników GPW, przy czym ich udział w 2012 roku w obrotach giełdowych na rynku kasowym (transakcje sesyjne) wszystkich zdalnych uczestników GPW wynosił ok. 16%.

- Wypłata pożytków z papierów wartościowych; Bank obsługuje wypłaty dywidend i odsetek z papierów wartościowych zaewidencjonowanych na rachunkach Klientów, w tym rejestruje stany posiadania papierów wartościowych na dzień ustalenia praw do dywidendy lub odsetek, przekazuje płatnikom informacje o należnych podatkach lub samodzielnie dokonuje naliczenia i odprowadzenia należnych podatków zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie oraz dokonuje wypłaty kwot otrzymanych od emitentów.
- Raportowanie stanów posiadania; Bank okresowo przekazuje klientom informacje o posiadanych przez nich w Banku papierach wartościowych, jak również informuje o dokonanych przez nich operacjach związanych z papierami wartościowymi. Komunikacja dokonywana jest w sposób uzgodniony z Bankiem za pośrednictwem poczty lub elektronicznych nośników informacji takich jak SWIFT.
- Pełnienie funkcji depozytariusza; Bank zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie pełnienia funkcji depozytariusza dla funduszy emerytalnych i inwestycyjnych oraz zawartymi z tymi podmiotami umowami dokonuje w szczególności kontroli poprawności wyceny aktywów netto tych podmiotów oraz ograniczeń inwestycyjnych. Bank oferuje również usługi w zakresie wyceny przechowywanych aktywów dla pozostałych Klientów. Na koniec 2012 roku Bank pełnił funkcję depozytariusza dla 25 subfunduszy i funduszy inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku, z usług powierniczych Banku BPH korzystały osoby fizyczne, krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe, osoby prawne nie będące instytucjami finansowymi.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Bank BPH SA prowadził 479 rachunków papierów wartościowych (na 31 grudnia 2011 roku: 482 rachunki).

40. Leasing finansowy

Grupa Banku BPH jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowie leasingu finansowego. Grupa podpisała w 2005 roku umowę leasingu finansowego dotyczącą samochodów osobowych. Łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosi 15 tys. zł.

41. Płatności z tytułu umów najmu

Grupa zgodnie z umowami najmu zajmuje głównie pomieszczenia biurowe, pomieszczenia techniczne, magazyny, miejsca parkingowe, garaże.

Przyszłe zobowiązania z tytułu najmu według terminów wymagalności

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
do 1 roku	92 202	140 446
od 1 roku do 5 lat	117 592	112 963

powyżej 5 lat	16 512	33 800
RAZEM	226 306	287 209

W 2012 roku Grupa poniosła opłaty z tytułu czynszów związanych z ww. umowami w wysokości 122 706 tys. zł (2011 rok: 108 275 tys. zł).

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony, a część bez prawa wcześniejszego ich rozwiązania. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe zobowiązania ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3, 6 lub 12 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Grupa zgodnie z umowami najmu wynajmuje pomieszczenia biurowe, lokale.

Przyszłe należności z tytułu najmu według terminów zapadalności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, przyszłe należności Grupy z tytułu najmu w kwocie 558 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 483 tys. zł) zapadną w terminie do 1 roku.

W 2012 roku Grupa otrzymała opłaty z tytułu czynszów związanych z ww. umowami w wysokości 3 538 tys. zł (2011 rok: 1 230 tys. zł).

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony, a część bez prawa wcześniejszego ich rozwiązania. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe należności ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 1, 3 lub 6 miesięcy.

42. Podmioty powiązane

Spółka dominująca

Głównym akcjonariuszem Banku BPH jest GE Investments Poland Sp. z o.o., która posiada 83,74% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Łącznie poprzez swoje spółki zależne grupa General Electric posiada 89,16% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Dane liczbowe dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku stan należności i zobowiązań wobec podmiotów Grupy GE przedstawiał się następująco:

	w tys. zł					
	Stan na dzień					
	31.12.2012			31.12.2011		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem
Należności (z odsetkami)	0	31 480	31 480	26	42 013	42 039
Zobowiązania, w tym:	5 340	15 184 090	15 189 430	2 077	17 326 752	17 328 829
-Zobowiązania bieżące	5 340	2 482	7 822	2 077	20 359	22 436
-Depozyty	0	48 998	48 998	0	0	0
- Zaciągnięte linie kredytowe	0	14 435 930	14 435 930	0	16 586 384	16 586 384
- Pozostałe zobowiązania	0	13 758	13 758	0	45 765	45 765

- Zobowiązania podporządkowane	0	682 922	682 922	0	674 244	674 244
Nominalne wartości transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi, w tym:	0	958 618	958 618	0	2 729 535	2 729 535
- Forward, swap walutowy	0	261 199	261 199	0	1 272 101	1 272 101
- IRS/CIRS	0	654 894	654 894	0	1 205 457	1 205 457
- Transakcje wymiany walut	0	42 525	42 525	0	251 977	251 977

Na zaciągnięte linie kredytowe na dzień 31 grudnia 2012 roku składają się wykorzystane linie kredytowe otrzymane od podmiotów funkcjonujących w ramach Grupy General Electric: GE Capital International Holdings Corporation, GECS Polish Funding IV Spółka Komandytowa, GE Capital Swiss Funding AG, GECS Polish Funding Co I AB oraz GECS Polish Funding Co III AB a na dzień 31 grudnia 2011 roku: GE Capital International Holdings Corporation, GECS Polish Funding IV Spółka Komandytowa, GE Capital Swiss Funding AG, GECS Polish Funding Co I AB.

Wykorzystane linie kredytowe zostały zaciągnięte w latach 2005-2012 na okresy od 2 do 8 lat, przy czym najdalszy termin zapadalności przypada w październiku 2015 roku i są denominowane w CHF, EUR i PLN. Są one oprocentowane odpowiednią do waluty stawką IBOR 3M (WIBOR dla PLN, LIBOR dla CHF, i EURIBOR dla EUR) powiększoną o marżę a odestki są naliczane i wypłacane w okresach 3-miesięcznych.

W tabeli zostały zaprezentowane transakcje czynne na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku, obejmujące także transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi przed dniem przejęcia kontroli przez Grupę GE.

Wartość transakcji zawartych przez Grupę Kapitałową BPH w ciągu 2012 roku i 2011 roku z podmiotem dominującym oraz pozostałymi podmiotami powiązanymi, kształtowała się następująco:

w tys. zł						
	Za rok kończący się					
	31.12.2012			31.12.2011		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem
Zakup aktywów brutto	0	3 405	3 405	0	0	0
Transakcje wymiany walut (wart. nominalne)	0	10 270 715	10 270 715	0	11 690 855	11 690 855
Forward, swap walutowy (wart. nominalne)	0	41 248 583	41 248 583	0	75 070 012	75 070 012
IRS/CIRS (wart. nominalne)	0	423 128	423 128	0	1 119 318	1 119 318
Depozyty	28	1 377 667	1 377 695	65	54 575	54 640
Pozostałe należności	243	67 719	67 962	426	145 719	146 145
Pozostałe zobowiązania	0	77 316	77 316	0	59 099	59 099
Zaciągnięte linie kredytowe	0	8 841 085	8 841 085	0	100 416	100 416
Zobowiązania podporządkowane	0	682 922	682 922	0	0	0

Przychody, koszty oraz wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych Grupy za 2012 rok oraz za 2011 rok z tytułu transakcji zawartych z podmiotem dominującym oraz innymi podmiotami powiązanymi kształtowały się następująco:

w tys. zł

	Za rok kończący się					
	31.12.2012			31.12.2011		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane	razem
Przychody z tytułu odsetek i prowizji	0	67 583	67 583	0	94 467	94 467
Koszty z tytułu odsetek i prowizji	53	268 550	268 603	65	272 557	272 622
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	0	39 343	39 343	0	-4 326	-4 326
Pozostałe przychody	329	152	481	510	230	740
Koszty zatrudnienia zagranicznych członków kadry kierowniczej	0	17 144	17 144	0	21 543	21 543
Koszty związane z programami nagród pracowniczych	0	2 989	2 989	0	1 727	1 727
Pozostałe koszty	0	73 693	73 693	0	52 542	52 542

Zarówno koszty zatrudnienia zagranicznych członków kadry kierowniczej jak i pozostałe koszty zawierają podatek VAT naliczony w imporcie usług.

Koszty związane z realizacją umów MSA oraz ITSA w 2012 roku wyniosły 66 045 tys. zł, na które składało się 57 280 tys. zł kosztów konsultingowych oraz 8 765 tys. zł kosztów związanych z systemami IT. Za rok 2011 całość kosztów wyniosła 45 005 tys. zł uwzględniając 38 390 tys. zł kosztów konsultingowych oraz 6 615 tys. zł kosztów systemów IT.

Na koniec roku obrotowego, Zarząd dokonuje szacunków i ujmuje pozostałe do rozliczenia koszty dotyczące obu powyżej opisanych umów. Następnie faktyczne koszty są ustalane przez Grupę i alokowane zgodnie z warunkami umów, co skutkuje zmianą kosztów poprzednio ujętych. Zmiana kosztów jest ujmowana w następnym okresie. 66 045 tys. zł z tytułu realizacji umów MSA oraz ITSA ujętych w roku 2012 zawiera 11 700 tys. zł z tytułu usług świadczonych na rzecz Banku w roku 2011.

Umowy konsultingowe

W 2012 roku obowiązywały następujące umowy o świadczenie usług konsultingowych zawarte z podmiotami Grupy GE.

1) Master Services Agreement (MSA)

Zawarta w 2008 roku pomiędzy Bankiem BPH i GE Consumer Finance International Holdings SAS (GE Consumer Finance) – spółką General Electric Company, regulująca współpracę Banku z GE Consumer Finance.

12 lipca 2010 roku, Bank BPH podpisał Aneks do umowy, który obowiązuje od 1 lipca 2010 roku. Zmianie uległ podmiot świadczący na rzecz Banku usługi. Dotychczasowy świadczeniodawca, tj. GE Consumer Finance International Holdings SAS na skutek reorganizacji Grupy GE oraz za zgodą Banku BPH, przeniósł prawa i obowiązki z tej umowy na rzecz GE Money EMEA. Wszelkie pozostałe postanowienia *Master Services Agreement* pozostały w mocy i są skuteczne.

Przedmiotem umowy jest świadczenie przez GE Money EMEA usług konsultingowych na rzecz Banku BPH w różnych obszarach działalności (takich m.in. jak: rachunkowość i finanse, zasoby ludzkie, bezpieczeństwo, ryzyko, technologie informatyczne, public relations, audyt wewnętrzny). Umowa została zawarta na okres pięciu lat, z możliwością jej automatycznego przedłużenia, o ile nie zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

2) Technology Services Agreement (ITSA)

Zawarta z General Electric Consumer Finance Inc. Przedmiotem tej umowy jest wsparcie informatyczne świadczone w związku z systemami operacyjnymi, które zarządzane są globalnie przez GE. Umowa ta obowiązuje od 1 stycznia 2006 roku i została zawarta na okres pięciu lat, z możliwością jej automatycznego przedłużenia, o ile nie zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia. Umowa ITSA obejmuje zarówno koszty konsultingowe jak i koszty licencji i utrzymania systemów używanych przez Bank BPH SA.

Transakcje z Zarządem i Radą Nadzorczą Banku BPH SA

Zarząd

Wartość niespłaconych przez członków Zarządu Banku BPH SA kredytów i pożyczek w Banku BPH na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła 20 tys. zł (karta kredytowa), na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 1,2 tys. zł (karta kredytowa).

Członkowie Zarządu Banku BPH S.A. nie posiadali na koniec 2012 i 2011 roku zobowiązań wobec Banku z tytułu gwarancji.

Członkowie Zarządu Banku BPH S.A. nie posiadali zobowiązań z tytułu innych umów na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku.

Członkowie Zarządu Banku BPH SA na koniec 2012 i 2011 roku nie byli zadłużeni w jednostkach zależnych od Banku.

Osoby bliskie członkom Zarządu Banku BPH SA nie były zadłużone w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów i pożyczek, gwarancji, poręczeń lub innych umów na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku.

Rada Nadzorcza

Członkowie Rady Nadzorczej nie byli zadłużeni w Banku BPH S.A. z tytułu kredytów na dzień 31 grudnia 2012 roku (na dzień 31.12.2011: 167,2 tys. CHF).

Członkowie Rady Nadzorczej Banku BPH S.A. nie posiadali na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku zobowiązań wobec Banku z tytułu innych umów.

Członkowie Rady Nadzorczej nie byli zadłużeni w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów i pożyczek, gwarancji lub innych umów na koniec 2012 i 2011 roku.

Osoby bliskie członkom Rady Nadzorczej Banku nie były zadłużone w Banku z tytułu kredytów/pożyczek, gwarancji, poręczeń i innych umów na koniec 2012 i 2011 roku.

Osoby bliskie członkom Rady Nadzorczej Banku BPH SA nie były zadłużone w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów i pożyczek, gwarancji, poręczeń lub innych umów na koniec 2012 i 2011 roku.

Członkowie kierownictwa Banku BPH SA, pełniący funkcje w organach podmiotów zależnych

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w organach pomiotów zależnych zasiadały następujące osoby z Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku BPH SA:

Richard Gaskin	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
Grzegorz Jurczyk	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
Andras Bende	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
Wilfried Mathias Seidel	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.

Świadczenia dla Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku

	w tys. zł	
	Wartość świadczeń	
	2012	2011
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze*	14 800	17 970
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	2 769
Razem	14 800	20 739

*Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia podstawowe, premie, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę oraz inne dodatkowe świadczenia, takie jak: świadczenia rzeczowe, polisy ubezpieczeniowe na życie, inne ubezpieczenia, świadczenia związane z delegacjami oraz dodatkowe płatności i świadczenia dla osób zagranicznych (m.in. opłaty za mieszkanie, dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne, opłaty za szkołę dla dzieci oraz dodatek rodzinny).

W 2012 roku Bank wypłacił wynagrodzenia z tytułu premii wraz z narzutami za 2011 rok w kwocie 4 230 tys. zł.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 258/2011 Bank wdrożył Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A., w tym też wszystkich członków Zarządu Banku. Polityka ta ma na celu wspierać prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem, zniechęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza limity zaakceptowane przez Radę Nadzorczą, a także wspierać realizację strategii działalności i ograniczać konflikt interesów. Nowa polityka zakłada, że część wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku BPH S.A. jest odroczone w czasie lub wypłacana w gotówce w równowartości ceny akcji Banku ustalonej, jako mediana średnich dziennych cen akcji w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień przeliczenia (cash settled share based payment).

Decyzja o wysokości przyznanych premii członkom Zarządu Banku BPH nie została podjęta do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Ich oszacowany koszt za 2012 rok wynosi 2 192 tys. zł. Kwota ta obejmuje zarówno część gotówkową - odroczoną na okres do 3 lat oraz płatną bezpośrednio po przyznaniu, jak i część wypłaconą w gotówce, jako równowartość ceny akcji fantomowych, których wartość obliczana jest na podstawie kursu akcji Banku BPH S.A. - także odroczoną na okres do 3 lat oraz płatną bezpośrednio po przyznaniu, z zachowaniem 6 miesięcznego okresu retencyjnego.

Rezerwy na pozostałe świadczenia przysługujące członkom Zarządu Banku BPH.

	Stan rezerw na dzień		Zmiana stanu za rok	
	31.12.2012	31.12.2011	2012	2011
Świadczenia po okresie zatrudnienia*	92	124	-32	-53

*Świadczenia po okresie zatrudnienia obejmują rezerwy tworzone na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne.

Dodatkowo w 2012 roku rozpoznany został koszt z tytułu opcji na akcje GE i akcji zastrzeżonych tzw. Restricted Stock Units (RSU) przyznanych poszczególnym Członkom Zarządu Banku BPH w kwocie 565 tys. zł (rok 2011: 1 355 tys. zł).

Rada Nadzorcza

	Wartość świadczeń wypłaconych w	
	2012	2011
Krótkoterminowe świadczenia	708	690
Razem	708	690

43. Aktywa i pasywa w walutach obcych

Pozycja walutowa Grupy Kapitałowej Banku na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawiała się następująco:

Pozycje walutowe	Wszystkie pozycje				Pozycje netto	
	Długie		Krótkie		Długie	Krótkie
	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe		
EUR	1 625 031	577 652	1 399 240	805 176	0	1 733
DKK	4 590	118	304	4 245	159	0
LTL	115	0	71	0	44	0
LVL	434	0	85	0	349	0
Waluty ERM2 (Europejski Mechanizm Walutowy)	5 139	118	460	4 245	552	0
GBP	36 613	1 554	18 154	20 149	0	136
SEK	30 321	2 473	6 985	25 816	0	7
CHF	13 996 681	18 224	13 830 518	182 047	2 340	0
Inne waluty EEA (Europejski Obszar Gospodarczy)	17 174	882	7 807	9 968	281	0
USD	411 951	281 655	548 518	146 379	0	1 291
CAD	3 765	609	1 449	2 770	155	0
AUD	1 952	2	248	1 609	97	0
JPY	2 727	2 090	995	3 784	38	0
Inne waluty (spoza obszaru EEA)	10 531	63	3 919	6 266	409	0
Suma	16 141 885	885 322	15 818 293	1 208 209	3 872	3 167

Na dzień 31 grudnia 2012 roku pozycja walutowa całkowita (długa) Grupy Kapitałowej wynosiła 3 872 tys. zł, co stanowi 0,09% funduszy skonsolidowanych Grupy. W związku z powyższym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosił 0 zł.

Pozycja walutowa Grupy Kapitałowej Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawiała się następująco:

w tys. zł						
Pozycje walutowe	Wszystkie pozycje				Pozycje netto	
	Długie		Krótkie		Długie	Krótkie
	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe		
EUR	1 557 004	761 291	1 316 996	1 002 632	0	-1 333
DKK	7 367	253	826	6 858	0	-64
LTL	53	0	15	0	38	0
LVL	231	0	0	0	231	0
Waluty ERM2 (Europejski Mechanizm Walutowy)	7 651	253	841	6 858	269	-64
GBP	52 485	35 719	10 144	77 824	236	0
SEK	24 408	6 627	4 349	26 324	362	0
CHF	16 010 540	140 574	15 857 768	292 527	819	0
Inne waluty EEA (Europejski Obszar Gospodarczy)	20 759	8 907	5 833	22 819	1 014	0
USD	449 143	833 897	465 044	818 037	0	-41
CAD	3 947	897	884	3 939	21	0
AUD	1 839	50	34	1 743	112	0
JPY	1 650	22 068	167	23 563	0	-12
Inne waluty (spoza obszaru EEA)	5 140	17 867	4 367	18 757	0	-117
Suma	18 134 566	1 828 150	17 666 427	2 295 023	2 833	-1 567

Na dzień 31 grudnia 2011 roku pozycja walutowa całkowita (długa) Grupy Kapitałowej wynosiła 2 833 tys. zł, co stanowi 0,06% funduszy skonsolidowanych Grupy. W związku z powyższym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosił 0 zł.

44. Ważne wydarzenia występujące po dacie bilansowej

Nie wystąpiły wydarzenia po dacie bilansowej, które wymagałyby ujawnienia w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPH S.A.

45. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

45.1. Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze w podziale na tytuły:

według tytułów

	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Rezerwa na wynagrodzenia i premie pracownicze	69 962	90 067
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	14 995	16 013

Rezerwa na narzuty na wynagrodzenia i premie pracownicze	12 768	10 904
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	3 674	570
Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze	101 399	117 554

45.2. Rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze

Wybrani członkowie najwyższego kierownictwa Grupy mogą otrzymać nagrodę w ramach Długoterminowego Programu Motywacyjnego. Wypłata nagrody miała miejsce w 2011 roku i była uzależniona od osiągnięcia zamierzonych wyników zarówno na poziomie indywidualnych celów uprawnionych pracowników, jak i celów finansowych Grupy.

45.3. Świadczenia po okresie zatrudnienia

W ramach świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa rozpoznaje zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych.

Podział zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia na poszczególne tytuły został zaprezentowany w poniższej tabeli.

Wartość bieżąca zobowiązań	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
odprawy emerytalne	17 040	17 727
odprawy rentowe	192	173
odprawy pośmiertne	3 272	2 215
Zobowiązania ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	20 504	20 115

w tys. zł

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie stanu na początek i koniec okresu wartości bieżącej zobowiązań pracowniczych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia.

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

	w tys. zł
Stan na początek okresu 01.01.2012	20 115
koszt bieżącego zatrudnienia	2 691
koszty odsetek	1 141
koszty przeszłych okresów	0
zyski (-) / straty (+) aktuarialne	-3 098
wypłacone świadczenia (-)	-345
Stan na koniec okresu 31.12.2012	20 504

	w tys. zł
Stan na początek okresu 01.01.2011	27 082
koszt bieżącego zatrudnienia	4 074
koszty odsetek	1 579
koszty przeszłych okresów	0
zyski (-) / straty (+) aktuarialne	-12 096
wypłacone świadczenia (-)	-524
Stan na koniec okresu 31.12.2011	20 115

Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia, zyski/straty aktuarialne są ujmowane w rachunku wyników w pozycji "Koszty pracownicze". Koszty odsetek są ujmowane w pozycji "Koszty z tytułu odsetek".

Do wyceny zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych na 31 grudnia 2012 roku przyjęto następujące założenia aktuarialne: stopa dyskontowa 3,75% (rok 2011: 5,75%) oraz stopa wzrostu wynagrodzeń 3,00% (rok 2011: 3,00%).

45.4. Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company (GE)

Charakter i zasady funkcjonowania programu

W ramach Długoterminowego Programu Motywacyjnego General Electric Company wybranym pracownikom Banku oferowane są w formie nagrody opcje na akcje GE oraz akcje zastrzeżone do dnia nabycia uprawnień tzw. *Restricted Stock Units* (RSU).

Co do zasady, nabycie uprawnień do opcji i RSU następuje w ciągu 5 lat, w równych transzach począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Wyjątkiem są opcje na akcje przyznane w latach 2000 i 2001 oraz RSU przyznane w 2004 i 2006 roku, w przypadku których nabycie praw ma miejsce w dwóch równych transzach odpowiednio po 2 i 4 latach oraz po 3 i 5 latach od dnia przyznania nagrody.

Wykonanie praw z opcji skutkuje nabyciem akcji GE po cenie ustalonej w momencie ich przyznania. Opcje mogą być zrealizowane poprzez zakup akcji w terminie między nabyciem prawa do opcji a datą wygaśnięcia opcji. Opcje na akcje wygasają po 10 latach od daty przyznania. Do momentu wykonania praw z opcji pracownikowi nie przysługuje prawo do dywidendy wpłacanej przez GE. Pracownik traci prawo do przyznanych, ale niezrealizowanych opcji z chwilą ustania zatrudnienia w Grupie Kapitałowej GE.

Uczestnik Programu nie może wykonać praw z RSU ani ich sprzedać przed nabyciem uprawnień. W dniu nabycia uprawnień, RSU są konwertowane na akcje GE przy założeniu, że jedno RSU zamieniane jest na jedną akcję zwykłą. Pracownicy nagrodzeni RSU są uprawnieni do otrzymywania ekwiwalentu dywidendy w kwocie równej dywidendzie wypłacanej posiadaczom akcji GE, z tym że jej skumulowana wartość jest wypłacana w dniu konwersji RSU na akcje GE. Pracownik traci prawo do przyznanych, ale nieskonwertowanych RSU z chwilą ustania zatrudnienia w Grupie Kapitałowej GE.

Założenia przyjęte do wyceny programu

Kwota rezerwy określona jest w oparciu o metodologię opisaną w MSSF 2 dla transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Wartość godziwa opcji została określona przy użyciu modelu Black-Scholes'a. z przyjęciem niżej wymienionych podstawowych założeń:

- stopy procentowe bez uwzględnienia ryzyka odzwierciedlają dochodowość zerokuponowych dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez Stany Zjednoczone,
- oczekiwana stopa dywidendy ustalona została jako średnia stopa dywidendy dla akcji GE z ostatnich pięciu lat,
- oczekiwana zmienność ceny akcji GE bazuje na zmienności implikowanej opcji będących przedmiotem obrotu oraz historycznej zmienności akcji GE,
- oczekiwany okres trwania opcji został oszacowany na podstawie obserwacji historycznych wykonania opcji przez pracowników Grupy GE.

W przypadku nagród w formie RSU wartość godziwa jednego RSU jest równa cenie rynkowej akcji GE z dnia przyznania nagrody.

Szczegółowe założenia przyjęte w modelu wyceny opcji zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Rok przyznania nagrody	Oczekiwany okres życia w latach	Oczekiwana zmienność (%)	Oczekiwana stopa dywidendy (%)	Stopa wolna od ryzyka (%)
2012	7,78	28,70	4,04	1,31

Liczbę nagród, średnie ważone ceny wykonania opcji, średnie ważone wartości godziwe opcji na akcje oraz średnie ważone ceny nagród w formie RSU przedstawia poniższa tabela:

	Opcje na akcje			RSU	
	Liczba	Średnia ważona cena wykonania opcji	Średnia ważona wartość godziwa	Liczba	Średnia ważona cena akcji
Występujące na początek okresu	417 675	17,4	3,9	26 078	17,6
Przyznane w danym okresie	37 500	21,6	3,8	-	-
Wykonane w danym okresie	-8 600	18,2	4,0	-480	30,7
Umorzone/wygasłe w danym okresie	-35 350	20,1	4,6	-185	28,7
Występujące na koniec okresu	411 225	17,6	3,8	25 413	17,3
Możliwe do wykonania na koniec okresu	131 315	16,9	4,1	-	-

W związku z uczestnictwem w Długoterminowym Programie Motywacyjnym General Electric Company wynik Grupy za rok 2012 został obciążony kwotą 795 tys. zł (rok 2011: 1 525 tys. zł).

45.5. Program zmiennych składników wynagrodzeń

W 2012 roku Bank wdrożył Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń dla Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A. zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011.

Zgodnie z ww. Polityką, pracownicy Banku nią objęci, mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku, będą otrzymywali zmienne wynagrodzenia na podstawie osiąganych wyników indywidualnych oraz na poziomie jednostki/pionu oraz całego Banku. Część zmiennych wynagrodzeń pracowników Banku, wypłacana będzie w formie akcji fantomowych Banku. Płatności te spełniają definicję rozliczanych w gotówce płatności w formie akcji własnych.

Zmienne wynagrodzenia za rok 2012 – Akcje Fantomowe	
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data rozpoczęcia okresu oceny	Za rok 2012: 1 stycznia 2012
Data ogłoszenia programu	3 października 2012 – wejście w życie Uchwały RN akceptującej Uchwałę ZB wprowadzającą „Szczegółowe Zasady Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A.” oraz „Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A.”

Data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Decyzja o przyznaniu programu nie została podjęta do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Jej powzięcie planowane jest przed końcem kwietnia 2013 roku
Liczba instrumentów przyznanych	Zostanie ustalona w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2
Data zapadalności	3 lata od daty przyznania programu (lata 2013 – 2016)
Data nabycia uprawnień	31 grudnia 2012
Warunki nabycia uprawnień	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2012, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy
Rozliczenie programu	W dniu rozliczenia, uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz mediany średniodziennych cen akcji Banku na GPW z okresu 90 dni poprzedzających dzień rozliczenia

Na dzień 31 grudnia 2012 roku, Bank dokonał wyceny programu przyznania akcji fantomowych dla pracowników objętych programem, przy założeniu, że przyznanie nastąpiło w dniu 31 grudnia 2012 roku.

Ponieważ jest to program rozliczany w środkach pieniężnych, jego wartość godziwa będzie korygowana na każdą datę bilansową aż do momentu rozliczenia programu.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość godziwa praw do objęcia akcji fantomowych przyznanych pracownikom w okresie do 31 grudnia 2012 roku wynosi 771 tys. zł i kwota ta została uwzględniona w rachunku wyników roku 2012 jako koszt wynagrodzeń.

46. Zarządzanie ryzykiem w Banku BPH

46.1. Zarządzanie ryzykiem

Podstawowe zasady

Proces zarządzania ryzykiem opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- odpowiedzialność – kadra kierownicza i pracownicy muszą zidentyfikować i rozumieć ryzyka związane z ekspozycjami, za które odpowiadają, oraz ocenić ich konsekwencje i zastosować odpowiednie sposoby ograniczania tych ryzyk,
- zaangażowanie kierownictwa – Zarząd i Rada Nadzorcza, działając bezpośrednio lub poprzez powołane przez siebie organy, są aktywnie zaangażowane w zarządzanie ryzykiem, określając podstawowe zasady polityki zarządzania ryzykiem i nadzorując portfele określone zgodnie z zasadami segmentacji obowiązującymi w Banku oraz zaangażowania indywidualnie istotne,
- ostrożność – w przypadku braku pełnej informacji lub niejasnej sytuacji przy podejmowaniu decyzji obciążonej ryzykiem lub też wątpliwości dotyczących sposobu stosowania metodyki obowiązuje zasada ostrożności,
- optymalizacja relacji ryzyka i rentowności – proces zarządzania ryzykiem promuje podejmowanie racjonalnych decyzji biznesowych opartych o zasadę równoważenia ryzyka i rentowności,
- zgodność z przepisami – wszelkie działania Banku muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami nadzorczymi i regulacjami wewnętrznymi,
- nowe produkty – wprowadzenie nowych produktów lub linii biznesowych jest każdorazowo poprzedzone analizą i oceną związanych z nimi ryzyk jak również sposobów ich ograniczania do poziomu uzasadnionego biznesowo i akceptowalnego przez Bank.

Proces zarządzania ryzykiem regulują pisemne procedury, w których określono jednostki organizacyjne i osoby odpowiedzialne za poszczególne etapy tego procesu oraz zakres ich zadań i obowiązków.

Odpowiedzialność

Zarząd Banku określa politykę w odniesieniu do ryzyk występujących w działalności Banku i przyjmuje zasady kontroli i zarządzania tymi ryzykami. Zarząd określa również politykę ustanawiania limitów dla odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka.

Wykonując te zadania Zarząd wspierany jest przez poszczególne komitety oraz niezależne jednostki powołane do kontroli i zarządzania ryzykiem. Nadrzędną funkcję w zakresie wsparcia Zarządu w zapewnieniu wysokiej efektywności zarządzania ryzykiem pełni Chief Risk Officer (CRO), który w sposób kompleksowy nadzoruje zarządzanie ryzykiem, w szczególności ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym Banku. Pozycja CRO w strukturze organizacyjnej Banku oraz zakres jego kompetencji gwarantują niezależność oraz zapewniają, że zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem wszelkich decyzji biznesowych.

Komitet Aktywów i Pasywów (ALCO) jest odpowiedzialny za zarządzanie pozycjami struktury bilansowej oraz kontroluje ryzyko rynkowe wynikające z księgi bankowej i handlowej. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa sprawuje bieżący nadzór nad procesem zarządzania kapitałem, w tym nadzór nad funkcjonującym w Banku procesem agregacji kapitału na pokrycie zidentyfikowanych ryzyk, w ramach uprawnień delegowanych przez Zarząd Banku. Ryzyko kredytowe oceniane jest przez komitety kredytowe funkcjonujące na różnych szczeblach decyzyjnych w Banku. Dodatkowo działa Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego.

Główne rodzaje ryzyka

W celu identyfikacji i zarządzania ryzykiem Bank definiuje odpowiednie procesy w szczególności dla następujących kategorii ryzyka:

- ryzyko rynkowe (walutowe, stopy procentowej, inwestycji kapitałowych oraz cen towarów),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne.

46.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest ryzykiem zmiany wartości aktywów / pasywów mającym wpływ na rachunek wyników lub kapitały własne Banku spowodowanym zmianami czynników rynkowych (stóp procentowych, kursów walutowych, akcji, cen towarów, zmienności, korelacji etc).

Podstawowym celem przyjętej przez Bank BPH SA polityki jest ograniczanie ryzyka rynkowego poprzez jego aktywne monitorowanie i zarządzanie w oparciu o zasady i procedury zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, Komitet ALCO oraz Zarząd Banku, zaprojektowane w taki sposób, aby również uwzględniały wymogi polskich organów nadzorczych.

Apetyt na ryzyko rynkowe został określony za pomocą systemu limitów, wartości progowych i zasad. System limitów i wartości progowych, uwzględnia wszystkie istotne czynniki związane z ryzykiem rynkowym.

Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka rynkowego odbywa się w sposób scentralizowany przez wyspecjalizowane sekcje w Obszarze Skarbu. Wszystkie jednostki w Banku przekazują swoje ekspozycje ryzyka płynności i ryzyka rynkowego do Obszaru Skarbu poprzez system cen

transferowych obowiązujący dla każdej indywidualnej transakcji w Banku, umożliwiający centralizację zarządzania ekspozycją ryzyka płynności i ryzyka rynkowego.

Pomiar i raportowanie ryzyka rynkowego jest dokonywany przez Departament Ryzyka Rynkowego i Płynności znajdujący się w Pionie Zarządzania Ryzykiem, który jest jednostką niezależną od jednostek dokonujących transakcji handlowych i bankowych.

Raporty ryzyka rynkowego sporządzane są na bazie dziennej w celach operacyjnych oraz okresowo (miesięczne, kwartalne) w celach zarządczych. Odbiorcami raportów okresowych są przede wszystkim Rada Nadzorcza, Zarząd Banku oraz komitet ALCO.

Podstawowymi metodami pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego są:

- wartość zagrożona (VaR);
- pomiar wrażliwości (BpV, Greki);
- zmienność wyniku odsetkowego.

Uzupełnieniem przyjętej metodyki są:

- testy scenariuszy skrajnych.

Wartość zagrożona wyznaczana jest na podstawie analizy scenariuszy historycznych zmian cen rynkowych, przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 1 dniowego okresu utrzymywania pozycji. Poziom VaR wyznaczany jest zarówno dla poszczególnych kategorii ryzyka (walutowego, stopy procentowej, zmienności), jak również łącznie dla wszystkich rodzajów ryzyk rynkowych.

W celu sprawdzenia poprawności przyjętych założeń modelu służącego kalkulacji wartości zagrożonych, Bank BPH przeprowadza weryfikację historyczną rzeczywistą i rewaluacyjną.

Ograniczenia wynikające z przyjętej metodyki VaR, w tym: prognozowanie strat na podstawie danych historycznych, możliwość zaistnienia większej straty niż wynikająca z poziomu VaR, założenie stałej ekspozycji ryzyka w ustalonym okresie utrzymania pozycji, powodują, że Bank dokonuje pomiaru ryzyka wykorzystując dodatkowo pozostałe dwie miary ryzyka:

- 1) Pomiar wrażliwości pozycji na minimalną zmianę czynników rynkowych (np. 1 pb) umożliwiający zarządzanie ryzykiem w podziale na dowolne przedziały czasowe i kategorie rynkowe.
- 2) Testy scenariuszy skrajnych umożliwiają oszacowanie potencjalnych strat Banku w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

W celu ograniczenia ryzyka rynkowego Bank zaimplementował strukturę limitów. Podstawowymi limitami są limity VaR dla VaR obejmującego główne czynniki ryzyka (tzn. obejmującego ryzyko stopy procentowej, pozycji walutowej oraz vega), limity BPV oraz nominalnej pozycji walutowej.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przekroczenia limitów określonych przez Radę Nadzorczą w zakresie ryzyka rynkowego.

46.2.1 Ryzyko walutowe

Bank BPH ze względu na prowadzoną działalność na rynku walutowym narażony jest na ryzyko ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut. Ryzyko to – rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty – jest tym większe im:

- większa jest zmienność kursów walut,
- większe jest niedopasowanie należności i zobowiązań walutowych.

W zakresie ograniczania ryzyka walutowego w Banku funkcjonuje system limitów. Maksymalny poziom otwartych pozycji walutowych jest ograniczony przez nałożone limity maksymalnej wielkości otwartej pozycji brutto oraz w podziale na poszczególne waluty. Limity te służą ograniczeniu do bezpiecznych kwot otwartej pozycji walutowej w określonych obszarach (portfel bankowy – portfel handlowy, waluty) i są monitorowane zarówno na koniec jak i w ciągu dnia roboczego.

Ekspozycja na ryzyko pozycji walutowej monitorowana jest także z zastosowaniem metody VaR (Value at Risk) opartej o metodę symulacji historycznej.

Istotnym dopełnieniem metody wartości zagrożonej jest przeprowadzana okresowo analiza scenariuszy warunków kryzysowych przy założeniu skrajnych zmian czynników ryzyka wynikających z historycznych obserwacji.

VaR dla pozycji ryzyka walutowego dla Banku BPH na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił 18 tys. zł.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka walutowego w Banku BPH za okres styczeń – grudzień 2012 roku (w tys. zł):

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31.12.2012	31.12.2011
4	104	20	18	20

46.2.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako wrażliwość zarówno wyniku odsetkowego netto, jak i ekonomicznej wartości kapitału Banku na zmiany stóp procentowych. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów ryzyka stopy procentowej oraz kształtowanie, w ramach akceptowanego przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku poziomu ryzyka stopy procentowej, struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób optymalizujący wynik finansowy oraz zapewniający płynność Banku.

Ryzyko stopy procentowej obejmuje cztery główne rodzaje ryzyka:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynikające z niedopasowania przeszacowywanych w danym okresie wielkości aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych,
- ryzyko krzywej dochodowości – wynikające ze zmian kształtu krzywej dochodowości występujących na skutek zmian relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
- ryzyko bazowe – wynikające z niedoskonałej korelacji stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe o identycznych okresach przeszacowania lub płatności, lecz powiązanych z różnymi stawkami referencyjnymi,
- ryzyko opcji klienta – związane z występowaniem możliwości decyzyjnych przyznawanych klientom w ramach produktów i usług oferowanych przez Bank; w szczególności dotyczy to wcześniejszej spłaty kredytów, wcześniejszych wypłat depozytów, stosowania innych parametrów niż ujęte w harmonogramie spłaty rat kredytów oraz ryzyko wynikające z występowania instrumentów pochodnych wbudowanych w oferowane usługi i produkty.

Ryzyko stopy procentowej w Banku dzieli się ze względu na czas jego trwania na ryzyko w ciągu dnia operacyjnego oraz ryzyko na koniec dnia operacyjnego. Ryzyko stopy procentowej w ciągu dnia operacyjnego powstaje w wyniku krótkotrwałego otwarcia pozycji na stopie procentowej, która zamykana jest przed końcem danego dnia operacyjnego. Ryzyko stopy procentowej na koniec dnia operacyjnego wynika głównie z procesu zarządzania ryzykiem płynności Banku bądź z pozycji wynikających z faktu oferowania klientom instrumentów finansowych.

Bank wyznacza miary ryzyka dla całego portfela - portfela bankowego i handlowego. Dla celów pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank wyznacza profil przeszacowania dla produktów bez daty zapadalności oraz wielkości przedpłat/opóźnień dla kredytów z harmonogramem spłat stosując metody procesu charakteryzacji produktów. Metody te bazują na danych historycznych, obejmują analizy historycznego zachowania wolumenu oprocentowania czy spłat rat kredytowych.

W celu pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank BPH SA wykorzystuje metodę symulacji historycznej Hulla – White’a wartości zagrożonej (VaR), wartości punktu bazowego (Basis-point-Value – „BpV”) oraz zmienności wyniku odsetkowego. Metodyka VaR pozwala, w oparciu o terminowe niedopasowanie przepływów pieniężnych, a także o zmienności i współzależności stóp procentowych obserwowane na rynku, oszacować (z przyjętym prawdopodobieństwem) maksymalny poziom potencjalnej straty Banku wynikający z ryzyka stóp procentowych.

VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej dla Banku BPH na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił 971 tys. zł.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej w Banku BPH za okres styczeń – grudzień 2012 roku (w tys. zł):

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31.12.2012	31.12.2011
532	2 726	1 134	971	2 308

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej łącznie dla Grupy Banku BPH na 31 grudnia 2012 roku wynosi 997 tys. zł.

Metodyka BpV pozwala natomiast na oszacowanie wrażliwości wyceny pozycji na zmiany stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych o 1 pb (0,01%).

Ekspozycja Grupy Banku BPH SA na ryzyko zmian stóp procentowych, przedstawiona w postaci wrażliwości BpV według stanu na 31 grudnia 2012 roku została zaprezentowana poniżej (w tys. zł):

Waluta	0-3M	3M-6M	6M-1Y	1Y-3Y	3Y-5Y	5Y-10Y	>10Y	Razem
EUR	7	12	-41	71	26	4	-2	76
PLN	31	-11	32	-75	55	-13	-10	8
USD	0	1	4	15	14	0	0	35
CHF	-54	1	10	-19	25	30	-151	-157

Istotnym dopełnieniem metody wartości zagrożonej jest przeprowadzana okresowo analiza scenariuszy warunków kryzysowych. Dla ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące scenariusze kryzysowe:

- równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w górę i w dół o 200 pb,
- scenariusze historyczne definiowane na podstawie historycznie zaobserwowanych zmian stóp procentowych.

Wyniki analizy scenariuszy kryzysowych dla równoległego przesunięcia krzywych o 200 pb dla ekspozycji stopy procentowej Banku BPH SA (w tys. zł):

Waluta	0-3M	3M-6M	6M-1Y	1Y-3Y	3Y-5Y	5Y-10Y	>10Y	Razem
EUR	1 471	2 317	-8 133	14 144	5 202	701	-494	15 208
PLN	6 177	-2 255	6 405	-14 985	10 969	-2 608	-2 003	1 698
USD	30	278	893	3 095	2 830	-29	-13	7 084
CHF	-10 712	209	2 082	-3 740	5 013	5 968	-30 215	-31 394

W zakresie ograniczania ryzyka stopy procentowej funkcjonuje w Banku system limitów i wartości progowych.

Limity i wartości progowe BpV obejmują wrażliwości pozycji na zmiany stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych, tj. 0-3M, 3M-6M, 6M-1Y, 1Y-3Y, 3Y-5Y, 5Y-10Y, powyżej 10Y, jak również na równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w poszczególnych walutach i grupach walut. Limity i wartości progowe BpV są ustalone zarówno dla łącznej ekspozycji, dla ekspozycji w głównych walutach, jak również dla portfela bankowego i portfela handlowego.

46.3. Ryzyko płynności

Strategia w zakresie ryzyka płynności i zarządzania tym ryzykiem została określona w dokumencie „Polityka Inwestycyjna oraz Zarządzania Aktywami i Pasywami w Banku BPH SA”. Polityka Inwestycyjna jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku BPH S.A. po uprzednim zatwierdzeniu i rekomendacji Zarządu Banku i Komitetu Aktywów i Pasywów (ALCO). Polityka określa najważniejsze zasady oraz definiuje zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym. Polityka określa kierunkowo źródła refinansowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku BPH SA odbywa się zgodnie z zasadami instrukcji służbowej uchwalonej przez Zarząd Banku. Dokument ten określa m.in. zasady monitorowania ryzyka płynności, obowiązki sprawozdawcze, kompetencje, system limitów oraz tzw. wskaźników wczesnego ostrzegania, ograniczających to ryzyko w Banku BPH S.A., jak również zasady postępowania w przypadku wystąpienia kryzysu płynności. Do monitoringu ryzyka płynności Bank wykorzystuje metodę urealnionej luki płynności. Urealnienie stosowane jest w celu oszacowania realnych wartości i terminów zapadalności/wymagalności przepływów gotówkowych pozycji bilansowych i pozabilansowych.

W celu utrzymania bezpiecznej pozycji płynności Banku decyzją Rady Nadzorczej Banku określoną w Polityce Inwestycyjnej oraz decyzją Zarządu i Komitetu ALCO zostały zatwierdzone:

- 1/ limity płynności,
- 2/ wartości progowe.

Limity i wartości progowe nałożone na wskaźniki krótko i długookresowe oraz lukę w 2012 roku znajdowały się powyżej założonych poziomów dla Banku. Wskaźniki zewnętrzne określone Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego kształtowały się w 2012 roku powyżej wymaganych limitów.

Głównym źródłem finansowania Banku w 2012 roku były depozyty oraz linie kredytowe otrzymane od podmiotów powiązanych z większościovym udziałowcem Banku. Wspomniane źródła finansowania są wystarczające w stosunku do skali prowadzonej działalności Banku.

Wykorzystane linie kredytowe w urealnionej luce płynności są uwzględniane kontraktowo zgodnie z harmonogramem spłat.

W celu zapewnienia bezpiecznego poziomu płynności Bank utrzymywał odpowiedni zasób aktywów płynnych, a dodatkowo poprzez podpisane umowy miał dostęp do odnawialnych źródeł finansowania w postaci linii kredytowych. Linie te nie były wykorzystywane przez Bank w 2012

roku. Wielkość niewykorzystanej linii wg stanu na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 2,6mld CHF i w urealnionej luce płynności jest uwzględniana jako wpływ występujący w drugim dniu od dnia sprawozdawczego (tj.: w przedziale do 1 miesiąca), oraz jako wpływ zgodnie z kontraktowym terminem wygaśnięcia tej linii (tj.: w przedziale powyżej 5 lat).

Poniżej przedstawiono urealnioną lukę płynności dla Grupy Banku BPH na 31 grudnia 2012 roku w mln zł:

31 grudzień 2012								
	a'vista	do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1- 3 lat	3 - 5 lat	pow. 5 lat
luka urealniona	4 856	9 276	387	167	-207	-9 670	3 132	-4 064
luka skumulowana	4 856	14 131	14 518	14 685	14 479	4 809	7 941	3 877

31 grudzień 2011								
	a'vista	do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1- 3 lat	3 - 5 lat	pow. 5 lat
luka urealniona	5 322	9 363	98	-15	-9 090	70	2 044	-2 800
luka skumulowana	5 322	14 685	14 783	14 767	5 678	5 748	7 792	4 992

Ponadto Bank kwartalnie aktualizuje awaryjne plany utrzymania płynności, określające niezbędne środki do pozyskania zależnie od wielkości aktywów i pasywów oraz założonego poziomu wypływu środków.

Poniżej przedstawiono strukturę bilansu Grupy Banku wg stanu na 31 grudnia 2012 – z uwzględnieniem kontraktowych terminów zapadalności (w tys. zł).

Pasywa:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Zobowiązania wobec banków	355 473	825	20 000	0	0	376 298
Zobowiązania wobec klientów	9 866 182	992 312	1 961 253	146 620	3 504	12 969 871
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	0	0	552 934	13 648 804	71 416	14 273 154
Emisje własne	0	0	128 096	0	0	128 096
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 220	10 894	26 504	129 213	46 446	218 277
RAZEM	10 226 875	1 004 031	2 688 787	13 924 637	121 366	27 965 696

Pozycje pozabilansowe:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	4 334 789	0	0	0	0	4 334 789
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	271 167	0	0	0	0	271 167
Pozabilansowe zobowiązania warunkowo udzielone	4 605 956	0	0	0	0	4 605 956

Poniżej przedstawiono strukturę bilansu Grupy Banku wg stanu na 31 grudnia 2011 – z uwzględnieniem kontraktowych terminów zapadalności (w tys. zł).

Pasywa:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Zobowiązania wobec banków	264 160	0	0	0	0	264 160
Zobowiązania wobec klientów	9 793 336	1 067 117	2 450 706	253 936	4 709	13 569 804
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	0	3 633 300	9 546 580	3 210 657	92 588	16 483 125
Emisje własne	15 304	71 051	110 634	0	0	196 989
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	29 320	23 498	69 239	159 040	35 990	317 087
RAZEM	10 102 120	4 794 966	12 177 159	3 623 633	133 287	30 831 165

Pozycje pozabilansowe:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	4 822 379	0	0	0	0	4 822 379
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	288 348	0	0	0	0	288 348
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone	5 110 727	0	0	0	0	5 110 727

Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank w kwotach netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje towarowe, opcje kapitałowe, opcje na stopę procentową,
- transakcje OIS (Overnight Index Swap).

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

w tys. zł						
Stan na dzień 31.12.2012	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto	-1	62	6 148	0	26	6 235

w tys. zł

Stan na dzień 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto	2 029	4 924	12 993	0	158	20 104

Wartości zaprezentowane w powyższych tabelach to wartości godziwe zobowiązań wynikających z transakcji pochodnych rozliczanych w kwotach netto.

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank w kwotach brutto należą:

- walutowe kontrakty forward,
- walutowe kontrakty swap,
- dwuwalutowe kontrakty swap na stopę procentową (CIRS),
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS) – z wyłączeniem transakcji OIS,
- opcje walutowe,
- fx spot.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

w tys. zł

Stan na dzień 31.12.2012	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
wpływy	1 075 573	309 396	391 461	517 078	21 427	2 314 935
wypływy	1 072 490	301 303	405 705	526 806	27 542	2 333 846

w tys. zł

Stan na dzień 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
wpływy	2 387 566	494 179	887 221	693 304	54 461	4 516 731
wypływy	2 391 518	502 408	925 810	749 562	55 738	4 625 037

Wartości zaprezentowane w powyższych tabelach to niezdykontowane kwoty przepływów (nominalnych i odsetkowych) pozostające do rozliczenia z tytułu instrumentów pochodnych.

46.4. Ryzyko kredytowe

Cele zarządzania ryzykiem kredytowym

Podstawowym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym poziomie, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej dochodowości operacji kredytowych, zapewniającej stały wzrost zysków. Dzięki szerokiej i elastycznej palecie produktów kredytowych dostosowanych do potrzeb Klientów, Bank alokuje kapitał w najbardziej ekonomiczny sposób zapewniając odpowiednią kontrolę ryzyka kredytowego. Bank stosuje efektywne metody zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno na poziomie portfelowym, jak i indywidualnych zaangażowań; metody te są systematycznie weryfikowane i rozwijane. Struktura i organizacja procesu kredytowego oraz procedury i narzędzia identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego są dostosowane do wymogów określonych w obowiązujących uchwałach i rekomendacjach nadzorczych.

Zarządzanie ryzykiem jest ściśle powiązane z działalnością biznesową i planowaniem strategicznym w całej organizacji. Rozwój działalności kredytowej odbywa się w ramach określonego w strategii Banku apetytu na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym – klienci korporacyjni oraz małe i średnie przedsiębiorstwa

Organizacja

W ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym wyodrębnione są funkcje związane z poszczególnymi obszarami zarządzania tym ryzykiem, realizowane przez wyodrębnione komórki Pionu Zarządzania Ryzykiem, tj.:

- akceptacja ryzyka transakcji (ocena ryzyka i podejmowanie decyzji kredytowych),
- administracja kredytowa (sporządzanie umów kredytu i umów zabezpieczeń, otwieranie rachunków kredytowych i księgowanie operacji na tych rachunkach),
- monitoring i kontrola ryzyka (organizacja procesu monitorowania, budowa i rozwój narzędzi wspomagających proces monitorowania, monitoring indywidualnych ekspozycji kredytowych oraz portfela kredytowego),
- zarządzanie ekspozycjami o podwyższonym ryzyku, restrukturyzacja i windykacja.

W odniesieniu do produktów zarządzanych portfelowo (proste produkty kredytowe) proces kredytowy realizowany jest w Pionie Operacji. Proces ten odbywa się w systemach wspierających proces podejmowania decyzji kredytowych zgodnie z zasadami i kryteriami opracowanymi i zaimplementowanymi przez Pion Zarządzania Ryzykiem.

W Pionie Zarządzania Ryzykiem działają również niezależne komórki odpowiedzialne za opracowywanie i implementację zasad i procesów kredytowych (strategie, polityki i procedury) oraz budowę, rozwój i wdrożenie narzędzi identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka na poziomie indywidualnym i portfelowym.

Odpowiedzialność

Zarząd Banku określa strategię i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz polityki i procedury kluczowe dla zarządzania ryzykiem kredytowym (system kompetencji kredytowych, modele ratingowe, modele i procesy wyceny ekspozycji kredytowych). Rada Nadzorcza, do której zadań należy m.in. nadzór nad ryzykiem portfela Banku, akceptuje te zasady. Odpowiedzialność za wdrożenie i funkcjonowanie kompleksowego systemu zasad zarządzania ryzykiem spoczywa na CRO (Chief Risk Officer), który – jako Wiceprezes Zarządu Banku – kieruje Pionem Zarządzania Ryzykiem. CRO odpowiada również za operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym. W zarządzaniu ryzykiem kredytowym ważną rolę pełnią Komitet Kredytowy i Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa.

Strategia, polityki i procedury

Sytuacja gospodarcza, zmiany w strukturze, sposobie funkcjonowania i sytuacji systemu bankowego, przewidywane zmiany wskaźników makroekonomicznych, kursów walutowych i stóp procentowych oraz zmieniające się potrzeby klientów są istotnym czynnikiem uwzględnianym w procesie opracowywania strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Strategia ta oraz Ogólne Zasady Kredytowania, kompetencje i zasady podejmowania decyzji kredytowych, jak również polityki i procedury szczegółowe, stanowią główne elementy kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym i wyznaczają ramy dla prowadzenia działalności kredytowej Banku.

Obowiązujące regulacje podlegają cyklicznym przeglądom w celu ich aktualizacji i zapewnienia zgodności z obowiązującym prawem i rekomendacjami nadzorczymi.

Ocena ryzyka kredytowego, system ratingowy/ scoringowy

Przed udzieleniem kredytu Bank ocenia zdolność kredytową klienta analizując m.in. jego dane finansowe oraz informacje jakościowe dotyczące jego pozycji rynkowej, struktury organizacyjnej

i własnościowej, charakterystyki sektora, w którym działa, itp. Przedmiotem analizy i oceny jest również ryzyko samej transakcji - Bank ocenia cel i ekonomiczne uzasadnienie kredytu, jak również inne elementy mające wpływ na jego poziom (aspekty prawne, rynkowe etc.).

Ocenę ryzyka kredytowego wspierają systemy ratingowe i scoringowe wykorzystujące dane dotyczące klienta. Systemy te – ich zasady, modele i platforma informatyczna są budowane, walidowane i kalibrowane przez wyspecjalizowane jednostki Pionu Zarządzania Ryzykiem. Obowiązująca w Banku skala ratingowa, umożliwia porównanie pojedynczych ekspozycji oraz sub-portfeli zarówno z innymi ekspozycjami Banku jak i ze źródłami (ratingami) zewnętrznymi. Systemy ratingowe/ scoringowe mają szerokie zastosowanie w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zaś ocena ratingowa jest ważnym parametrem systemu kompetencji kredytowych.

Podjęmowanie decyzji kredytowych

Decyzje kredytowe w zakresie produktów opartych o ocenę ratingową:

- podejmowane są przez osoby posiadające imienne limity kompetencji kredytowych – zgodnie z zasadą podwójnej weryfikacji lub kolegialnie (komitet kredytowy);
- kryterium wyznaczającym szczebel kompetencyjny podejmujący decyzję kredytową jest kwota łącznej ekspozycji kredytowej wobec klienta/ grupy powiązanej, profil ryzyka klienta i finansowej transakcji oraz poziom tzw. ekspozycji niezabezpieczonej (nie pokrytej materialną wartością zabezpieczenia, określoną zgodnie z wewnętrznymi zasadami wyceny zabezpieczeń);

Decyzje kredytowe w zakresie produktów opartych o ocenę scoringową:

- kryterium wyznaczającym szczebel kompetencyjny podejmujący decyzję kredytową jest maksymalna kwota limitu produktowego, kwota łącznej ekspozycji kredytowej wobec klienta/ grupy powiązanej, profil ryzyka klienta i finansowej transakcji;
- oparte są o ocenę scoringową, analizę zdolności i wiarygodności kredytowej wnioskodawcy/ców;
- wynik oceny scoringowej oraz analizy zdolności i wiarygodności kredytowej wykorzystywany jest do podjęcia ostatecznej decyzji przez pracownika weryfikującego wnioski kredytowe, posiadającego indywidualne kompetencje kredytowe;
- kompetencje kredytowe nadawane są indywidualnie pracownikom jednostek odpowiedzialnych za analizę kredytową w zależności od produktu i segmentu klienta w Pionie Operacji lub w Pionie Zarządzania Ryzykiem podstawą do nadania kompetencji jest posiadana przez pracownika wiedza i doświadczenie;
- W przypadku ekspozycji przekraczających poziom indywidualnych kompetencji kredytowych pracowników weryfikujących wnioski kredytowe, wymagana jest decyzja Komitetu Kredytowego Banku.

Ograniczanie ryzyka kredytowego

Bank udziela kredytów klientom posiadającym zdolność kredytową – wysokość kredytu oraz warunki jego spłaty dostosowane są do potrzeb i możliwości klienta, weryfikowanych zgodnie z obowiązującymi w Banku standardami i metodykami, z wykorzystaniem dedykowanych narzędzi. Ustanowienie zabezpieczenia ma na celu ograniczenie potencjalnej straty związanej z brakiem spłaty kredytu w przypadku pogorszenia się sytuacji kredytobiorcy i wystąpienia niewykonania zobowiązania wobec Banku (tzw. default).

Bank stosuje i przyjmuje wszelkie dopuszczalne formy prawne zabezpieczeń oraz różnorodne składniki majątkowe. Dla klientów zarządzanych indywidualnie; wymagane zabezpieczenia określone są odrębnie dla każdej transakcji. Decydując o zabezpieczeniu konkretnej transakcji Bank bierze pod uwagę poziom i profil ryzyka klienta oraz ryzyka związanego z tą transakcją (kwota, okres finansowania, struktura transakcji, relacja klienta z Bankiem). Ustanowione zabezpieczenia muszą być adekwatne do poziomu ponoszonego ryzyka, przy czym Bank określa

minimalny poziom materialnego zabezpieczenia ekspozycji kredytowej w zależności od okresu kredytowania i ratingu klienta.

Przyjmując zabezpieczenie Bank bierze pod uwagę jego wartość rynkową oraz określa jego wartość możliwą do uzyskania w momencie zaspokajania się z zabezpieczenia, uwzględniając zarówno ryzyka ekonomiczne związane z zabezpieczeniem, jak i jego skuteczność i egzekwowalność (tzw. wartość materialna, ekonomiczna zabezpieczenia). Określenie wartości ekonomicznej zabezpieczenia oraz wymaganej relacji do kwoty kredytu stanowi element decyzji kredytowej.

Jeżeli zabezpieczeniem jest gwarancja, Bank ocenia wiarygodność gwaranta stosując analogiczne procedury jak w przypadku oceny wiarygodności kredytobiorcy.

Bank stworzył i rozwija spójny system zarządzania przyjmowanymi zabezpieczeniami, obejmujący procedury ich ustanawiania, standardowe wzory dokumentacji prawnej, wewnętrzne zasady wyceny, zasady rejestracji w dedykowanym module systemu operacyjnego Banku, a także monitoring ich wartości i pewności prawnej oraz kryteria uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Katalog zabezpieczeń akceptowanych przez Bank obejmuje:

- zabezpieczenia osobiste takie jak: gwarancje, poręczenia, awale udzielone przez podmioty o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, zlecenia udzielenia kredytu, oświadczenia patronackie, przystąpienia do długu, ubezpieczenia kredytu;
- zabezpieczenia rzeczowe:
 - zabezpieczenia finansowe - ustanawiane na środkach pieniężnych lub papierach wartościowych (obligacje, bony skarbowe, bony komercyjne, jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne, certyfikaty depozytowe, akcje) w formie kaucji, blokady rachunku bankowego bądź rachunku papierów wartościowych, zastawu rejestrowego/ kodeksowego/ finansowego, przewłaszczenia,
 - na nieruchomości – hipoteki,
 - na aktywach rzeczowych - ustanawiane w formie zastawu rejestrowego/ przewłaszczenia,
 - na wierzytelnościach – ustanawiane w formie cesji wierzytelności.

Polityką Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów, do rzadkości należą przypadki gospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać potrzeby Grupy. Decyzje o zagospodarowaniu środka podejmowane są zgodnie z kompetencjami kredytowymi obszaru restrukturyzacji i windykacji. W 2012 roku Grupa nie posiadała żadnych trudno zbywalnych aktywów przejętych, jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 9 651 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2011 rok: 5 747 tys. zł) i obejmowała głównie nieruchomości stanowiące zabezpieczenie kredytów hipotecznych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń w odniesieniu do należności z rozpoznaną utratą wartości ocenianych indywidualnie wynosi 164 mln zł (na dzień 31 grudnia 2011: 155 mln zł). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu nie zostały uwzględnione oczekiwane przepływy z zabezpieczeń.

Bank - w celu ograniczenia specyficznych ryzyk transakcji, bądź wynikających ze zmian sytuacji kredytobiorcy - stosuje również w zawieranych umowach szereg klauzul specjalnych o charakterze ochronnym i finansowym, zgodnie z obowiązującym w Banku standardem, opracowanym przez Pion Zarządzania Ryzykiem i podlegającym ścisłej weryfikacji przez Biuro Prawne.

Monitoring indywidualnego ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest monitorowane i kwantyfikowane w Banku w regularnym cyklicznym procesie, którego głównym elementem jest system klasyfikacji, składający się z odpowiednich procedur i narzędzi, tj. systemu ratingowego, systemu wczesnej identyfikacji ryzyka, mechanizmu (zasady i proces) intensywnego monitoringu oraz mechanizmu identyfikacji i oznaczania zdarzeń niewykonania zobowiązań. Procedury w tym zakresie istnieją zarówno dla zaangażowań klasyfikowanych jako normalne, jak i zagrożone, podlegające działaniom restrukturyzacyjnym i windykacyjnym. Regularnemu monitorowaniu podlegają również przyjęte zabezpieczenia – ich pewność prawna i wartość.

Monitoring portfela kredytowego i zarządzanie koncentracją

Bank systematycznie monitoruje strukturę portfela i - w przypadku zaobserwowania tendencji do nadmiernej koncentracji – podejmuje decyzje o wprowadzeniu odpowiednich limitów uwzględniając skalę tego zaangażowania, jakość portfela oraz inne czynniki istotne z punktu widzenia danej koncentracji.

Niezależnie od przestrzegania limitów koncentracji zaangażowań wynikających z Prawa Bankowego, Bank ustala wewnętrzne limity kredytowe w celu dywersyfikacji portfela i ograniczenia koncentracji ryzyka kredytowego. Limity te dotyczą w szczególności zaangażowania Banku w finansowanie poszczególnych branż oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Generalnie w segmencie klientów korporacyjnych zaangażowanie Banku w finansowanie poszczególnych branż nie powinno przekroczyć 20% wartości portfela kredytowego tego segmentu. Limity na ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie ustalane są w relacji do kapitałów własnych Banku oraz w relacji do wielkości portfela kredytowego Banku. Wykorzystanie limitów podlega systematycznemu monitorowaniu. System zarządzania limitami zawiera również procedury określające sposób postępowania w przypadku przekroczenia ustalonych progów.

W ramach wytycznych, polityk i innych narzędzi sterujących operacyjnym zarządzaniem ryzykiem kredytowym, stanowiących podstawę podejmowanych decyzji kredytowych, Bank określa również limity na zaangażowanie wobec poszczególnych podmiotów, czy też grup podmiotów powiązanych, adekwatnie do profilu ryzyka danej relacji, akceptowanego poziomu pojedynczej transakcji, czy też stopnia koncentracji na największych ekspozycjach w portfelu.

Plany awaryjne

Mając na względzie przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla portfela kredytowego Banku, jakie mogą powodować zachodzące zmiany w sytuacji makroekonomicznej, Bank opracował odpowiednie procedury pozwalające oszacować stopień oddziaływania tych zmian oraz podjąć – o ile jest to uzasadnione – określone działania dostosowawcze. Bank przeprowadza regularnie testy warunków skrajnych. Wyniki testów są wykorzystywane do weryfikacji polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, a w przypadku wystąpienia istotnego prawdopodobieństwa zaistnienia negatywnych, krytycznych zmian w otoczeniu makroekonomicznym – do opracowania adekwatnych planów awaryjnych.

ZASADY IDENTYFIKACJI I POMIARU RYZYKA KREDYTOWEGO

Klasyfikacja ryzyka

Ocena ryzyka niewypłacalności dokonywana jest w Banku BPH w oparciu o modele ratingowe (dla kredytobiorców komercyjnych) oraz scoringi aplikacyjne i behawioralne dla kredytobiorców detalicznych i mikro przedsiębiorstw. Rating/ scoring nadany danemu kredytobiorcy/ transakcji pozwala na określenie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania kredytobiorcy wobec Banku w horyzoncie 1 roku. Modele obejmują 24 kategorie ratingowe z przypisanym prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązań wobec Banku (ang. probability of default) oraz 3 kategorie różnicujące kredytobiorców/ ekspozycje, w przypadku których ryzyko

niewywiązania się z zobowiązań wobec Banku zmaterializowało się (tj. nastąpił default, zidentyfikowano przesłanki utraty wartości).

Dodatkowo w procesie analizy i podejmowania decyzji kredytowych w odniesieniu do kredytów hipotecznych dla osób prywatnych, Bank określa 5 klas ryzyka kredytobiorcy/transakcji które dostosowują parametry kredytu (wskaźniki LTV i TDR) oraz jego cenę do stopnia generowanego ryzyka.

W procesie podejmowania decyzji kredytowych w odniesieniu do kredytów detalicznych Bank określa 5 segmentów ryzyka kredytobiorcy, które dostosowują parametry kredytu (wskaźniki DTI, maksymalne kwoty/limity/okresy kredytowania) oraz jego cenę do stopnia ryzyka związanego z klientem.

Identyfikacja zdarzeń default

Katalog zdarzeń default w Banku BPH jest zgodny z katalogiem przesłanek utraty wartości zdefiniowanych w MSR 39 „Instrumenty Finansowe – ujmowanie i wycena” oraz zapisami Rekomendacji R Komisji Nadzoru Bankowego oraz uwzględnia wymogi Nowej Umowy Kapitałowej.

Katalog obiektywnych przesłanek (zdarzeń default) uwzględnia dane ilościowe i jakościowe, między innymi takie jak:

- wystąpienie istotnej kwoty zaległej powyżej 90 dni na którymkolwiek istotnym rachunku kredytobiorcy (bez względu na segment kredytobiorcy);
- znaczne pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy lub wystąpienie innych czynników stanowiących zagrożenie spłaty należności;
- restrukturyzacja polegająca na przyznaniu kredytobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił;
- wykrycie oszustwa lub wyłudzenia/ próby wyłudzenia kredytu;
- wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do rachunku;
- upływ terminu wypowiedzenia umowy kredytowej.

Identyfikacja zdarzenia default dla kredytobiorcy (zdarzenie na poziomie rachunku kredytowego lub kredytobiorcy) powoduje nadanie statusu default kredytobiorcy i traktowanie wszystkich jego ekspozycji, jako posiadających przesłanki utraty wartości. Identyfikacja zdarzenia w połączeniu z wielkością ekspozycji kredytowej determinuje sposób jej wyceny.

Restrukturyzacja zaangażowań kredytowych

W sytuacji pogorszenia standingu kredytowego kredytobiorcy, ujawnianego w szczególności w ramach systemu wczesnego ostrzegania i innych działań monitoringowych/ intensywnego monitorowania, w celu minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyk – Bank podejmuje szereg działań restrukturyzacyjnych. Najczęstsze elementy procesu restrukturyzacyjnego dotyczą renegotjacji warunków umowy kredytowej i mogą obejmować, m.in.:

- wydłużenie okresu spłat,
- obniżenie oprocentowania,
- umorzenie części zobowiązań finansowych kredytobiorcy,
- kombinacje powyższych.

Decyzje w zakresie działań restrukturyzacyjnych są traktowane jak decyzje kredytowe, w tym identyfikacja przesłanek utraty wartości, i podejmowane przez odpowiedni szczebel kompetencyjny, w szczególności w wyspecjalizowanym obszarze restrukturyzacji i windykacji Banku.

Jakość portfela kredytowego

Strukturę jakościową portfela kredytowego Banku na dzień 31 grudnia 2012 roku, z uwzględnieniem podziału na segmenty biznesowe (wyliczoną w oparciu o kapitał) prezentuje poniższa tabela.

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty brutto bez rozpoznanej utraty wartości		19 982	90,1	1 783	74,4	2 976	95,9	24 741	89,4
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	10 527	47,5	63	2,6	762	24,6	11 352	41,0
4 do 6-	do 4,25%	7 273	32,8	1 103	46,0	2 169	69,9	10 545	38,1
7+ do 8	do 61,48%	2 105	9,5	563	23,5	29	0,9	2 697	9,7
Pozostałe ¹		77	0,3	54	2,3	16	0,5	147	0,5
Kredyty brutto z rozpoznaną utratą wartości		2 194	9,9	614	25,6	126	4,1	2 934	10,6
KREDYTY BRUTTO²		22 176	100,0	2 397	100,0	3 102	100,0	27 675	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości

² zestawienie nie obejmuje korekty z tytułu wyceny portfela kredytowego Banku BPH do wartości godziwej związanej z zakupem i przejęciem Banku BPH przez GE Money Bank w kwocie 31,8 mln złotych.

Strukturę jakościową portfela kredytowego Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku, z uwzględnieniem podziału na segmenty biznesowe (wyliczoną w oparciu o kapitał) prezentuje poniższa tabela.

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty brutto bez rozpoznanej utraty wartości		22 696	90,1	2 251	75,8	2 203	97,7	27 150	89,3
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	12 026	47,8	74	2,5	75	3,3	12 175	40,0
4 do 6-	do 4,25%	7 840	31,1	1 263	42,5	2 025	89,8	11 128	36,6
7+ do 8	do 61,48%	2 820	11,2	881	29,7	96	4,3	3 797	12,5
Pozostałe ¹		10	0,0	33	1,1	7	0,3	50	0,2
Kredyty brutto z rozpoznaną utratą wartości		2 480	9,9	720	24,2	53	2,3	3 253	10,7
KREDYTY BRUTTO²		25 176	100,0	2 971	100,0	2 256	100,0	30 403	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości

² zestawienie nie obejmuje korekty z tytułu wyceny portfela kredytowego Banku BPH do wartości godziwej związanej z zakupem i przejęciem Banku BPH przez GE Money Bank w kwocie 37,8 mln złotych.

Struktura jakościowa została oparta na kryteriach stosowanych przez Bank do oceny ryzyka kredytowego, tj. ratingach wynikających z wewnętrznych modeli ratingowych oraz przypisanym im parametrom PD. Parametr PD (ang. probability of default) określa prawdopodobieństwo niewywiązania się kredytobiorcy ze swoich zobowiązań wobec Banku (wyrażone jako %).

Struktura jakościowa portfela kredytowego bez rozpoznanej utraty wartości, w podziale na poszczególne segmenty biznesowe, wg stanu na 31 grudnia 2012, kształtuje się następująco:

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty nieprzeterminowane²		18 826	94,2	1 711	96,0	2 974	99,9	23 511	95,0
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	10 418	52,1	63	3,5	762	25,6	11 243	45,4
4 do 6-	do 4,25%	6 783	34,0	1 089	61,1	2 168	72,9	10 040	40,6
7+ do 8	do 61,48%	1 557	7,8	518	29,1	29	1,0	2 104	8,5
Pozostałe ¹		68	0,3	41	2,3	15	0,5	124	0,5
Kredyty przeterminowane		1 156	5,8	72	4,0	2	0,1	1 230	5,0
11 – 30 dni przeterminowania		827	4,1	35	2,0	0	0,0	862	3,5
31 – 60 dni przeterminowania		250	1,3	22	1,2	1	0,0	273	1,1
61 – 90 dni przeterminowania		63	0,3	7	0,4	0	0,0	70	0,3
Powyżej 90 dni przeterminowania		16	0,1	8	0,4	1	0,0	25	0,1
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI		19 982	100,0	1 783	100,0	2 976	100,0	24 741	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości
² opóźnienia w spłatach do 10 dni uznawane są za opóźnienia techniczne. W związku z powyższym ekspozycję z opóźnieniami do 10 dni stanowiącą 3% portfela bez rozpoznanej utraty wartości zaprezentowano w kategorii „Kredyty nieprzeterminowane”.

Struktura jakościowa portfela kredytowego bez rozpoznanej utraty wartości, w podziale na poszczególne segmenty biznesowe, wg stanu na 31 grudnia 2011, kształtuje się następująco:

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty nieprzeterminowane²		21 763	95,9	2 141	95,1	2 202	100,0	26 106	96,2
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	11 994	52,9	73	3,2	74	3,4	12 141	44,7
4 do 6-	do 4,25%	7 632	33,6	1 251	55,6	2 025	91,9	10 908	40,2
7+ do 8	do 61,48%	2 130	9,4	796	35,4	96	4,4	3 022	11,1
Pozostałe ¹		7	0,0	21	0,9	7	0,3	35	0,1
Kredyty		933	4,1	110	4,9	1	0,0	1 044	3,8

przeterminowane								
11 – 30 dni przeterminowania	583	2,6	57	2,5	1	0,0	641	2,4
31 – 60 dni przeterminowania	250	1,1	35	1,6	0	0,0	285	1,0
61 – 90 dni przeterminowania	86	0,4	12	0,5	0	0,0	98	0,3
Powyżej 90 dni przeterminowania	14	0,1	6	0,3	0	0,0	20	0,1
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI	22 696	100,0	2 251	100,0	2 203	100,0	27 150	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości
² opóźnienia w spłatach do 10 dni uznawane są za opóźnienia techniczne. W związku z powyższym ekspozycję z opóźnieniami do 10 dni stanowiące 4% portfela bez rozpoznanej utraty wartości zaprezentowano w kategorii „Kredyty nieprzeterminowane”.

Zasady wyceny ekspozycji kredytowych w zakresie utraty wartości w Banku BPH kształtowane są w oparciu o zasady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz Rekomendacji R wydanej przez Komisję Nadzoru Bankowego.

Wycena

Dla celów wyceny, wprowadzono podział całego portfela kredytowego na „pod-portfele MSR”: **portfel IBNR** (portfel ekspozycji bez zidentyfikowanej utraty wartości, dla którego szacowane są tzw. straty zaistniałe a nieujawnione), **portfel indywidualny** (indywidualnie istotne ekspozycje z przesłankami utraty wartości) oraz **portfel kolektywny** (ekspozycje z przesłankami utraty wartości, indywiduallynie nieistotne).

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela IBNR

Portfel IBNR wycenia się pod kątem strat poniesionych a nieujawnionych, tj. strat wynikających z zaistnienia zdarzenia powodującego utratę wartości, na temat którego - z uwagi na opóźnienie w ujawnieniu - Bank nie posiadał szczegółowych informacji na dany dzień bilansowy. Pozyskanie dokładnej wiedzy pozwoliłoby na identyfikację zdarzenia default (przesłanki utraty wartości) i skutkowałoby wyceną poszczególnych ekspozycji w portfelu indywidualnym bądź kolektywnym. W związku z faktem, że powyższe nie jest możliwe, Bank dokonuje oszacowania tego typu strat wykorzystując koncepcję strat oczekiwanych. Ponieważ Międzynarodowe Standardy Rachunkowości wymagają by utrata wartości obejmowała wyłącznie poniesione straty - ze strat oczekiwanych dokonuje się eliminacji strat wynikających na skutek przyszłych zdarzeń poprzez zastosowanie tzw. okresu ujawnienia straty.

„Okres ujawnienia straty” jest to okres pomiędzy zaistnieniem zdarzenia, które skutkowałoby zidentyfikowaniem przesłanki utraty wartości, gdyby Bank posiadał wiedzę na jego temat, a momentem rzeczywistej identyfikacji tej przesłanki przez Bank. Dla celów ustalenia okresów ujawnienia straty dokonuje się podziału portfela kredytowego na cztery grupy, z których każda składa się z ekspozycji kredytowych o podobnej charakterystyce procesu kredytowego:

1. kredytobiorcy z segmentu korporacyjnego,
2. małe i średnie przedsiębiorstwa,
3. kredytobiorcy indywidualni – kredyty zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (hipoteczne),
4. kredytobiorcy indywidualni – kredyty niehipoteczne.

Okres ujawnienia straty wyrażany jest w miesiącach i ustalany osobno dla każdej z wymienionych wyżej jednorodnych grup.

Pomiaru strat poniesionych a nieujawnionych dokonuje się w ujęciu grupowym (portfelowym) dla grup składających się z ekspozycji kredytowych o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego.

W odniesieniu do należności kredytowych, utratę wartości ujmuje się w postaci odpisów aktualizujących. W przypadku zobowiązań pozabilansowych, potencjalną stratę Banku ujmuje się w postaci rezerwy.

Model wyceny portfela ekspozycji kredytowych pod kątem strat poniesionych a nieujawnionych podlega okresowej walidacji w zakresie parametrów wejściowych (Exposure at Default, Loss Given Default, Probability of Default, Loss Identification Period) oraz założeń metodologicznych. Wyniki walidacji i wnioski z niej płynące są dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela indywidualnego

Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Próg istotności, decydujący o przypisaniu ekspozycji z przesłankami utraty wartości do portfela indywidualnego, ustalany jest na poziomie kredytobiorcy i odnosi się do wielkości ekspozycji na dzień identyfikacji przesłanki utraty wartości.

Wyceny portfela indywidualnego dokonuje się w okresach kwartalnych. Jednak w przypadku uzyskania nowych znaczących informacji w okresie pomiędzy ocenami, niezwłocznie dokonuje się ponownej analizy oczekiwanych przepływów i, jeśli zasadne, odpowiednio koryguje wysokość odpisu aktualizującego/ rezerwy.

W celu ustalenia wielkości utraty wartości ekspozycji kredytowej, dokonuje się analizy oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu tej ekspozycji („odzysków”). W rachunku odpisów aktualizujących/rezerw ujmowane są wszelkie istotne koszty zewnętrzne, jakie Bank planuje ponieść w celu wygenerowania odzysków.

Proces szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych przeprowadzany jest w Banku BPH w specjalistycznej aplikacji informatycznej MISTRAL i wykorzystuje analizę scenariuszową. Ocena utraty wartości aktywów finansowych oparta jest na wiedzy eksperckiej i profesjonalnym osądzie. Aby zminimalizować subiektywizm procesu szacowania utraty wartości, wszelkie dokonane szacunki, poparte odpowiednią dokumentacją oraz, tam gdzie zasadne, wynikami analizy doświadczeń historycznych – podlegają weryfikacji w kilkustopniowym procesie akceptacji przez odpowiedni szczebel kompetencyjny. Ponadto, jakość i adekwatność procesu wyceny weryfikowana jest w postaci testów walidacyjnych przeprowadzanych w okresach minimum półrocznych. Regularny proces walidacji obejmuje, przede wszystkim, analizę:

- realizacji oczekiwanych przepływów;
- odchyłeń w zakresie realizacji oczekiwanych przepływów;
- częstotliwości zmian szacunków;
- stabilności poziomu odpisów/rezerw.

Wyniki walidacji i wnioski z niej płynące są dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela kolektywnego

Pomiar utraty wartości w ujęciu kolektywnym odbywa się dla wszystkich indywidualnie nieistotnych ekspozycji kredytowych, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Szacunek przyszłych przepływów pieniężnych w portfelu kolektywnym dokonywany jest w oparciu o dane historyczne dotyczące przepływów pieniężnych dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka. Podziału na grupy homogeniczne dokonano w oparciu o następujące kryteria:

- segment kredytobiorcy;
- typ produktu;
- czas, jaki upłynął od wystąpienia zdarzenia default.

Stopy odzysku wyliczane są na podstawie informacji o rzeczywistych spłatach rejestrowanych w systemach banku zawierających informacje w zakresie odzysków wygenerowanych z danej ekspozycji po zaistnieniu zdarzenia default.

Kolektywny odpis z tytułu utraty wartości wyliczany jest odrębnie dla każdej ekspozycji kredytowej w portfelu bieżącym w oparciu o wielkości obserwowane dla danego rachunku (EAD, przepływy pieniężne po dacie default, efektywna stopa procentowa) oraz średnie parametry odzysku wyznaczone dla portfela jednorodnego, do którego należy ekspozycja.

Model wyceny portfela kolektywnego podlega okresowej weryfikacji w zakresie danych wejściowych oraz założeń metodologicznych. Nadrzędnym celem weryfikacji modelu jest identyfikacja i oszacowanie różnic pomiędzy poziomem odpisów wyliczonym na podstawie stosowanego modelu, a rzeczywistym poziomem strat ponoszonych na portfelu kolektywnym.

Weryfikacja (back-testing) modelu przeprowadzana jest w cyklach co najmniej rocznych.

Wyniki przeprowadzonych przez Bank back-testów parametrów modelu oraz wnioski z nich płynące są każdorazowo dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Wyniki wyceny portfela

W wyniku wyceny portfela IBNR, pokrycie kredytów brutto odpisem na straty poniesione a nieujawnione kształtowało się, według stanu na 31 grudnia 2012, na następującym poziomie:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI	19 982	1,1	1 783	2,9	2 976	0,5	24 741	1,2

W wyniku wyceny portfela IBNR, pokrycie kredytów brutto odpisem na straty poniesione a nieujawnione kształtowało się, według stanu na 31 grudnia 2011, na następującym poziomie:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI	22 696	1,3	2 251	3,5	2 203	0,3	27 150	1,4

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, 84% ekspozycji kredytowych ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości wyceniono metodą portfelową (na dzień 31 grudnia 2011: 88%), a 16% tych ekspozycji wyceniono metodą indywidualną (na dzień 31 grudnia 2011: 12%).

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku, pokrycie odpisem portfela kredytowego z utratą wartości na poziomie Banku ogółem oraz w podziale na segmenty biznesowe przedstawia poniższa tabela:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
Portfel kolektywny	2 005	79,4	469	73,1	1	52,7	2 475	78,2
Portfel indywidualny	189	54,9	145	53,7	125	25,1	459	46,4
KREDYTY BRUTTO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI	2 194	77,3	614	68,5	126	25,4	2 934	73,2

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku, pokrycie odpisem portfela kredytowego z utratą wartości na poziomie Banku ogółem oraz w podziale na segmenty biznesowe przedstawia poniższa tabela:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
Portfel kolektywny	2 305	78,3	550	72,8	2	46,7	2 857	77,2
Portfel indywidualny	175	51,8	170	51,0	51	55,1	396	51,9
KREDYTY BRUTTO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI	2 480	76,5	720	67,6	53	54,8	3 253	74,1

Koncentracja zaangażowania

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku nie występowały zaangażowania równe bądź przekraczające 10% funduszy własnych Grupy Banku BPH S.A.

Zaangażowanie wobec największych kredytobiorców Banku rozumianych jako pojedynczy klient bądź grupa powiązana na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia poniższe zestawienie:

10 największych kredytobiorców Grupy Banku BPH SA

31.12.2012							tys. zł
Lp.	Podmiot/ grupa powiązana	Sektor	Łączna kwota	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa	Gwarancje	
1	Pojedynczy podmiot	sektor budżetowy	300 000	273 600	26 400	0	
2	Pojedynczy podmiot	górnictwo rud metali	278 964	278 964	0	0	
3	Pojedynczy podmiot	produkcja paliw	200 000	74 306	125 694	0	
4	Grupa powiązana	informacja i komunikacja	123 786	71 026	51 946	814	
5	Pojedynczy podmiot	nieruchomości	114 710	114 480	230	0	
6	Pojedynczy podmiot	produkcja artykułów spożywczych	98 433	97 796	637	0	
7	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	93 031	93 031	0	0	
8	Grupa powiązana	informacja i komunikacja	91 705	58 489	32 399	817	

		oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna				
9	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	76 857	65 905	10 952	0
10	Grupa powiązana	produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń	75 600	16 503	59 097	0
razem			1 453 086	1 144 100	307 356	1 631

Zaangażowanie wobec największych kredytobiorców Banku rozumianych jako pojedynczy klient bądź grupa powiązana na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia poniższe zestawienie:

tys. zł

31.12.2011						
Lp.	Podmiot/ grupa powiązana	Sektor	Łączna kwota	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa	Gwarancje
1	Pojedynczy podmiot	produkcja paliw	200 000	164 290	35 710	0
2	Pojedynczy podmiot	nieruchomości	125 566	124 384	1 182	0
3	Grupa powiązana	informacja i komunikacja	121 948	301	120 838	809
4	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	95 500	95 500	0	0
5	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	80 000	67 619	12 381	0
6	Grupa powiązana	informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	75 705	48 043	25 014	2 648
7	Grupa powiązana	budownictwo	71 569	71 569	0	0
8	Pojedynczy podmiot	handel hurtowy	70 000	25 151	44 849	0
9	Grupa powiązana	działalność finansowa	65 701	39 501	26 200	0
10	Grupa powiązana	przemysł spożywczy	64 074	0	38 443	25 631
razem			970 063	636 358	304 617	29 088

Podział segmentowy

Struktura kredytów brutto (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju klientów i ich finansowania przedstawiała się następująco:

	31.12.2012		31.12.2011	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Przedsiębiorstwa	5 499 291	20	5 226 619	17
Kredyty korporacyjne	3 102 361	11	2 255 924	7
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa	2 396 930	9	2 970 695	10
Osoby prywatne	22 176 013	80	25 176 211	83
Kredyty hipoteczne	16 327 531	59	6 656 241	22
Pozostałe kredyty (niehipoteczne)	5 848 482	21	18 519 970	61
Ogółem	27 675 303	100	30 402 830	100

Podział walutowy

Struktura kredytów brutto (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju waluty przedstawiała się następująco:

waluty	31.12.2012		31.12.2011	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
PLN	12 248 883	44	12 778 237	42
CHF	14 159 659	51	16 223 243	53
EUR	909 936	3	1 097 432	4
USD	333 426	1	290 098	1
Pozostałe	23 399	0	13 820	0
Ogółem	27 675 303	100	30 402 830	100

Struktura kredytów hipotecznych brutto dla osób prywatnych (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju waluty przedstawiała się następująco:

waluty	31.12.2012		31.12.2011	
	Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych		Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
PLN	1 878 965	12	2 013 296	11
CHF	14 018 829	86	15 982 178	86
EUR	383 075	2	464 046	3
USD	46 415	0	60 075	0
Pozostałe	246	0	374	0
Ogółem	16 327 531	100	18 519 969	100

We wrześniu 2011 roku Bank wycofał z oferty kredyty indeksowane do walut obcych. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uwzględnia dodatkowy czynnik ryzyka długoterminowego związany z kredytami indeksowanymi do walut obcych.

46.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów, nieadekwatnych procedur, działań ludzi, działań systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne oraz uwzględnia ryzyko reputacji jako efekt zdarzenia operacyjnego, wyłącza natomiast ryzyko strategiczne. Bank stosuje metodę standardową na potrzeby wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu tego rodzaju ryzyka.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym

Polityką Banku BPH jest minimalizacja ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego. Realizacja tej zasady następuje poprzez przeciwdziałanie wystąpieniom strat operacyjnych oraz ograniczanie ich skutków w przypadku materializacji ryzyk. Cele zarządzania ryzykiem operacyjnym realizowane są w ramach całościowego systemu kontroli zarządzania ryzykiem operacyjnym. Zasady i struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku BPH zostały ujęte w wewnętrznej regulacji wprowadzonej uchwałą Zarządu.

Zgodnie z wprowadzonymi Uchwałą Zarządu Banku regulacjami, określona została struktura zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego obejmująca wszystkie jednostki/ komórki organizacyjne Banku. W skład tej struktury wchodzi Członkowie Zarządu, Komitet ds. Ryzyka

Operacyjnego, jednostka odpowiedzialna za kontrolę ryzyka operacyjnego (Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Departamencie Ryzyka Operacyjnego i Zarządzania Projektami), Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego poszczególnych pionów/obszarów Banku oraz wyznaczeni przez nich Championi Ryzyka Operacyjnego.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za funkcjonowanie procesu zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego, natomiast Komitet jest ciałem decyzyjnym i rekomendującym działania związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. W jego skład wchodzi wybrani Członkowie Zarządu, przedstawiciele z Departamentu Compliance, Pionu Prawnego i Relacji Korporacyjnych oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialni są za organizację zarządzania ryzykiem operacyjnym w nadzorowanych obszarach w oparciu o informacje dostarczone z nadzorowanych przez nich jednostek/komórek organizacyjnych, w szczególności przez podległych Championów Ryzyka Operacyjnego.

Championi Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialni są za wdrożenie zasad i struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w swoich jednostkach/komórkach organizacyjnych zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Koordynatora oraz wspieranie Koordynatora Ryzyka Operacyjnego w pełnieniu powierzonych mu obowiązków a w szczególności w spełnieniu wymogów odnośnie raportowania ryzyk, zdarzeń oraz kluczowych wskaźników ryzyka.

Za proces kontroli ryzyka operacyjnego odpowiedzialne jest Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Biuro to jest w szczególności odpowiedzialne za monitoring ryzyka w całym Banku, w tym także za rozwój i wprowadzanie odpowiednich metod i instrumentów kontroli ryzyka operacyjnego.

Głównymi elementami składającymi się na proces kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym są następujące narzędzia i metody pomiaru ryzyka operacyjnego:

- Proces Oceny Ryzyk i Mechanizmów Kontrolnych
- Ewidencja Danych o Stratach Operacyjnych
- Monitorowanie ryzyka operacyjnego w oparciu o Kluczowe Wskaźniki Ryzyka.

Proces Oceny Ryzyk i Mechanizmów Kontrolnych

Bank dokonuje pomiaru ryzyka operacyjnego na poziomie procesów biznesowych. W celu realizacji tego zadania przeprowadza między-funkcyjny proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych oraz mechanizmów ograniczania ryzyk.

Ewidencja danych o stratach operacyjnych

W Banku funkcjonuje proces rejestracji danych o zdarzeniach wynikających z czynników operacyjnych. W ramach procesu Bank systematycznie gromadzi dane o stratach operacyjnych, incydentach operacyjnych, a także innych zdarzeniach operacyjnych, które nie przyniosły straty, ale zostały ocenione jako istotne z punktu widzenia narażenia na stratę operacyjną. Dane te są przechowywane w scentralizowanych rejestrach Banku.

Kluczowe wskaźniki ryzyka operacyjnego

Bank posiada system wczesnego ostrzegania przed ekspozycją na ryzyko operacyjne w oparciu o tzw. kluczowe wskaźniki ryzyka (ang. KRI – Key Risk Indicators). KRI są zestawem parametrów procesu biznesowego, które z wyprzedzeniem odzwierciedlają skalę narażenia na ryzyko oraz zmiany profilu ryzyka operacyjnego danego procesu.

46.6. Pochodne instrumenty finansowe

W ramach operacji wykonywanych przez Grupę Banku BPH zawierane są transakcje pochodne. Transakcje te znajdują się w ofercie dla klientów niebankowych oraz zawierane są w celu zarządzania ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych.

Bank dokonuje codziennej wyceny instrumentów pochodnych wykorzystując następujące metody:

Instrument Finansowy	Modele wyceny
Fx-forward, Fx-swap, IRS, CIRS, FRA	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych
Opcje walutowe	Model wyceny opcji (Garman – Kohlhagen)
Opcje na indeksy giełdowe	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Opcje na indeksy cen surowców	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Terminowe operacje papierami wartościowymi	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych
Opcje na stopę procentową	Model wyceny opcji (Blacka)
Opcje walutowe barierowe	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Opcje walutowe binarne	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)

Podstawą wyceny instrumentów finansowych są ogólnodostępne stawki oraz kwotowania rynkowe zapisywane w systemach Bloomberg oraz Reuters. Wycena tych instrumentów oraz rewaluacja pozycji walutowej dokonywana jest przez jednostkę organizacyjną Banku niezależną od struktur odpowiedzialnych za sprzedaż produktów BPH SA. Jednostka ta dokonuje właściwej parametryzacji algorytmów oraz systemów wyceny w zakresie wyżej wymienionych stawek rynkowych oraz sprawuje kontrolę nad zgodnością danych.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku niezapadłe instrumenty pochodne zawarte przez Grupę Banku BPH przedstawiały się następująco:

w tys. zł				
	Wartości nominalne w podziale na terminy zapadalności			
	< 1 roku	1 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Transakcje stopy procentowej, w tym:	5 312 585	3 404 938	520 546	9 238 069
IRS	5 184 285	3 404 938	506 630	9 095 853
Kupione opcje na stopę procentową	0	0	6 958	6 958
Sprzedane opcje na stopę procentową	0	0	6 958	6 958
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	128 300	0	0	128 300
Transakcje walutowe, w tym:	1 435 589	276 903	0	1 712 492
Fx-forward	556 966	21 977	0	578 943
Fx-swap	821 459	12 265	0	833 724
CIRS	0	242 661	0	242 661
Kupione opcje walutowe	30 662	0	0	30 662
Sprzedane opcje walutowe	26 502	0	0	26 502
Transakcje kapitałowe, w tym:	132 382	0	0	132 382
Kupione opcje kapitałowe	66 191	0	0	66 191
Sprzedane opcje kapitałowe	66 191	0	0	66 191
Pozostałe transakcje, w tym:	124 876	0	0	124 876

Kupione opcje towarowe	62 438	0	0	62 438
Sprzedane opcje towarowe	62 438	0	0	62 438
RAZEM	7 005 432	3 681 841	520 546	11 207 819

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w portfelu Grupy znajdowały się strukturyzowane certyfikaty depozytowe, gdzie jako pochodny instrument wbudowany są wykorzystywane:

- opcje na pojedynczy indeks z giełdy warszawskiej,
- opcje towarowe,
- opcje na koszyk akcji dużych polskich spółek.

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku niezapadłe instrumenty pochodne zawarte przez Grupę Banku BPH przedstawiały się następująco:

w tys. zł				
	Wartości nominalne w podziale na terminy zapadalności			
	< 1 roku	1 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Transakcje stopy procentowej, w tym:	8 470 149	4 204 488	642 832	13 317 469
FRA	1 800 000	0	0	1 800 000
IRS	6 573 051	4 204 488	626 950	11 404 489
Kupione opcje na stopę procentową	12 549	0	7 941	20 490
Sprzedane opcje na stopę procentową	12 549	0	7 941	20 490
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	72 000	0	0	72 000
Transakcje walutowe, w tym:	3 069 000	262 064	0	3 331 064
Fx-forward	1 037 140	10 379	0	1 047 519
Fx-swap	1 619 035	0	0	1 619 035
CIRS	224 299	251 138	0	475 437
Kupione opcje walutowe	89 236	0	0	89 236
Sprzedane opcje walutowe	99 290	547	0	99 837
Transakcje kapitałowe, w tym:	240 466	0	0	240 466
Kupione opcje kapitałowe	120 244	0	0	120 244
Sprzedane opcje kapitałowe	120 222	0	0	120 222
Pozostałe transakcje, w tym:	91 029	0	0	91 029
Kupione opcje towarowe	45 516	0	0	45 516
Sprzedane opcje towarowe	45 513	0	0	45 513
RAZEM	11 870 644	4 466 552	642 832	16 980 028

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w portfelu Grupy znajdowały się strukturyzowane certyfikaty depozytowe, gdzie jako pochodny instrument wbudowany są wykorzystywane:

- opcje na pojedynczy indeks lub koszyk indeksów cen akcji z giełd europejskich, azjatyckich i amerykańskich,
- opcje towarowe,
- opcje na koszyk akcji dużych polskich spółek,
- opcje walutowe.

Standardowym ryzykiem wynikającym z instrumentów pochodnych jest wystąpienie przypadku, w którym kontrahent nie będzie w stanie wywiązać się z zobowiązań wynikających z transakcji. W przypadku braku wywiązania się z postanowień Bank zanotuje stratę, jeżeli wartość rynkowa

instrumentu pochodnego jest dla niego dodatnia. Dlatego kolumna „Dodatnia wartość rynkowa” obrazuje bieżące zaangażowanie z tytułu ryzyka kontrahenta.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

W 2012 roku ryzyko kredytowe związane z zawartymi transakcjami pochodnymi (np. Fx Option, Forward, Fx Swap) pozostawało pod kontrolą. Zmienność rynków walutowych była względnie niska w całym okresie, przy czym można było zaobserwować tendencję do umacniania się PLN wobec głównych walut zagranicznych w drugiej połowie roku. Bank kontynuował działania mające na celu aktywne zarządzanie ryzykami związanymi z portfelem zawartych transakcji pochodnych. Głównie działania te obejmowały:

- prowadzenie bieżącego monitorowania w zakresie wyceny rynkowej, poziomu zabezpieczenia, zdolności kredytowej kontrahentów,
- prowadzenie okresowego monitorowania portfela zawartych transakcji (ujęcie zagregowane),
- kontynuowanie strategii restrukturyzacji wobec pojedynczych ekspozycji.

Wycena niezapadłych transakcji pochodnych w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta jest przeprowadzana w podejściu analogicznym do wyceny portfela kredytowego Banku. Oszacowania korekty wartości godziwej o ryzyko kredytowe kontrahenta dokonuje się w ujęciu indywidualnym: w przypadku klientów gdzie analiza indywidualna wskazuje na podwyższone ryzyko kredytowe kontrahenta oraz w ujęciu portfelowym: w odniesieniu do transakcji z kontrahentami gdzie indywidualna ocena standingu kredytowego nie wykazuje przesłanek podwyższonego ryzyka.

- W przypadku transakcji ocenianych indywidualnie, korektę oszacowano przy zastosowaniu techniki zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w podejściu wieloscenariuszowym.
- W zakresie wyceny portfelowej, w celu oszacowania korekty wyceny wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wykorzystano podejście oparte na koncepcji strat poniesionych, lecz nieujawnionych.

Dodatnia i ujemna wartość rynkowa niezapadłych instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku kształtowała się następująco:

Dodatnia wartość rynkowa	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Transakcje stopy procentowej, w tym:	162 099	166 664
FRA	0	208
IRS	162 025	166 274
Kupione opcje na stopę procentową	26	160
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	48	22
Transakcje walutowe, w tym:	22 656	44 768
Fx-forward	11 871	32 600
Fx-swap	4 743	9 021
CIRS	5 888	1 418
Kupione opcje walutowe	154	1 729
Transakcje kapitałowe, w tym:	5 454	9 557
Kupione opcje kapitałowe	5 454	9 557
Pozostałe transakcje, w tym:	696	9 872

Kupione opcje towarowe	696	9 872
RAZEM	190 905	230 861

w tys. zł

Ujemna wartość rynkowa	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
Transakcje stopy procentowej, w tym:	199 132	240 730
FRA	0	159
IRS	199 106	240 392
Sprzedane opcje na stopę procentową	26	160
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	0	19
Transakcje walutowe, w tym:	12 862	56 591
Fx-forward	7 788	15 378
Fx-swap	4 525	20 969
CIRS	0	19 127
Sprzedane opcje walutowe	549	1 117
Transakcje kapitałowe, w tym:	5 454	9 557
Sprzedane opcje kapitałowe	5 454	9 557
Pozostałe transakcje, w tym:	696	9 872
Sprzedane opcje towarowe	696	9 872
RAZEM	218 144	316 750

Zaprezentowane dodatnie i ujemne wartości rynkowe instrumentów pochodnych nie uwzględniają transakcji FxSpot oraz instrumentów, które zapadły przed datą bilansową a nie zostały do tego dnia rozliczone.

46.7. Zarządzanie kapitałem

Zasady zarządzania kapitałem są uregulowane w Banku w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”. Dokument ten jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku.

Polityka określa w szczególności długoterminowe cele kapitałowe, zasady zarządzania kapitałem w sytuacjach normalnych i awaryjnych (awaryjny plan kapitałowy), podstawy procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jak również podział odpowiedzialności i strukturę sprawozdawczości.

Polityka jest odpowiednio aktualizowana, aby odzwierciedlać zmiany dotyczące Banku oraz jego środowiska biznesowego.

Ogólny cel polityki kapitałowej

Celem polityki kapitałowej jest aktywne zapewnienie zrównoważonego długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i utrzymanie kapitału na poziomie, który umożliwi Bankowi działanie w sposób ostrożny, a jednocześnie skuteczny. Osiągnięcie tego celu jest realizowane poprzez utrzymanie odpowiedniej bazy kapitałowej, biorąc pod uwagę profil ryzyka Banku i przepisy ostrożnościowe, a także uwzględniając zarządzanie kapitałem w oparciu o ryzyko w ramach planowanych celów w działalności gospodarczej.

Zasady strategii kapitałowej

Zarządzanie kapitałem to podstawowy element zarządzania działalnością Banku, nieodłącznie związany z ogólną strategią Banku. Większość decyzji biznesowych bezpośrednio lub pośrednio wiąże się z zarządzaniem kapitałem. Uwzględniając szeroki zakres wzajemnych powiązań Bank przyjął w swojej strategii kapitałowej następujące zasady ogólne, stanowiące podstawę zarządzania kapitałem:

- tworzenie wartości - zrównoważony, długoterminowy wzrost wartości dla akcjonariuszy stanowi kluczowy element zarządzania Bankiem w tym zarządzania kapitałowego. Wzrost ten powinien być osiągnięty przez włączenie zarządzania kapitałem do działalności gospodarczej,
- kapitał jako narzędzie do pomiaru wyników- zapewnienie efektywnego wykorzystania kapitału i tworzenie wartości dla akcjonariuszy,
- planowanie strategiczne i budżetowanie- planowanie kapitałowe jako integralny element procesu planowania strategicznego i budżetowania,
- adekwatność kapitałowa- zgodność z minimalnymi wymogami kapitałowymi i z apetytem na ryzyko Banku,
- stabilna baza kapitałowa- baza kapitałowa powinna być stabilna, aby zapewnić Bankowi bezpieczeństwo oraz zrównoważony wzrost,
- struktura kapitału- źródła kapitału powinny być wykorzystywane zgodnie z preferowaną strukturą kapitału Banku,
- zaangażowanie kierownictwa- Zarząd i Rada Nadzorcza aktywnie uczestniczą w zarządzaniu kapitałem,
- przejrzysta komunikacja- przejrzysta komunikacja w zakresie strategii kapitałowej z wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami,
- powszechne zrozumienie- jednostki organizacyjne powinny rozumieć rolę zarządzania kapitałem i jego wpływ na swoją działalność.

Cele kapitałowe

Ustalając cele kapitałowe, Bank bierze pod uwagę swoje plany strategiczne i przewidywany rozwój działalności oraz warunki zewnętrzne, w tym sytuację makroekonomiczną oraz inne czynniki środowiska biznesowego. Cele kapitałowe mają podobny horyzont jak strategia biznesowa i są zatwierdzane przez Zarząd. Cele kapitałowe koncentrują się z jednej strony na minimalnych wymogach kapitałowych i współczynniku adekwatności kapitałowej, a z drugiej strony na kapitale wewnętrznym wymaganym do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i zostały ustanowione w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.” poprzez określenie akceptowalnych poziomów współczynnika adekwatności kapitałowej, współczynnika kapitału poziomu I oraz współczynnika kapitału wewnętrznego.

Preferowana struktura kapitału

Bank określa swoją preferowaną strukturę kapitału w oparciu o współczynnik kapitału poziomu II do kapitału poziomu I.

Awaryjne plany kapitałowe

Bank posiada „awaryjne plany kapitałowe” („CCP” – *Capital Contingency Plan*), aby terminowo przeciwdziałać niewystarczającemu poziomowi bazy kapitałowej. Uruchomienie CCP jest przedmiotem decyzji Banku, podejmowanej po przekroczeniu określonego poziomu współczynników kapitałowych.

Proces zarządzania kapitałem

a) Struktura organizacyjna procesu zarządzania kapitałem

Zarządzanie kapitałem to proces realizowany na różnych poziomach, w odpowiednich jednostkach organizacyjnych Banku oraz jego spółkach zależnych. Nadrzędną rolę w zarządzaniu kapitałem odgrywają Rada Nadzorcza i Zarząd.

Główną rolę w bieżącej realizacji „Polityki zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”, obok Rady Nadzorczej i Zarządu odgrywa Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa. W procesie biorą udział wyspecjalizowane jednostki Banku.

b) Kapitał dostępny

Zarządzanie kapitałem koncentruje się na kapitale wymaganym (wewnętrznym, regulacyjnym) i kapitale dostępnym. Kapitał wymagany to kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka. Kapitał dostępny to kwota kapitału w dyspozycji Banku definiowana jako regulacyjne fundusze własne określone w art. 127 Prawa bankowego. Kapitał dostępny obejmuje kapitał poziomu I (podstawowy) i poziomu II (uzupełniający) pomniejszone o odliczenia szczegółowo określone w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”.

c) Planowanie kapitału

Planowanie kapitału koncentruje się na ocenie bieżących i prognozowanych wymogów kapitałowych Banku (zarówno regulacyjnych, jak i wewnętrznych), a także porównywaniu ich z bieżącym i prognozowanym kapitałem dostępnym.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

ICAAP to proces, w ramach którego Bank dokonuje oceny kwoty kapitału wewnętrznego potrzebnego na pokrycie ponoszonego przez siebie ryzyka, uwzględniając swoją strategię biznesową, a także apetyt na ryzyko i profil ryzyka. Kapitał wewnętrzny musi być całkowicie pokryty kapitałem dostępnym Banku.

Proces ICAAP w Banku obejmuje pięć faz:

- ustalenie ryzyk o istotnym znaczeniu;
- kwantyfikacja ryzyk;
- agregacja ryzyk;
- alokacja kapitału;
- monitorowanie i sprawozdawczość (w tym kontrola ex-post).

Poziom kluczowych wartości w zakresie zarządzania kapitałem

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2011
I. Fundusze podstawowe	3 495 008	3 347 713
Kapitał podstawowy	383 340	383 340
Pozostałe kapitały	4 183 109	4 068 201
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-1 071 441	-1 103 722
Niezrealizowane straty na instrumentach finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	0	-106
II. Fundusze uzupełniające	680 085	675 902
Niezrealizowane zyski na instrumentach finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	5 085	1 691
Pożyczka podporządkowana	675 000	674 211
III. Fundusze własne	4 175 093	4 023 615

Według danych na 31 grudnia 2012 roku współczynnik wypłacalności w Grupy Kapitałowej Banku wynosi 13,92% i jest powyżej poziomu ustanowionego przez regulatora. W ciągu 2012 roku Grupa spełniała wymogi regulacyjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

13.03.2013	Richard Gaskin Prezes Zarządu podpis
------------	----------------------------------	-----------------

13.03.2013	Andras Bende Wiceprezes Zarządu podpis
------------	------------------------------------	-----------------

13.03.2013	Grzegorz Jurczyk Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--	-----------------

13.03.2013	Mariusz Kostera Wiceprezes Zarządu podpis
------------	---------------------------------------	-----------------

13.03.2013	Krzysztof Nowoczeski Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--	-----------------

13.03.2013	Wilfried Mathias Seidel Wiceprezes Zarządu podpis
------------	---	-----------------

13.03.2013	Grażyna Utrata Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--------------------------------------	-----------------

Załącznik nr 1 do Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH SA za 2012 rok

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które jeszcze nie weszły w życie

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów</i>	Zmiany wymagają, aby: <ul style="list-style-type: none"> jednostka prezentowała osobno te pozycje innych całkowitych dochodów, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego, od tych, które nigdy nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego. Jeśli pozycje innych całkowitych dochodów są prezentowane przed odnośnymi skutkami podatkowymi, wówczas łączne kwoty podatku powinny być zaalokowane do poszczególnych części innych całkowitych dochodów. zmienić nazwę tytułu „sprawozdanie z całkowitych dochodów” na „rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody”, inne tytuły również mogą być używane. 	1 lipca 2012
MSR 19 (2011) <i>Świadczenia pracownicze</i>	Zmiany wymagają aby zyski i straty aktuarialne były bezpośrednio ujmowane w innych całkowitych dochodach: <ul style="list-style-type: none"> zmiany usuwają metodę korytarza stosowaną w przeszłości przez do ujmowania zysków i strat aktuarialnych, oraz wyeliminują możliwość ujmowania wszystkich zmian w zobowiązaniach z tytułu określonych świadczeń i w aktywach programu świadczeń pracowniczych w wyniku finansowym, co jest aktualnie dozwolone zgodnie z wymogami MSR 19. Zmiany wymagają również aby spodziewany zwrot z aktywów planu rozpoznawany w rachunku zysków i strat był skalkulowany w oparciu o wskaźnik użyty do dyskontowania zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. 	1 stycznia 2013 r
Zmiany do MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: ujawnienia – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych</i>	Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawnień dla aktywów i zobowiązań finansowych, które: <ul style="list-style-type: none"> są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom. 	1 styczeń 2013
MSSF 13 <i>Wycena według wartości godziwej</i>	MSSF 13 zastąpi wskazówki dotyczące wyceny według wartości godziwej zawarte w poszczególnych standardach jednym źródłem wskazówek w zakresie wyceny według wartości godziwej. Definiuje on wartość godziwą, ustala ramy dla wyceny w wartości godziwej oraz określa wymagania co do ujawnień dla wycen według wartości godziwej. MSSF 13 wyjaśnia „jak” ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy. Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia w celu dostarczenia informacji, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy dokonywaniu wyceny według wartości godziwej a dla powtarzalnych wycen według wartości godziwej, które wykorzystują niedostępne dane, wpływ tych wycen na wynik finansowy lub inne całkowite dochody.	1 stycznia 2013
KIMSF 20: <i>Koszty usuwania nadkładu („stripping costs”) poniesione w fazie produkcji w kopalni odkrywkowej</i>	Interpretacja zawiera wymagania dotyczące ujmowania kosztów usuwania nadkładu na etapie produkcji, jako składnika aktywów, początkowej wyceny składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu oraz późniejszej wyceny składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu.	1 stycznia 2013

	<p>W zakresie, w jakim korzyści z usuwania nadkładu w fazie produkcji są realizowane w formie wyprodukowanych zapasów, koszty usuwania nadkładu są ujmowane zgodnie z MSR 2 <i>Zapasy</i>.</p> <p>Koszty usuwania nadkładu poniesione w fazie produkcji, które powodują lepszy dostęp do wydobywanego w przyszłości złoża, są ujmowane, jako składnik aktywów trwałych, tylko jeśli wszystkie poniższe kryteria zostaną spełnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści wpłyną do jednostki; • jednostka jest w stanie zidentyfikować składnik złoża, do którego dostęp ulegnie poprawie; • koszty dotyczące usuwania nadkładu związane z tym składnikiem mogą być wiarygodnie oszacowane. <p>Składnik aktywów dotyczący usuwania nadkładu ujmuje się, jako zwiększenie istniejącego składnika aktywów.</p> <p>Składnik aktywów dotyczący usuwania nadkładu wycenia się według kosztów wytworzenia przy początkowym ujęciu, a następnie albo według kosztów wytworzenia, albo w wartości przeszacowanej, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości, według zasad stosowanych dla istniejącego składnika aktywów, którego jest częścią.</p> <p>Interpretacja wymaga również, aby w sytuacji, gdy koszty związane ze składnikiem aktywów dotyczącym usuwania nadkładu i wyprodukowanymi zapasami nie są możliwe do wyodrębnienia, jednostka dokonała podziału kosztów związanych z usuwaniem nadkładu w fazie produkcji pomiędzy składnik aktywów i zapasy na podstawie „odpowiedniego” pomiaru produkcji.</p>	
Zmiany do MSSF 1 <i>Hiperinflacja oraz usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy</i>	Zmiana dodaje zwolnienie, które może zostać zastosowane na dzień przejścia na MSSF przez jednostki działające w warunkach hiperinflacji. To zwolnienie pozwala jednostce wycenić aktywa i zobowiązania posiadane przed ustabilizowaniem się waluty funkcjonalnej w wartości godziwej, a następnie użyć tej wartości godziwej jako kosztu zakładanego tych aktywów i zobowiązań na potrzeby sporządzenia pierwszego sprawozdania z sytuacji finansowej wg MSSF.	1 stycznia 2013
Zmiany do MSR 12 <i>Podatki – Odroczony podatek dochodowy: Przyszła realizacja składnika aktywów</i>	Zmiana wprowadza domniemanie, iż wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnej wycenianych w wartości godziwej będzie zrealizowana wyłącznie poprzez ich sprzedaż. Zamiary zarządu w tym zakresie nie będą miały znaczenia, chyba, że nieruchomość inwestycyjna będzie <i>podlegała amortyzacji</i> i będzie utrzymywana w ramach modelu biznesowego, którego celem będzie skonsumowanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z danego składnika aktywów przez okres jego życia. Stanowi to jedyny przypadek, kiedy to ww. domniemanie będzie mogło zostać odrzucone	1 stycznia 2013
MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i>	<p>MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako JSP są w zakresie SKI-12. MSSF 10 wprowadza nowe wymagania co do oceny kontroli, które różnią się od dotychczasowych wymogów z MSR 27 (2008). W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot, • ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę oraz • istnieje związek pomiędzy władzą a zwrotami. <p>Nowy standard zawiera również wymogi co do ujawnień oraz wymogi odnoszące się do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Wymogi te przeniesiono z MSR 27 (2008).</p>	1 stycznia 2014
MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i>	MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i> zastępuje MSR 31 <i>Udziały we wspólnych przedsięwzięciach</i> . MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych	1 stycznia 2014

	<p>zmian, co do ogólnej definicji porozumienia pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z MSSF 10.</p> <p>Zgodnie z nowym standardem wspólne ustalenia umowne są podzielone na 2 rodzaje, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wspólne działania to takie, w których współkontrolujące je podmioty, zwane współnikami wspólnego działania, mają udział w aktywów oraz udział w zobowiązaniach związanych z wspólnym działaniem, wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane współnikami przedsięwzięcia, mają prawo do aktywów netto porozumienia. <p>MSSF 11 faktycznie wyłącza z zakresu MSR 31 te przypadki, gdy wspólne przedsięwzięcia, pomimo ich istnienia w formie odrębnych podmiotów nie mogą być faktycznie rozdzielone. Porozumienia takie są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności zgodnie z MSR 31 i określane terminem wspólnego działania. Dla pozostałych jednostek współkontrolowanych wg MSR 31, określanych teraz wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), należy stosować metodę praw własności. Nie ma możliwości zastosowania konsolidacji proporcjonalnej.</p>	
MSSF 12 <i>Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i>	MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi związane z ujawnianiem informacji dotyczących znaczących osądów, przy określaniu charakteru posiadanych udziałów w innych jednostkach, wspólnych ustaleniach umownych, jednostkach stowarzyszonych i / lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.	1 stycznia 2014
MSR 27 (2011) <i>Jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	MSR 27 (2011) pozostawia istniejące wymagania MSR 27 (2008) co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wprowadzając jedynie kilka drobnych uściśleń. Obowiązujące obecnie wymogi MSR 28 (2008) i MSR 31 w zakresie jednostkowych sprawozdań finansowych również zostały włączone do MSR 27 (2011). Standard nie zawiera już kwestii kontroli i wymagań dotyczących sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które zostały przeniesione do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> .	1 stycznia 2014
MSR 28 (2011) <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	<p>W MSR 28 (2011) dokonano ograniczonych zmian:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży.</i> MSSF 5 <i>Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana</i> jest stosowany do inwestycji, lub jej części, w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, które spełnia kryteria zaklasyfikowania, jako przeznaczone do sprzedaży. Do zatrzymanej części inwestycji, której nie zaklasyfikowano, jako przeznaczona do sprzedaży, stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po jej zbyciu zatrzymana część inwestycji ujmowana jest metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie. <i>Zmiany w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.</i> Upřednio zgodnie z MSR 28 (2008) i MSR 31, ustanie znaczącego wpływu lub współkontroli powodowało we wszystkich przypadkach konieczność ponownej wyceny zatrzymanych udziałów, nawet w przypadku, gdy znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę. MSR 28 (2011) wymaga, aby w takich sytuacjach zatrzymane inwestycje nie były ponownie wyceniane. 	1 stycznia 2014

Zmiany do MSR 32 <i>Instrumenty finansowe: prezentacja –</i> Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	<p>Zmiany nie wprowadzają nowych zasad dotyczących kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych; Wyjaśniają one natomiast kryteria dotyczące kompensat, co ma na celu usunięcie niespójności w ich stosowaniu.</p> <p>Zmiany objaśniają, że jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli tytuł ten:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie jest uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości; oraz jest egzekwowalny zarówno w zwykłym trybie prowadzenia działalności jak i w przypadku niewywiązania się z płatności lub w przypadku niewypłacalności lub upadłości jednostki i wszystkich kontrahentów. 	1 stycznia 2014
---	--	-----------------

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
Zmiany do MSSF 1 <i>Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy</i> Pożyczki rządowe	<p>Zmiany wprowadzają nowe zwolnienie dotyczące retrospektywnego zastosowania innych MSSF. Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy, może zastosować wymagania w zakresie wyceny, wynikające ze standardów dotyczących instrumentów finansowych (MSR 39 lub MSSF 9) dla pożyczek rządowych udzielonych poniżej rynkowej stopy procentowej prospektywnie od daty przejścia na MSSF.</p> <p>Alternatywnie, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy, może zdecydować, że zastosuje wymagania w zakresie wyceny dla pożyczek rządowych retrospektywnie, jeśli niezbędne informacje do wyceny były dostępne na moment ujęcia pożyczki po raz pierwszy. Wyboru jednostka dokonuje dla każdej pożyczki indywidualnie.</p>	1 stycznia 2013
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009-2011	<p>Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2009-2011) zawierają 7 zmian do 5 standardów, oraz wynikające z nich zmiany do innych standardów i interpretacji. Główne zmiany dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> powtórzonego zastosowania MSSF 1 – jednostka stosująca powtórnie MSSF, która decyduje się nie stosować powtórnie MSSF 1 powinna zastosować MSSF retrospektywnie zgodnie z MSR 8, jak gdyby nie zaprzestała stosowania MSSF; doprecyzowania, iż jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy i korzystająca ze zwolnienia dotyczącego kosztów finansowania nie powinna przeliczać kosztów finansowania aktywowanych zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości oraz powinna ująć koszty finansowania poniesione na dzień przejścia na MSSF lub po tej dacie (lub na datę wcześniejszą, jak dopuszcza to MSR 23) zgodnie z MSR 23; doprecyzowania, iż jeden, bezpośrednio poprzedzający, okres porównawczy jest wymagany w pełnym sprawozdaniu finansowym; jednakże, jeśli dodatkowe dane porównawcze są zaprezentowane, powinny być dołączone do nich odpowiednie informacje objaśniające i powinny być one zgodne z MSSF; doprecyzowania, iż sprawozdanie otwarcia z sytuacji finansowej jest wymagane jedynie w sytuacji, gdy 	1 stycznia 2013

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<p>zmiana polityki rachunkowości, retrospektywne przekształcenie lub reklasyfikacja mają istotny wpływ na to informacje zawarte w tym sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz iż poza ujawnieniami wymaganymi przez MSR 8, inne informacje objaśniające dotyczące sprawozdania otwarcia z sytuacji finansowej nie są wymagane;</p> <ul style="list-style-type: none"> • doprecyzowania klasyfikacji i ujęcia księgowego części zamiennych, oraz urządzeń serwisowych; • wyeliminowania niezgodności pomiędzy MSR 32 i MSR 12 w zakresie wypłaty zysków dla posiadaczy instrumentów kapitałowych oraz kosztów transakcyjnych związanych z instrumentami kapitałowymi, poprzez doprecyzowanie, że w zakresie podatku dochodowego związanego z tymi transakcjami zastosowanie ma MSR 12; • dodanie wymogu ujawnienia wartości całkowitych aktywów i zobowiązań dla poszczególnych segmentów sprawozdawczych w śródrocznej informacji finansowej. 	
<p><i>Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe, Wspólne ustalenia umowne, Ujawnienia informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i></p>	<p>Zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują datę początkowego zastosowania MSSF 10 jako początek rocznego okresu sprawozdawczego, w którym standard został zastosowany po raz pierwszy (tj. 1 stycznia 2013 r. jeśli nie został zastosowany wcześniej). Na ten dzień jednostka weryfikuje czy nastąpiła zmiana osądów w stosunku do konieczności konsolidacji posiadanych inwestycji w inne jednostki; • ograniczają wymóg przekształcenia danych porównawczych do okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania, co ma zastosowanie do wszystkich omawianych standardów. Jednostki, które przedstawiają dobrowolnie dane porównawcze za więcej niż jeden okres, mogą pozostawić dodatkowe okresy porównawcze nieprzekształcone; • wymagają ujawnień wpływu zmiany w polityce rachunkowości dla okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania (tj. ujawnienie wpływu zmian na bieżący okres nie jest wymagane); • usuwają wymóg przedstawienia danych porównawczych w odniesieniu do ujawnień dotyczących niekonsolidowanych ustrukturyzowanych jednostek, dla któregośkolwiek okresu poprzedzającego roczny okres, w którym MSSF 12 został zastosowany po raz pierwszy. 	<p>1 stycznia 2013</p>
<p><i>Jednostki inwestycyjne (Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 and MSR 27)</i></p>	<p>Zmiany przewidują wyjątek od obowiązku konsolidacji wynikającego z MSSF 10 i wymagają od podmiotów spełniających kryteria jednostek inwestycyjnych, aby wyceniały swoje inwestycje w jednostkach kontrolowanych – jak również w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast ujmować je w drodze konsolidacji.</p> <p>Zwolnienie z obowiązku konsolidacji ma charakter obowiązkowy (tzn. nie jest dobrowolny), z wyłączeniem podmiotów zależnych,</p>	<p>1 stycznia 2014</p>

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<p>uznawanych za zintegrowane z działalnością inwestycyjną danej jednostki inwestycyjnej, które nadal podlegają konsolidacji.</p> <p>Za jednostkę inwestycyjną uznajemy podmiot, który spełnia wszystkie kluczowe kryteria definicji jednostki inwestycyjnej. Jest to więc podmiot, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • otrzymuje fundusze od inwestorów w celu świadczenia tym inwestorom usług zarządzania inwestycjami; • zobowiązuje się wobec inwestorów, że celem jego działalności jest inwestowanie środków wyłącznie w celu osiągnięcia zwrotów ze wzrostu wartości inwestycji i/lub dywidend; oraz • dokonuje pomiaru i oceny wyników zasadniczo wszystkich swoich inwestycji na podstawie ich wartości godziwej. <p>Zmiany określają również wymagania wobec jednostek inwestycyjnych w zakresie ujawnień.</p>	
MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> (2009)	<p>Nowy Standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena</i>, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące obecnie w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu; lub • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej. <p>Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według amortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz, • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.</p>	1 stycznia 2015
Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> (2010)	<p>Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wskazówki zawarte w MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena</i> na temat klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard zachowuje prawie wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych</p>	1 stycznia 2015

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<p>oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard wymaga, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w ramach innych całkowitych dochodów. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu. W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p> <p>Wartości zaprezentowanych w innych całkowitych dochodach nie przeklasyfikowuje się w późniejszych okresach do zysku lub straty bieżącego okresu. Mogą one być jednak przeklasyfikowane w ramach kapitału własnego.</p> <p>Zgodnie z MSSF 9 wycena pochodnych instrumentów finansowych, które związane są z nienotowanymi instrumentami kapitałowymi i które muszą być uregulowane poprzez dostarczenie nienotowanych instrumentów kapitałowych, których wartość nie może zostać wiarygodnie ustalona, powinna nastąpić według wartości godziwej.</p>	
<p>Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> i MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: ujawnienia</i></p>	<p>Zmiany te zmieniają wymogi dotyczące ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> (2009) oraz MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> (2010).</p> <p>Zmiany do MSSF 7 wymagają ujawnienia szczegółów dotyczących skutków początkowego zastosowania MSSF 9, w sytuacji, kiedy jednostka nie przekształca danych porównawczych zgodnie ze wymaganiami zmienionego MSSF 9.</p> <p>Jeśli jednostka zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2013 r. lub później, wówczas nie jest wymagane przekształcenie danych porównawczych dla okresów przed datą początkowego zastosowania.</p> <p>Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 w 2012 roku, wówczas ma możliwość przekształcenia danych porównawczych bądź przedstawienia dodatkowych ujawnień, zgodnie z wymaganiami zmienionego MSSF 7.</p> <p>Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 przed 2012 roku, wówczas nie ma ona obowiązku przekształcania danych porównawczych ani przedstawiania dodatkowych ujawnień wymaganych przez zmieniony MSSF 7.</p>	<p>1 stycznia 2015</p>